

การศึกษาการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

ปริญญานิพนธ์

ของ

เมธี รัฐสมบุญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2548

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

154.6
ม 738 ก
ร.3

การศึกษา การเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

บทคัดย่อ
ของ
เมธี รัฐสมบุญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2548

h. 277 308

30 ส.ค. 2548

เมธี รัฐสมบุญ (2548). การศึกษาการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร

ฉัตรศุกกุล, ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 402 คน และนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 301 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสาเหตุในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ t-test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีจำนวน 436 คน มีสาเหตุด้านส่วนตัวอยู่ในระดับสูง และมีสาเหตุทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง
2. กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีจำนวน 267 คน มีสาเหตุด้านส่วนตัวอยู่ในระดับปานกลาง และมีสาเหตุทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง
3. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 301 คน มีสาเหตุด้านส่วนตัวอยู่ในระดับสูง โดยมีความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูง และมีสาเหตุทางสังคมอยู่ในระดับปานกลางโดยคาดว่าจะมีโอกาสได้งานอยู่ในระดับสูง
4. กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 436 คน กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 267 คน มีสาเหตุด้านส่วนตัวและสาเหตุทางสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 135 คน กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 267 คน มีสาเหตุด้านส่วนตัวและสาเหตุทางสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01
6. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 135 คน กับนิสิตคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์จำนวน 301 คน มีสาเหตุทางสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นสาเหตุด้านส่วนตัว

A Study of the Selection and Non Selection of the Faculty of Education.

AN ABSTRACT

BY

METHEE RUTTASOMBOON

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2005

Methee Rattasomboon (2005). *A Study of the Selection and Non Selection of the Faculty of Education*. Master Thesis, M.Ed. (Guidance and Counseling). Bangkok : Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor Committee : Assist.Prof.Dr. Kompetch Chatsuppakul, Prof.Dr. Pongpan Kertpitak.

The purpose of this research was to study the selection and non selection of the Faculty of Education. The total of 703 subjects were classified into two groups : the first group consisted of 402 Mathayom Suksa 6 students and the second group comprised of 301 freshmen, undergraduate students of the Faculty of Education. The research instrument was a questionnaire of the reasons for selection and non-selection of the Faculty of Education. The data were analyzed by t-test.

The results of the study were as follows:

1. 436 subjects preferred to select the Faculty of Education with their high personal reasons and average social reasons.

2. 276 subjects did not want to select the Faculty of Education for continuing their education with their average personal and social reasons.

3. 301 freshmen, undergraduate students subjects had high personal reasons : high expectation and high satisfaction in selecting the Faculty of Education, while their social reasons revealed average : high anticipation of getting their jobs.

4. Statistically significant differences in personal and social reasons in selection of the Faculty of Education existed between 436 subjects who preferred to select the Faculty of Education and 257 subjects who did not want to choose the stated Faculty at .01 level.

5. Statistically significant differences in personal and social reasons in selection of the Faculty of Education existed between 135 Mathayom Suksa 6 student subjects who preferred to select the Faculty of Education and 267 Mathayom Suksa 6 student subjects who did not want to choose the stated Faculty at .01 level.

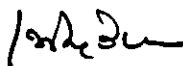
6. Statistically significant differences in social reasons in selection of the Faculty of Education existed between the subjects who preferred to select the Faculty of Education : 135 Mathayom Suksa 6 students and 301 freshmen, undergraduate students at .01 level. No significant difference was found in personal reasons in selection of the Faculty of Education between those two groups.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

ของ
นายเมธี รัฐสมบุญ

ได้รับการอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

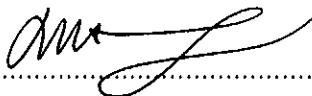

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

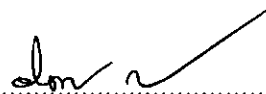
วันที่ 20 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

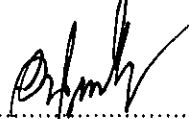
..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จัตรศุภกุล)

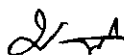
..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิดและข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ โดยละเอียดทุกขั้นตอน ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ และอาจารย์มนทิรา จารุเพ็ง ที่กรุณาสละเวลาในการเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณ อย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ อาจารย์มนทิรา จารุเพ็ง อาจารย์สมกิจ กิจพูนวงศ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และคณะบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้อำนวยการโรงเรียนกุนนธีรหาราม โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย โรงเรียนศรีอยุธยา โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ โรงเรียนบางกระบือ โรงเรียนสตรีวิทยา 2 โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร และโรงเรียนวัดปากน้ำวิทยาคม และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ฝ่ายแนะแนวทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณ คณะอาจารย์ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคุณชลธิดา โพธิ์สมภรณ์ ที่สนับสนุนทุนในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณสกล วรเจริญศรี คุณสาธิต ใจตรง และเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ภาควิชา การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คุณวรพงษ์ อุดิทยพงษ์ และเพื่อนๆ สามเสนวิทยาลัย ที่ให้กำลังใจและแสดงความห่วงใยผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณและน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา และญาติพี่น้องทุกท่าน สำหรับความรัก ความห่วงใย กำลังใจและทุนทรัพย์ที่มีต่อผู้วิจัยในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยในครั้งนี้ ขอมอบให้นุภาพาริของผู้วิจัย และบรรพคณาจารย์ทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังการวางรากฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

เมธี รัฐสมบุญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
สมมติฐานในการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวความคิดของคุณลักษณะของผู้ที่เรียนในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ /	
ครูศาสตร์	10
คุณลักษณะด้านส่วนตัว	11
คุณลักษณะด้านวิชาการ	11
คุณลักษณะทางด้านวิชาชีพ	11
คุณลักษณะด้านสมรรถนะและประสิทธิภาพในการสอน	12
คุณลักษณะด้านมาตรฐานการเข้าสู่วิชาชีพ	12
สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษา	12
สาเหตุส่วนบุคคลของนักเรียนและนิสิต	13
สาเหตุทางสังคม	28
ทฤษฎีการเลือกและพัฒนาอาชีพ	34
✓ ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล	36
กระบวนการตัดสินใจ	39
ความหมายของกระบวนการตัดสินใจ	39
รูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ	40
ทฤษฎีกระบวนการตัดสินใจของเกอแลต	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อ	43

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
การแปลความหมาย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการวิจัย.....	80
สรุปผลการวิจัย	83
อภิปรายผล.....	87
ข้อเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก	110
ภาคผนวก ข.....	127
ภาคผนวก ค	140
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	157

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ สาขาวิชา ระดับการศึกษา สถานที่ศึกษา ความต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์.....	65
2	ค่าร้อยละ ของกลุ่มที่ต้องการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ตามตัวแปร เพศ ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และ กลุ่มนิสิตชั้นปีที่ 1.....	67
3	จำนวน และค่าร้อยละ โดยแบ่งตามกลุ่มที่ต้องการเลือกและไม่เลือกคณะ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ตามตัวแปร สถานที่ศึกษา.....	69
4	เปรียบเทียบสาเหตุการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดที่ต้องการเลือก กับ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ไม่ต้องการเลือกคณะ ศึกษาศาสตร์/ ครุศาสตร์.....	71
5	เปรียบเทียบสาเหตุการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือก กับ กลุ่มตัวอย่างนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์.....	74
6	เปรียบเทียบสาเหตุการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ กับ กลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์.....	77
7	สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จากสาเหตุส่วนตัว เป็นรายข้อ โดยแสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผล เป็นรายข้อ.....	141
8	สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จากสาเหตุทางสังคม เป็นรายข้อ โดยแสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผล เป็นรายข้อ.....	146
9	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์.....	151

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	9
2 แผนภาพแสดงการเกิดค่านิยม	17
3 ขั้นตอนการเกิดค่านิยม	18
4 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล	38
5 กระบวนการตัดสินใจแนวทฤษฎีของเกอแลต	43

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในยุคปฏิรูปการศึกษามีความเคลื่อนไหวในด้านการศึกษามากมาย ประเด็นที่ถูกยกขึ้นมา ประเด็นหนึ่งก็คือ การยกระดับวิชาชีพครู การปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อที่จะพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยสถาบันการผลิตครูมีข้อตกลงร่วมกันที่จะปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครู โดยเห็นชอบให้มีหลักสูตรระดับปริญญาตรี 5 ปี เพื่อเพิ่มมาตรฐานของความรู้ความสามารถในวิชาชีพครู และให้มีประสบการณ์วิชาชีพครูอีก 1 ปี หลังการศึกษาปริญญาตรี ก่อนที่จะประเมินเพื่อรับใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพครู จะมีระบบการคัดเลือกเพื่อเลือกผู้เข้ารับการการศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะเหมาะสมต่อการเป็นครูมีการจูงใจด้วยทุนการศึกษา และรับประกันการมีงานทำ

สภาพปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางสังคมทำให้เกิดมีอาชีพต่างๆ หลายด้านซึ่งทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาคือ ปัญหาการเลือกศึกษาต่ออย่างเหมาะสมซึ่งเป็นปัญหานักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กำลังเผชิญอยู่ นักเรียนเหล่านี้ต้องประสบกับความคับข้องใจและความวิตกกังวล เนื่องจากไม่สามารถตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะวิชาที่ตนจะยึดเป็นอาชีพในอนาคต เพราะสาเหตุจากการที่ตัวนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักสูตรเกี่ยวกับคณะวิชาที่เรียน การเลือกอาชีพ นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่างๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิชาของนักเรียน ดังที่ สุดใจ เหล่าสุนทร (ประสิทธิ์ นิมิจินดา 2513 : 2 ; อ้างอิงจาก ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร.) ได้กล่าวถึงสาเหตุในการเลือกเรียนอาชีพของนักเรียนได้แก่ ความมั่งคั่งอันเกิดจากความสำเร็จในอาชีพ เกียรติยศ ชื่อเสียง ความนับถือที่ได้จากประชาชน เครื่องแบบหรือเครื่องแต่งกายที่สวยงามเป็นสง่า การสืบอาชีพต่อบิดาหรือบรรพบุรุษ เป็นตัวอย่างที่เด่นของชุมชนหรือของประเทศ ซึ่งการที่นักเรียนใช้อิทธิพลเหล่านี้มาเป็น สาเหตุในการตัดสินใจเลือกเรียนในสาขาคณะวิชา อาจทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในอาชีพได้พอ ๆ กัน เพราะการที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จในอาชีพขึ้นอยู่กับการที่นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองอย่างถูกต้องตามความเป็นจริง คือ รู้ว่าตนเองมีความถนัด ความสนใจ ความสามารถ และคุณสมบัติต่างๆ เหมาะสมกับอาชีพที่ตนจะเลือก ซึ่งการที่นักเรียนมีความเข้าใจในตนเองจะทำให้เขาสามารถเลือกเรียนในสาขาวิชาได้อย่างถูกต้อง และจะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในอาชีพนั้น แต่ในทางกลับกันถ้านักเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจ ในตนเอง ไม่รู้ว่าจะตนเหมาะสมกับอาชีพใด หรือเลือกสาขาคณะวิชาเรียน ไม่

เลือกสาขาคณะวิชาเรียน ไม่ถูกต้องเหมาะสมตามความเป็นจริงจะทำให้เกิดความล้มเหลวในการประกอบอาชีพ เมื่อเป็นเช่นนี้การทราบถึงสาเหตุของการเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในคณะวิชาต่างๆ ย่อมทำให้ผู้มีหน้าที่ฝึกอบรมในอาชีพนั้น เห็นแนวทางที่จะคัดเลือกบุคคลเข้าในคณะสาขาวิชาที่ต้องการ ทั้งนี้เพราะอาชีพแต่ละอาชีพอ่อมมีลักษณะเหมาะสมกับบุคคลบางประเภทเท่านั้น

ยุพิน แสงทอง (2537: 76 -84) ได้ ศึกษา เรื่องการแสวงหาสารนิเทศเพื่อการตัดสินใจเลือกคณะในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร จะแสวงหาหาสารนิเทศจากแหล่งต่างๆ เพื่อตัดสินใจเลือกคณะในสถาบันอุดมศึกษาโดยแสวงหาจาก 1. แหล่งบุคคล ได้แก่ ตนเอง อาจารย์แนะแนว เพื่อนร่วมชั้น เพื่อนสนิท พ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง รุ่นพี่ อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอน นักวิชาการ/วิทยากร และสุดท้ายคือบรรณารักษ์ตามลำดับอยู่ในระดับมาก 2. แหล่งสถาบัน 4 แห่งได้แก่ ฝ่ายแนะแนว สื่อมวลชน สถาบันกวตวิชา อยู่ในระดับปานกลาง และ ห้องสมุดอยู่ในระดับน้อย 3. สถาบันทางสังคม เพื่อการตัดสินใจ ได้แก่ สถาบันกวตวิชาและห้องสมุดโรงเรียน 4. สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ และการบรรยาย อภิปรายเพื่อการแนะแนวการศึกษา จัดโดยโรงเรียนตามลำดับ

ไมยรา กัดสระ(2543 : 98 – 99) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า เจตคติ ต่อการเลือกสถาบันอุดมศึกษาและ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกสถาบันอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กับ เจตนาเชิงพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ โมริ (ไมยรา กัดสระ. 2543 : 3 ; อ้างอิงจาก Mori. 1979 : 174-176) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเป็นครู พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจให้นิสิตเลือกอาชีพครูมากที่สุด คือ บุคคลภายนอก

อาชีพครู เป็นอาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญต่อประเทศ เพราะเป็นตัวจักรสำคัญในการดำเนินตามนโยบายการศึกษาของชาติ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่ต้องการ ประเทศชาติจะเจริญ ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชน ทำให้ครูมีบทบาทสำคัญมิใช่เพียงให้ความรู้แก่ศิษย์เท่านั้น แต่มีความสำคัญในการกำหนดอนาคตของบ้านเมืองอีกด้วย (บุญถิ่น อัตถากร.2513 : 1) ความเจริญหรือความเสื่อมของชาตินั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชน ผลของการอบรมของท่านถือได้ว่าเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติบ้านเมืองโดยแท้ เมื่อท่านได้เลือกหน้าที่ของท่านแล้วเช่นนี้ ท่านต้องพยายามทำด้วยทั้งกาย และด้วยใจ โดยเต็มกำลังเพื่อให้สำเร็จสมบูรณ์ ให้สมกับหน้าที่อันสำคัญนี้ ทั้งนี้เพราะครูจะเป็นผู้วางรากฐานการศึกษาให้กับประชาชนให้เป็นผู้มีความรู้ดี มีพละนาถัยสมบูรณ์ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ เป็นพลเมืองดี ความประพฤติดี รู้จักการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข เป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันของชาติ การผลิตครูให้ได้ มีคุณภาพดีมีปริมาณเพียงพอเพื่อ

ทำหน้าที่ดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะฉะนั้น การที่บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ จะเข้ามาเรียนในสาขาวิชาชีพครูนั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะให้อาชีพครูประสบความสำเร็จ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติ ตามแผนพัฒนาประเทศฉบับที่ 5 กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคคลให้มีคุณลักษณะที่พึงปรารถนาอย่างสมบูรณ์ เพื่อให้บุคคลไปพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของโลก

โจนส์ (กัญญาวดี แสงงาม . 2543 : 1- 2 ; อ้างอิงจาก Jones .1963 :554 – 557) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของบุคคลที่จะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความสนใจในอาชีพ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีบุคลิกภาพเหมาะสม ซึ่งบุคลิกภาพของครูที่ดีนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี ทำงานร่วมกับผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย มีเมตตา ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น และมีอารมณ์ที่มั่นคง เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สมพงษ์ เกษมสิน (2520 :15) กล่าวไว้ว่า ผลงานที่ทำด้วยใจรักและมีเจตคติที่ดีต่องาน ย่อมดีกว่าผลงานที่ทำโดยคนที่ไม่รักงานและมีเจตคติที่ไม่ดีต่องาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒินภา พัดเปีย (2539 : 3) ที่กล่าวว่า เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความสำคัญต่อความสำเร็จของบุคคลทั้งในขณะທີ່ศึกษาในวิชาชีพนั้น และส่งผลต่อการประกอบอาชีพด้วย

ปัจจุบันนักเรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนจะต้องเลือกเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา และมีนักเรียนบางคน que เลือกเรียนในสาขาวิชาคณะศึกษาศาสตร์ จากการทำแบบสอบถามเบื้องต้นเกี่ยวกับ “สาเหตุการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” กับนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2546 จำนวน 112 คน พบว่า นิสิต que เลือกคณะศึกษาศาสตร์เป็นอันดับที่ 2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ อันดับที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 26 อันดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 25 และอันดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 19 โดยมีเหตุผลในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์มากที่สุดได้แก่ อยากเป็นครู/อาจารย์ มีความชอบอยากเรียน คณะที่สอบถึง เป็นอาชีพที่มั่นคง ทำงานได้หลายอย่าง อยากเสียสละเพื่อส่วนรวม อยากสอนนักเรียน ทางบ้านต้องการให้เรียน คิดว่าสามารถเรียนได้ รักเด็ก เป็นอาชีพที่น่ายกย่อง และตรงกับความถนัดของตนเอง ตามลำดับ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์อาจารย์แนะแนวผู้สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า มีนักเรียนส่วนมากที่เข้ามาศึกษาต่อจะเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์ ในอันดับท้าย ทำให้คณะศึกษาศาสตร์ได้บุคคลที่ไม่สนใจในการเป็นครูอย่างแท้จริง ไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียน ขาดคุณสมบัติในช่วงต้นที่กล่าวมา คือ มีเจตคติที่ไม่ดีในอาชีพครู และขาดความเชื่อมั่นในความสามารถในการสอนของตนเอง และจากการสัมภาษณ์นิสิตที่เรียนอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ พบว่า นิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ไม่ได้ประกอบอาชีพครู

อยู่ในปริมาณที่มาก ส่วนนิสิตอีกส่วนหนึ่งที่เลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์เป็นอันดับต้น ซึ่งนิสิตเหล่านี้มีความสนใจในวิชาชีพครู ทำให้นักเรียนเหล่านี้มีความตั้งใจในการเรียนของตนอย่างจริงจัง

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้หนึ่งที่เรียนในคณะศึกษาศาสตร์ มีความสนใจที่จะศึกษาถึงสาเหตุต่างๆ ที่มีส่วนให้นักเรียนเลือกหรือไม่เลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในปัจจุบันมีนักเรียนที่ต้องการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์มีมาน้อยเพียงใด เพราะเหตุใดนักเรียนเหล่านี้จึงปรารถนาจะเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ นักเรียนมองอาชีพครูอย่างไร มีความประทับใจหรือขาดซึ่งต่ออาชีพครูมีมาน้อยเพียงใด เหตุผลในการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์นั้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงหรือไม่อย่างไร และในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการตัดสินใจ (Decision Theory) และทฤษฎีการเลือกและพัฒนาอาชีพ (A Segmental Model of Career Development) ของซูเปอร์ (Super in Career Choice and Development) มาเป็นกรอบในการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อนำเหตุผลต่างๆ ที่ทำให้นักเรียน นิสิตเหล่านี้ ตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์มาทำการศึกษา ซึ่งผลของการวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ทราบว่านักเรียนและนิสิตในปัจจุบันมีความต้องการเรียนในคณะศึกษา/ครุศาสตร์มีมาน้อยเพียงใด ซึ่งเหตุผลของนักเรียน นิสิต ที่เลือกและไม่เลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จะทำให้ทราบถึง ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้ามาเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์นั้น บุคคลมีคุณสมบัติเหมาะสมกับอาชีพครูมีมาน้อยเพียงใด เพื่อเป็นประโยชน์ในการแนะแนวการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ของนักเรียน และเป็นข้อมูลสำหรับภาควิชา ครูแนะแนว ครูผู้สอน และผู้วิจัยหวังว่า ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่สำคัญ ที่จะให้ผู้บริหารพิจารณาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุการเลือกและไม่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบสาเหตุในการเลือกหรือไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์
3. เพื่อเปรียบเทียบสาเหตุในการเลือกหรือไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ที่ต้องการเลือกกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

4. เพื่อเปรียบเทียบสาเหตุในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มนิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ กับนักเรียนที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความต้องการเลือกและไม่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ของกลุ่มตัวอย่างมีสาเหตุจากสาเหตุส่วนบุคคล และสาเหตุทางสังคม
2. สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือก กับ กลุ่มที่ไม่ต้องการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ แตกต่างกัน
3. สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือก กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ แตกต่างกัน
4. สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างนิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ต้องการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงสาเหตุการเลือกและไม่เลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตชั้นปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ว่ามีเหตุผลอะไรบ้าง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับภาควิชา ครูแนะแนว ครูผู้สอน ในการแนะแนวนักเรียนที่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ และเป็นแนวทางที่จะให้ผู้บริหารได้พิจารณาเป็นแนวทางในการคัดเลือกนิสิต เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความเหมาะสม ทั้งบุคลิกภาพ เจตคติ ความประพฤติในการประกอบอาชีพครู รวมทั้งเป็นแนวทางเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนสหศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 24,000 คน

นิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สังกัดคณะกรรมการอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,000 คน แบ่งเป็น

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	471 คน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	316 คน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	213 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนสหศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 24,000 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม Yamane ที่ 95% ที่ความคลาดเคลื่อนที่ $\pm 5\%$ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น

จำนวนนักเรียนทั้งหมด 420 คน โดยแบ่งเป็นได้มาจากการสุ่มประชากรโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยจำแนกตาม เขตการศึกษา

นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 เขตการศึกษา 1	จำนวน 145 คน
นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 เขตการศึกษา 2	จำนวน 145 คน
นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 เขตการศึกษา 3	จำนวน 130 คน

นิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สังกัดคณะกรรมการอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,000 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม Yamane ที่ 95% ที่ความคลาดเคลื่อนที่ $\pm 5\%$ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนนิสิตทั้งหมด 320 คน โดยได้มาจากการสุ่มประชากรโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยจำแนกตามมหาวิทยาลัย และขนาดของกลุ่มประชากร แบ่งเป็น

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	จำนวน 120 คน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จำนวน 100 คน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	จำนวน 100 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตชั้นปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

สาเหตุการเลือกและไม่เลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ แบ่งเป็น

1. สาเหตุส่วนบุคคล

- 1.1. ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์
- ✓ 1.2. ด้านความสามารถ ความถนัดในวิชาชีพครู
- ✓ 1.3. ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู
- ✓ 1.4. ด้านเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู
- 1.5. ด้านความคาดหวังและความพึงพอใจของนักเรียน/นิสิตในการเลือกคณะ

ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

2. สาเหตุทางสังคม

- ✓ 2.1. ด้านความต้องการของชุมชน
- ✓ 2.2. ด้านอิทธิพลจากการชักจูงจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- ✓ 2.3. ด้านโอกาสได้งาน
- ✓ 2.4. ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ หมายถึง คณะสาขาวิชาที่เปิดการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาชีพครู ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาลสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่เปิดการสอนในสาขาศึกษาศาสตร์ หรือ ครุศาสตร์

2. พฤติกรรมการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ หมายถึง การพิจารณาและการตัดสินใจของนักเรียนในการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาคณะศึกษาศาสตร์ หรือ คณะครุศาสตร์ ของรัฐบาลสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา

3. พฤติกรรมการไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ หมายถึง การพิจารณาและการตัดสินใจของนักเรียนในการเลือกคณะสาขาวิชาอื่นๆ ที่ไม่ใช่คณะศึกษาศาสตร์ หรือครุศาสตร์ รวมไปถึงการที่นักเรียนตัดสินใจไม่ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาด้วย

4. สาเหตุส่วนบุคคล หมายถึง เหตุผลส่วนตัวของนักเรียน/นิสิต ที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกหรือไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ซึ่งเป็นเหตุผลที่เกิดจากตัวนักเรียนหรือนิสิตเอง ประกอบไปด้วย

4.1 ความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ หมายถึง ความสนใจของนักเรียน นิสิต ที่โน้มน้าวพฤติกรรมของนักเรียน นิสิตให้มุ่งสู่การเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ตามความประสงค์จะศึกษา ในคณะวิชา ศึกษาศาสตร์ หรือครุศาสตร์ด้วยความสมัครใจ

4.2 ความสามารถและความถนัดในวิชาชีพครู หมายถึง สภาพที่บุคคลกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นพิเศษ แสดงให้เห็นถึงทักษะ ความถนัด ความชำนาญ ความพร้อมที่จะเป็นแรงผลักดันหรือกระตุ้นให้บุคคลกระทำการใดๆ ที่เกี่ยวข้องในวิชาชีพครูด้วยการเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ชอบเรียน ชอบสอน มีความสามารถที่จะเรียนและฝึกฝนในวิชาชีพครู พร้อมทั้งจะเพิ่มพูนศักยภาพในการเรียนในวิชาชีพครู

4.3 ค่านิยมต่อวิชาชีพครู หมายถึง ความเชื่อของนักเรียนและนิสิต ที่เชื่อว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีคุณค่า มีความสำคัญหรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยที่ความเชื่อ การเห็นคุณค่านี้มีอิทธิพลต่อการพิจารณาในการเลือกหรือไม่เลือกเรียน คณะศึกษาศาสตร์ คุรุศาสตร์ และการประกอบอาชีพครูของนักเรียน

★ 4.4 เจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู หมายถึง ความคิด ความรู้สึก ของนักเรียนและนิสิต ที่มีต่อวิชาชีพครู ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการแสดงออกในการเลือก หรือไม่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือคุรุศาสตร์

4.5 ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/คุรุศาสตร์ หมายถึง การที่ตั้งใจ ปรารถนา หรือการคาดหมายถึงผลลัพธ์ หรือสิ่งที่จะหวังว่าจะได้รับ หลังจากนักเรียน หรือนิสิต ตัดสินใจที่จะเลือกหรือไม่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ คุรุศาสตร์ โดยแสดง จากระดับของความรู้สึกของนักเรียนนิสิตที่มีต่อการเลือกหรือไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/คุรุศาสตร์หลังจากที่นักเรียนหรือนิสิตได้ตัดสินใจเลือกเรียนหรือไม่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/คุรุศาสตร์ แล้วเป็นไปตามที่นักเรียน หรือนิสิตได้คาดหวังไว้ หรือต่างไปจากที่คาดหวัง โดยดูจากระดับของความรู้สึก

5. สาเหตุทางสังคม หมายถึง สาเหตุจากสังคม สภาพแวดล้อม ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียนและนิสิตในการเลือกหรือไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/คุรุศาสตร์ ประกอบด้วย

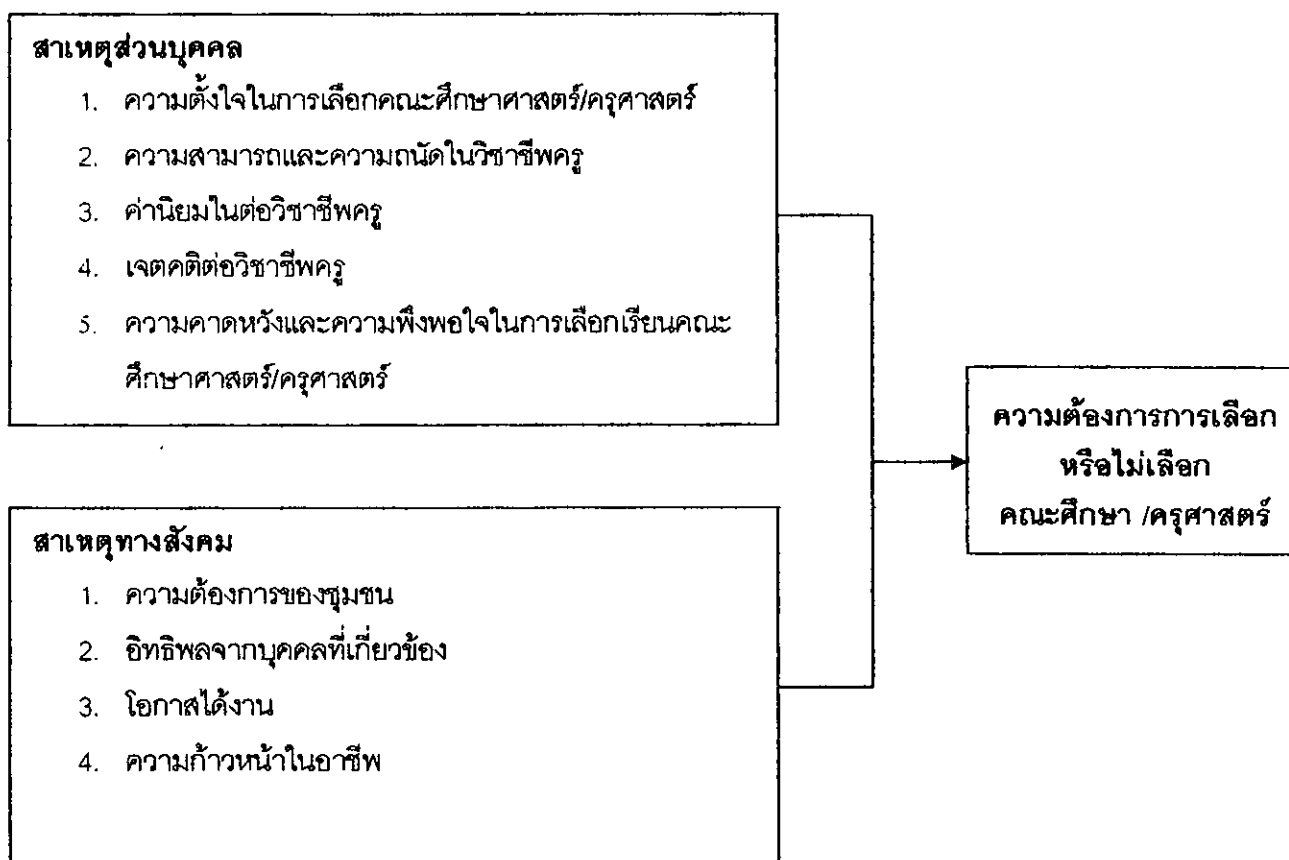
5.1 ความต้องการของชุมชน หมายถึง การรับรู้ของนักเรียน/นิสิตเกี่ยวกับ การเลือกเรียนสาขาวิชาศึกษาศาสตร์/คุรุศาสตร์ มีผลจากสภาวะแวดล้อมของชุมชนที่นักเรียน/นิสิตอาศัยอยู่เป็นค่านิยมของชุมชน ต่อกระแสความเปลี่ยนแปลง ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

5.2 อิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การรับรู้ของนักเรียน/นิสิต ที่ได้รับการส่งเสริม การชักจูง การชี้แนะจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน/นิสิต ได้แก่ บิดา มารดา พี่ น้อง ญาติ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ กลุ่มเพื่อน เป็นต้น ที่คิดว่านักเรียนควรเลือก หรือไม่เลือกเรียน คณะศึกษาศาสตร์/คุรุศาสตร์

5.3 โอกาสได้งาน หมายถึง ที่ว่างหรือช่องทาง หรือเวลาที่เหมาะสมที่จะมีโอกาสเข้าไปทำงาน ในงานวิจัยนี้หมายถึง ผู้ที่เรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

5.4 ความก้าวหน้าในอาชีพ หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนนิสิตถึงผลที่จะได้รับ เป็นสิ่งที่บุคคลต้องการจะได้รับจากการประกอบอาชีพในสาขาวิชาชีพครู เช่น รายได้ดี ตำแหน่งการงานสูงขึ้น ความมั่นคงของหน่วยงาน ได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลรอบข้าง

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

พัฒนาจากกระบวนการเลือกและพัฒนาอาชีพของซูเปอร์ (Vernon G. Zunker. 2002: 30 ; ciying Super. 1963 : n.d.)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในเรื่อง การศึกษาการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งกำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1 แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ที่เรียนในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์
- 2 สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์
- 3 ทฤษฎีการเลือกและการพัฒนาอาชีพ
- 4 ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
- 5 กระบวนการตัดสินใจ
- 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อ

1. แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ที่เรียนในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

งานครูเป็นงานที่ยาก เพราะครูทำงานสร้างคนซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อน*งานของครูจะประสบความสำเร็จต่อเมื่อสามารถทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามที่ต้องการ ครูจะต้องทำให้ลูกศิษย์รู้จักคิด และตัดสินใจอย่างฉลาด ครูจะต้องแนะแนวทางให้ศิษย์ได้มีโอกาสเพิ่มพูนประสิทธิภาพของชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับลูกศิษย์ในรูปแบบของการสอน เป็นศิลปะที่ยากจะวิเคราะห์ได้ ดังนั้น ผู้ที่เรียนในคณะสาขาวิชาศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์จึงต้องผ่านการพัฒนาฝึกอบรมให้มีลักษณะที่ดี (ยนต์ ชุ่มจิตร. 2541: 8)

พระราชวรคุณี (2530 : 238) กล่าวถึง คำสอนของพระพุทธเจ้า จากพระไตรปิฎก เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดี ไว้ 7 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ปิโย คือ การทำตัวให้เป็นที่รักแก่ศิษย์ และบุคคลทั่วไป
2. ครุ คือ การเป็นบุคคลที่มีความหนักแน่น จิตใจมั่นคง มีความรู้ และน่าเคารพ
3. ภาวนีโย คือ การเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีความประพฤติอันดีงาม

4. วุตดาว คือ การเป็นผู้มีความมานะในการดัดเตือนสั่งสอน ไม่เกรงกลัวว่าจะเกลียด หรือโกรธ มีความเฉลียวฉลาดในการพูด
5. วจนกขโม คือ เป็นผู้มีความอดทนต่อถ้อยคำ โดยมีเจตนาดีเป็นที่ตั้ง
6. คมภีรญจ กถิ กตตา คือ การรู้จักสอนจากง่ายไปหายาก หรือ ความลึกซึ้งขึ้นโดยลำดับ
7. โน จฏฐา เน นิโยชเย คือ การรู้จักแนะนำในทางที่ถูกที่ควร ไม่แนะนำนอกหล่นอกทาง

ยุธนา อักขิโสภา (2531 : 28) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะที่ดีของครูโดยทั่วไปว่า ควรจะเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี มีบุคลิกภาพดี มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอด วิชาความรู้ เป็นผู้เสียสละ และมนุษยสัมพันธ์ดี นอกจากนี้ สุมณ อมรวัฒน์ (2538 : 20) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของอาจารย์ในสังคมยุคใหม่ว่า อาจารย์ คือ ผู้สร้างบรรยากาศทางวิชาการ เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถคิดค้นแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ตลอดจนเป็นตัวอย่างของคนที่มีคุณธรรมและมีปัญญา นอกจากนั้นคุณลักษณะสำคัญของความเป็นครู คือ ต้องมีความเป็นกัลยาณมิตรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน และศิษย์

สำหรับคุณลักษณะของความเป็นครูที่ดีนั้น สุรชาติ สังขรัตน์ (2539 : 53-54) ได้วิเคราะห์คุณลักษณะครูที่ดี 5 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะด้านส่วนตัว คือ มีบุคลิกภาพดี กริยาวาจาสุภาพ แต่งกายสะอาดทำทางดี ดึงดูดใจ มีอารมณ์ที่มั่นคง คงเส้นคงวา มีอารมณ์ขัน ร่าเริง มองโลกในแง่ดี มีความกระตือรือร้น มีชีวิตชีวา มีความเป็นมิตรกับเด็ก ผู้บริหาร เพื่อนครูและผู้ปกครองได้ดี มี มนุษยสัมพันธ์ อดทนอดกลั้นต่องานและเด็กที่มีความยากลำบากในการเรียน มีความเป็นตัวของตัวเอง มีลักษณะเป็นผู้นำ มีเหตุผล ให้ความร่วมมือ มีสุขภาพดี รู้จักกาลเทศะ น่ารัก น่าเคารพนับถือ สุขุม เยือกเย็น พูดน้ำเสียงดังฟังชัด

2. คุณลักษณะด้านวิชาการ คือ การมีสติปัญญาดี มีความรู้ในวิชาที่สอนดี มีความรู้ในวิชาสามัญ มีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้และหมั่นแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เป็นนิจ ชอบอ่านหนังสือ ทำงานอย่างเป็นระบบ

3. คุณลักษณะทางด้านวิชาชีพ คือ มีความรัก ความศรัทธาและความผูกพันต่อวิชาชีพ มีความรักความเมตตาเด็ก รับรู้ปัญหา ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือ มีความรับผิดชอบตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ มีความสุขกับการสอน มีความสามารถในการสื่อสาร พูดเสียงดังฟังชัด สามารถอธิบายและตอบคำถามได้อย่างชัดเจน มีความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้ความร่วมมือ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี น่าเคารพยกย่องมีหิริโอตตปปะ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเป็นประชาธิปไตย

มีวัฒนธรรมและเป็นผู้นำทางด้านวัฒนธรรม ชุมชน รู้จักสำรวจและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ มีความยุติธรรมและปราศจากความลำเอียง

4. คุณลักษณะด้านสมรรถนะและประสิทธิภาพในการสอน คือ สอนดี สอนเข้าใจ ใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน รู้จักปรับปรุงเทคนิคการสอนแสวงหาแนวทางใหม่ๆ ในการเรียนการสอน ในการสอนทุกครั้งต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่เด็ก มีการเตรียมการสอน บันทึกการสอน ใช้สื่อการเรียนการสอน และรู้จักดัดแปลงวัสดุอุปกรณ์มาเป็นสื่อการสอนได้อย่างเหมาะสม ประเมินผลการเรียนตามวัตถุประสงค์และใช้ผลการประเมิน ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของเด็ก มีความสามารถในการจัดชั้นเรียนและบรรยายภาศของชั้นเรียน จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้และความคิดเสมอ จัดทำแผนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ วินัยสำหรับตนเอง ส่งเสริมความรับผิดชอบให้เกิดแก่เด็ก สามารถใช้คำถามให้เกิดการเรียนรู้ คิดและวิเคราะห์ได้ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่เหมาะสมให้กับนักเรียน มีความสามารถในการจูงใจเด็ก กระตุ้นให้เด็กอยากเรียนหรือแสดงความสามารถ ติดตามความรู้ความก้าวหน้า ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และรายงานความก้าวหน้าให้ผู้ปกครองทราบ

5. คุณลักษณะด้านมาตรฐานการเข้าสู่วิชาชีพ คือ การศึกษาวิชาชีพครูตามรายวิชาที่กำหนด มีใบประกอบวิชาชีพ การฝึกสอน คุณวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษาหรือปริญญาตรีด้านอื่นที่ผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพครู ก่อนหรือหลังการเป็นครูตามที่ กค. กำหนด

แนวความคิดจากคำสอนของพระพุทธเจ้าและนักการศึกษาที่ได้กล่าวมาแล้ว อาจจะสรุปคุณลักษณะของครูและบุคคลที่จะเลือกเรียนในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ได้ว่า ควรเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติที่สำคัญสองด้าน คือ ด้านความรู้ คือ การมีความรอบรู้ มีความรู้ดี มีความรู้ในวิชาชีพของตน ค้นหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ มีทักษะ การสอน สามารถสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน มีเทคนิคในการจัดกิจกรรมการสอน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และด้านที่สองคือด้านบุคลิกภาพ ครูควรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีกริยาวาจาสุภาพอ่อนโยน เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีเหตุผล มีความยุติธรรม มีความซื่อตรง เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานรวมทั้งมีความเมตากรุณาและความเสียสละ ซึ่งลักษณะของครูที่ดีทั้งสองด้านนี้ ผู้ที่เลือกเรียนในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ควรจะต้องมีลักษณะเหล่านี้เป็นพื้นฐาน

2. สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

ในการที่บุคคลจะเลือกศึกษาต่อในสาขาใดนั้น ควรจะพิจารณาว่าตนเองมีความเหมาะสมหรือไม่กับการศึกษาในวิชาชีพที่จะตัดสินใจเลือก ถ้าตัดสินใจผิดพลาดก็จะทำให้มีผลเสียกับการเลือก

เรียน ในการเลือกศึกษาต่อและประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จนั้น คมเพชร จัตรศุภกุล (2519 : 5) ได้ให้ข้อคิดที่สำคัญไว้ว่า รากฐานสำคัญที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้อย่างฉลาดนั้น คือ การที่บุคคลสามารถเรียนรู้ข้อมูล รายละเอียด และข้อเท็จจริงต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับอาชีพอย่างลึกซึ้ง และที่สำคัญที่สุดคือข้อมูลที่ได้นั้นจะต้องมีความเที่ยงตรง ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันเสมอ เพื่อให้การตัดสินใจไม่เกิดความผิดพลาด ความคิดดังกล่าวแล้ว สอดคล้องกับความคิดของ ซูเปอร์ และโอเวอร์สตรีท (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 111; อ้างอิงจาก Super and Overstreet. 1960) ซึ่งกล่าวไว้ว่า ในการเลือกศึกษาและอาชีพ บุคคลจะเลือกโดยคำนึงถึงความสนใจ ความสามารถ และบุคลิกภาพของตน ซึ่งการตัดสินใจโดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเอง และวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่จะทำได้ในระยะเวลาอันสั้น และนอกจากนี้ยังกล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาและอาชีพของบุคคล ได้แก่ ความสนใจ ความสามารถ เจตคติ ค่านิยม และครอบครัว

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงสาเหตุของการตัดสินใจเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ของนักเรียนและนิสิต โดยแบ่งออกเป็น สาเหตุส่วนบุคคลของนักเรียนและนิสิต และสาเหตุทางสังคม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สาเหตุส่วนบุคคลของนักเรียนและนิสิต

ในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน มักจะมีสาเหตุส่วนบุคคลหลายด้านเข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่ ความต้องการของนักเรียนและนิสิต ความสามารถและความถนัดในอาชีพครู ค่านิยมต่ออาชีพครู เจตคติต่ออาชีพครู และความคาดหวังต่อความพึงพอใจในการเลือกเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความตั้งใจของตัวนักเรียนและนิสิต สำหรับการเลือกหรือไม่เลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพใดก็ตาม ขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ถ้าผู้เรียนไม่มีความต้องการที่จะเลือกเรียน แต่ถูกบังคับให้เลือกย่อมเกิดปัญหาในการเรียนอย่างแน่นอน ในทางตรงข้ามถ้าการเลือกตรงกับความต้องการ และบุคคลมีความตั้งใจที่จะเลือกแล้วย่อมจะก่อให้เกิดผลดี

สำหรับความหมายของคำว่าความตั้งใจนั้น วชิร ทรัพย์มี (วชิร ทรัพย์มี. 2535 : 56-57) ได้อธิบายเอาไว้ว่า ความตั้งใจ หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกสนใจ รู้สึกจดจ่อ อยากรู้อยากเห็น อยากระทำในสิ่งที่ตนต้องการ การที่บุคคลมีความสนใจจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลเหล่านั้น และที่สำคัญคือ จะทำให้บุคคลปรารถนาที่จะกระทำพฤติกรรมที่ต้องการ จากความหมายดังกล่าวแล้วทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการกับการเลือกได้อย่างชัดเจน นั่นคือถ้าบุคคลมีความต้องการอย่างแท้จริงย่อมจะส่งผลให้สามารถตัดสินใจเลือกได้อย่างมั่นใจ

ในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความตั้งใจในการศึกษาต่อ นั้น ซูเปอร์ และไครท์ (Super and Crites. 1968: 43) ได้ทำการศึกษาและพบว่า ความสนใจของบุคคลแต่ละคน จะเป็นสิ่งที่สำคัญ

มากและมีส่วนในการกำหนดการเลือกเรียนและการเลือกประกอบอาชีพ ความสนใจดังกล่าวแล้วจะมีอิทธิพลต่อบุคคลมากกว่าความถนัด สถานภาพทางสังคม และบุคลิกภาพ

จากการศึกษาของซูเปอร์และไครท์ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของความสนใจซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความต้องการของมนุษย์ในการที่จะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและประกอบอาชีพ นอกจากนี้ฮอลแลนด์ และนิโคล (จินตนา อินทรทัศน์. 2541: 28; อ้างอิงจาก Holland and Nichols. 1964: 233-242) ก็ได้ศึกษาพบว่า สาเหตุของการตัดสินใจเปลี่ยนวิชาเอกของนักศึกษาในวิทยาลัยนั้นเนื่องมาจากการที่นักศึกษาไม่มีความสนใจหรือความต้องการที่จะเรียนในวิชาเอกนั้นๆ และถือว่าความต้องการและความสนใจที่กล่าวไปแล้วเป็นสาเหตุสำคัญที่สุด สำหรับสาเหตุที่รองลงมาของการเปลี่ยนวิชาเอกคือ การที่นักศึกษาค้นพบว่าตนเองไม่มีความถนัดในวิชาชีพนั้นๆ และนอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่า นักศึกษาชายเน้นความสำคัญว่า ในการตัดสินใจศึกษาต่อหรือเลือกอาชีพนั้น ปัจจัยด้านความต้องการของบุคคลมีความสำคัญยิ่งกว่าความสามารถด้านสติปัญญา

จากการศึกษาดังกล่าวแล้วจึงอาจสรุปได้ว่า ความตั้งใจส่งผลให้เกิดความต้องการเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในสาเหตุส่วนบุคคลที่จะเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ

1.2 ด้านความถนัดและความสามารถในอาชีพครู สำหรับปัจจัยด้าน ความถนัดและความสามารถนั้น ก็มีความสำคัญมากต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปัจจัยดังกล่าวแล้ว เป็นปัจจัยพื้นฐานของการเลือกสิ่งต่างๆ ถ้าหากละเลยไม่พิจารณาเรื่องความถนัดและความสามารถ ย่อมจะนำไปสู่โอกาสในการเลือกที่ผิดพลาดได้ด้วย

ชวาล แพรัตกุล (2517 : 1) ได้ให้ความหมายของความสามารถทางการเรียนไว้ว่า ความสามารถทางการเรียนนั้นหมายถึง สมรรถวิสัย และทิศทางแห่งความองงามของสมอง หรืออาจกล่าวให้ง่ายขึ้นได้ว่า ความสามารถทางการเรียนหมายถึงขีดระดับความสามารถสูงสุดของบุคคลที่มีผลต่อการเรียนรู้และฝึกฝนในวิทยาการและทักษะต่างๆ ถ้าหากบุคคลได้รับการฝึกฝนและประสบการณ์ที่เหมาะสม

ในทำนองเดียวกัน ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2524 : 41) กล่าวว่า ความสามารถหมายถึง ความถนัดที่ได้จากประสบการณ์ การฝึกฝนตนเอง ทักษะพิเศษที่เด่นชัดด้านใดด้านหนึ่ง และพร้อมที่จะปฏิบัติกิจกรรมด้านนั้นได้ผลดี และจินตนา อินทรทัศน์ (จินตนา อินทรทัศน์. 2541: 26) ก็ได้ให้ความหมายของความสามารถทางการเรียนว่า หมายถึงขีดระดับความสามารถสูงสุดของบุคคล ที่ทำให้อุ้มนั้นมีความสำเร็จในงานวิชาการ

นอกจากการอ้างอิงเรื่องความสามารถและความสามารถทางการเรียนที่กล่าวไปแล้ว ยังมีปัจจัยด้านความถนัดทางการเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างมากกับการเลือกศึกษาต่อและการประกอบ

อาซีฟ ดังที่อาร์ พันธ์มณี (2542 : 78) กล่าวว่า ความถนัดทางการเรียนเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะช่วยชี้แนวทางของบุคคลในการที่จะเลือกเรียนวิชาหรืออาชีพที่ตนถนัด ทำให้บุคคลได้ฝึกฝน และเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ดีกว่าการเคี่ยวเข็ญให้เรียนในสิ่งที่ตนไม่ถนัด ฉะนั้นบุคคลจะมีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิตถ้าเขาได้เลือกประกอบอาชีพตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของเขา เพราะความถนัดเป็นแรงจูงใจที่สำคัญและมีความสัมพันธ์อย่างมากต่อการเลือกอาชีพของบุคคล ความสนใจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัย แต่เมื่ออายุ 16 ปีขึ้นไป ความสนใจของบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของ เลวิส (จินตนา อินทรทัศน์. 2541: 28; อ้างอิงจาก Lewis. 1967: 2890A) ซึ่งทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถกับความสำเร็จทางการเรียน และการประกอบอาชีพของนักเรียนที่สำเร็จจากไฮสกูลในมลรัฐเท็กซัส จำนวน 804 คน โดยใช้แบบทดสอบ GATB (General Aptitude Test Battery) เป็นตัวพยากรณ์ ผลจากการศึกษาพบว่า ความสามารถด้านตัวเลขและความคล่องแคล่วว่องไวในการรับรู้ สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการเรียนและการประกอบอาชีพได้ดีที่สุด

จากการวิจัยและความคิดเกี่ยวกับความสามารถและความถนัดที่กล่าวไปแล้วนั้น สามารถยืนยันได้ว่า ความถนัด และความสามารถ เป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่บุคคลควรพิจารณาเพื่อประกอบการเลือกอาชีพและเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

1.3 ค่านิยมต่ออาชีพครู โดยทั่วไปแล้วการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมองเห็นว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีคุณค่าควรแก่การที่จะปฏิบัติ สมควรได้รับการยกย่องหรือคิดว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง จะส่งผลให้บุคคลเกิดการปฏิบัติ สิ่งนี้อาจเรียกได้ว่า มีค่านิยมต่อสิ่งที่ตนเองปฏิบัติ

สาโรช บัวศรี ได้ให้คำนิยามของคำว่าค่านิยมเอาไว้ว่า ค่านิยม หมายถึงสภาพหรือการกระทำบางประการที่เราเชื่อว่า ควรยึดมั่น ถือมั่น (สาโรช บัวศรี. 2521 : 12) นอกจากนี้ ผ่องพรรณ เกิดพิภพ (2534 : 16-17) ได้กล่าวไว้ว่า ค่านิยมหมายถึง สภาพหรือการกระทำบางอย่าง ที่ยึดถือ หรือถือมั่น เพื่อจะได้บรรลุจุดประสงค์ หรือความมุ่งหมายของสังคมและของตนเอง นอกจากนี้ ค่านิยมยังมีความเชื่อที่มีลักษณะถาวร แต่อาจเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามกาลสมัย และความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ในสังคม ค่านิยมทำหน้าที่เป็นเกณฑ์ หรือมาตรฐานชี้นำพฤติกรรมการปฏิบัติและทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความต้องการของมนุษย์

การ์ฟอर्थ (Garforth. 1965 : 189 -197) กล่าวว่า ค่านิยมหมายถึงเครื่องบ่งชี้ให้เห็นคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นสิ่งที่เราเลือก หรือชอบมากกว่าสิ่งอื่น ค่านิยมจึงเป็นคุณสมบัติที่มีคุณค่าแก่การเลือก เช่น ค่านิยมเกี่ยวกับวัตถุ ได้แก่ เงิน รถยนต์ และหนังสือ ค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรม ได้แก่

ความสุภาพ ความเมตตากรุณา ความจงรักภักดี ค่านิยมเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา ได้แก่ ความอดกลั้น และการทำให้บริสุทธิ์ผ่องใส นอกจากนี้ยังมีค่านิยมที่เกี่ยวกับสิ่งอื่นๆ อีกมากมาย และครัทซ์ฟิลด์ และคณะ (Crutchfield and Others, 1966 : 102) ได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า ค่านิยม หมายถึง ความเชื่อว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา หรือสิ่งดี และสิ่งใดเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา หรือสิ่งไม่ดี ค่านิยมจะเป็นตัวสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของสังคม และเป็นสิ่งที่สมาชิกในสังคมยึดถือร่วมกันอย่างกว้างขวาง บุคคลโดยยอมรับค่านิยมใดเป็นค่านิยมของตน ค่านิยมนั้นก็จะเป็นเป้าหมายชีวิตของบุคคลนั้น

จากนิยาม และความหมายที่กล่าวมา พอจะสรุปได้ว่า ค่านิยม หมายถึง แนวคิด ความรู้สึก ความเชื่อ ความต้องการ เป็นสิ่งที่บุคคลหรือสังคม ยอมรับไว้เป็นความเชื่อ หรือความนึกคิดของตนเอง เป็นสิ่งที่มีความค่า ซึ่งเป็นแรงจูงใจหรือสิ่งกระตุ้นให้บุคคลกระทำ และนิยมยึดมั่นว่ามีคุณค่าแก่ตนเอง หรือสังคมนั้นเอง และเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดหมายหมายของตนเอง หรือสังคม คำว่า ค่านิยม เป็นคำกลางๆ ไม่มีความหมายในทางบวก หรือทางลบ ในตัวของคำ แต่เมื่อนิยมในสิ่งที่ดี ทำให้คนประพฤติดีง่าย ประพฤติชั่วยาก แต่ถ้าหากบุคคลนิยมสิ่งชั่ว ทำให้บุคคลนั้นประพฤติชั่วง่าย ประพฤติดียาก

ความสำคัญของค่านิยม

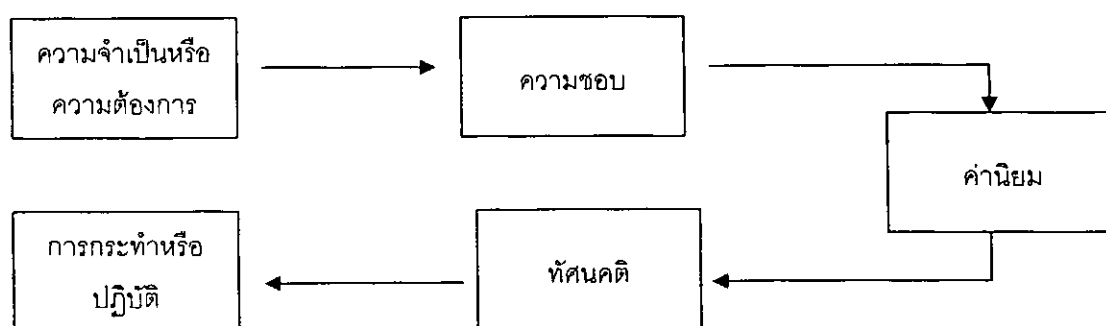
อานนท์ อาภาภิรมย์ (2525 : 22) กล่าวว่า ค่านิยมจัดว่าเป็นเครื่องชี้นำทาง ในการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคม จึงจัดว่าเป็นสิ่งที่มีค่า และมีความสำคัญมากต่อบุคคล เพราะพลังอำนาจแห่งชาติจะมั่นคงเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในชาติ ซึ่งย่อมจะประพฤติและปฏิบัติตามค่านิยมที่ตนยอมรับนับถืออยู่ หรือ อาจจะกล่าวได้ว่า สังคมจะเจริญก้าวหน้าหรือเสื่อมไปในทิศทางใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับค่านิยมของสังคมเป็นสำคัญ เพราะฉะนั้นการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง และเหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้เกิดขึ้นในสังคม เช่นเดียวกับ สมาน ชาลีเครือ (2523 : 6) ที่ได้กล่าวว่า ในสังคมมนุษย์นั้นเรามีความเชื่อว่าค่านิยมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล เพราะค่านิยมจะเป็นเครื่องตัดสินใจ กำหนด หรือผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปทางใดทางหนึ่ง ดังนั้น ค่านิยมจึงเป็นพลังซึ่งซ่อนเร้นอยู่ใต้พฤติกรรมทางสังคมส่วนใหญ่ของมนุษย์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ชาญชัย อินทรประวัติ (2533 : 17) ที่ได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของค่านิยมต่อสังคมว่า เมื่อพิจารณาความสำคัญของค่านิยมต่อสังคมจะเห็นว่า ค่านิยมของบุคคล เป็นตัวบุคคลและพฤติกรรมของบุคคลหลายๆ คน ซึ่งจะทำให้เกิดลักษณะของสังคม

จากการอธิบายถึงความสำคัญของค่านิยมดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่าค่านิยมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบุคคล และใช้เป็นจุดหมายหมายของชีวิตที่จะยึดถือ หรือปฏิบัติตามในการดำเนินชีวิตภายใน

สังคม หน้าที่ที่สำคัญของค่านิยมก็คือ ค่านิยมจะเป็นแนวทางที่ช่วยชี้นำวิถีทางปฏิบัติ โดยช่วยในการประเมิน และตัดสินใจต่อการกระทำว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจ หรือน่าตำหนิ และยังเป็นเครื่องบ่งชี้ความต้องการ และแรงจูงใจของบุคคล นอกจากนี้ ค่านิยมยังช่วยบุคคลในการตัดสินใจเลือกกระทำ โดยที่บุคคลจะเลือกแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับค่านิยมที่บุคคลคิดว่ามีค่ามากกว่า นอกจากนี้แล้วถ้าจะพิจารณาถึงบทบาทของค่านิยม จะมีอยู่ 2 ประการคือ หนึ่งเป็นมาตรฐานที่จะเป็นแนวทางให้บุคคลประพฤติปฏิบัติ ประเมินว่าสิ่งใดดี ไม่ดี และประการที่สอง จะทำหน้าที่กระตุ้นเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติ ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติ ความสนใจ และความตั้งใจ ซึ่งนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมนั้นที่สุด

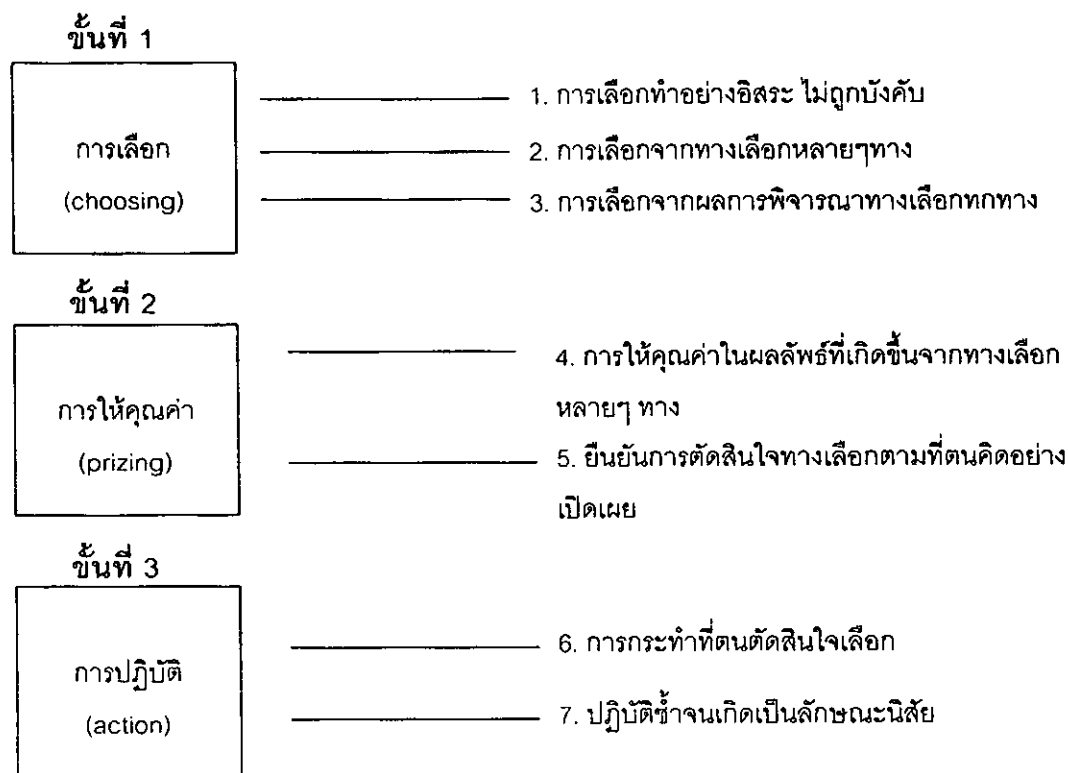
การเกิดค่านิยม

ก่อนที่จะเกิดค่านิยม ของบุคคลแต่ละคน ย่อมอาศัยขั้นตอนต่างๆ เพื่อสร้างค่านิยมให้กับบุคคล ดังนั้นจึงต้องอาศัยเวลาและกระบวนการพอสมควร สำหรับการเกิดค่านิยมนั้น สาโรช บัวศรี (2521 : 37) ได้อธิบายเกี่ยวกับขั้นตอนการเกิดค่านิยมว่า คล้ายกับการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้เริ่มจากความจำเป็น (need) หรือความต้องการ (desire) ถ้าผู้เรียนยังไม่เกิดความจำเป็น หรือยังไม่มองเห็นความจำเป็นของวิชานั้นอย่างเด่นชัดแล้ว การเรียนรู้ของเขาย่อมเป็นไปด้วยความเหนื่อยหน่าย เมื่อเกิดความจำเป็น หรือความต้องการแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็เกิดความชื่นชอบ (preference) หรือความสนใจตามมา ความชื่นชอบนี้กระตุ้นให้มีความนิยม หรือเข้าใจ และเชื่อในคุณค่าของสิ่งนั้นๆ ความรู้สึกกลายเป็นค่านิยม (value) ขึ้นมา นอกจากนี้แล้วสาโรช บัวศรี ยังได้อ้างคำสอนในพระพุทธศาสนา “ปฏิจจสมุปบาท” ว่าความรู้สึกของคนที่สำคัญเริ่มจากการได้สัมผัส กระตุ้นให้เกิดความรู้สึก ความรู้สึกกระตุ้นให้เกิดความอยากได้ ความอยากได้กระตุ้นให้เกิดความยึดมั่นถือมั่น การยึดมั่นถือมั่นก็คือค่านิยมนั่นเอง การที่บุคคลยึดมั่นถือมั่นสิ่งใด ก็เพราะเขามองเห็นความสำคัญ มองเห็นคุณค่าของสิ่งนั้น การประเมินว่าสิ่งนั้นเป็นความดี หรือ ความไม่ดี ความถูก หรือความผิด ความปรารถนา หรือความไม่ปรารถนา ฯลฯ จึงเป็นการมองเห็นคุณค่าเป็นสำคัญ ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบ 2 แผนภาพแสดงการเกิดค่านิยม

นอกจากนี้ แรธส์, ฮามิน และไซมอน (เปรมฤดี ปธานราชวร.2546 : 8 ; อ้างอิงจาก Raths, Harmin & Simon. 1966. P30) ก็ได้เสนอแนวคิดการเกิดค่านิยม โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ดังภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการเกิดค่านิยม

จากการอธิบาย ของนักวิชาการที่กล่าวไปแล้วอาจจะสรุปได้ว่า ค่านิยมเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งเป็นประสบการณ์ของแต่ละบุคคล และได้รับการเรียนรู้จากครอบครัว โรงเรียน บุคคลรอบข้าง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม หลักศาสนา สังคม โดยผ่านกระบวนการพิจารณาแล้วว่าค่านิยมนั้นๆ มีความเหมาะสม มีประโยชน์ และมีคุณค่าต่อการที่จะดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข จนเกิดเป็นความเชื่อ ความศรัทธา และส่งผลให้เกิดทัศนคติ และพฤติกรรมที่ปรากฏออกมาภายนอก ค่านิยมเป็นสิ่งที่คนในสังคมยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติ และค่านิยมในแต่ละสังคมอาจแตกต่างกันได้

ค่านิยมต่อการประกอบอาชีพ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531 : 50) กล่าวว่า ในการเลือกงานหรืออาชีพ ย่อมมีความสัมพันธ์กับค่านิยมของบุคคลแต่ละคน เนื่องจากค่านิยมจะทำหน้าที่เป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานในการชี้นำพฤติกรรม การปฏิบัติ และนอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมของมนุษย์ นอกจากนี้ ซูเปอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2534 : 34 ; อ้างอิงจาก Super. 1953.) ได้กล่าวถึงแนวความคิดของ ซูเปอร์ ที่มีความเห็นสอดคล้องกับ กิ้นส์เบิร์ก (Ginzberg. 1966 : 75) ไว้ว่า ค่านิยมเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งในการเลือกงานหรืออาชีพ เมื่อมีอายุระหว่าง 15 – 16 ปี และบุคคลที่อยู่ในช่วงอายุนี้อาจจะให้ความสำคัญของค่านิยมในการตัดสินใจเลือกงาน หรืออาชีพมากกว่าความสนใจหรือความสามารถ

สายสุรี จุติกุล (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2534 ; อ้างอิงจาก สายสุรี จุติกุล 2510.) ได้กล่าวไว้ว่า การเลือกอาชีพไม่ได้เป็นเรื่องที่ตัดสินใจง่าย ๆ แต่ต้องศึกษาตนเองในด้านความต้องการ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยม และฐานะทางเศรษฐกิจ ประกอบกับความต้องการของสังคม และสภาวะของการมีงานทำ นอกจากนี้ในกรณีนี้ที่ประสงค์จะศึกษาต่อนั้น การเลือกสถาบันการศึกษาควรเป็นผลสืบเนื่องมาหลังจากการที่ศึกษาอาชีพที่ตนสนใจมาแล้ว

ดังนั้น ค่านิยมจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการวางแผนการเลือกงานหรืออาชีพของบุคคล สำหรับค่านิยมต่อการประกอบอาชีพนั้น จึงเป็นค่านิยมประเภทหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อในคุณค่าและความสำคัญต่อการทำงานของบุคคลแต่ละคน ได้มีการให้ความหมายของค่านิยมในการประกอบอาชีพเอาไว้ดังต่อไปนี้

ค่านิยมต่อการประกอบอาชีพ เป็นความเชื่อพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการทำงานของคนทั้งนี้ เพราะค่านิยมต่อการประกอบอาชีพมีบทบาทสำคัญที่ใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน นับแต่การเลือกงานหรืออาชีพ โดยแต่ละบุคคลจะแสวงหาทางที่สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจ และค่านิยมของตนเอง และเมื่อเข้าทำงานนั้นแล้วค่านิยมต่อการประกอบอาชีพยังมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมการทำงานของคนทั้งนี้เพราะบุคคลจะแสดงออกถึงพฤติกรรมการทำงานและมีความพึงพอใจในการทำงานของเขาอีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น บุคคลที่มีค่านิยม “รักความอิสระ” มักหลีกเลี่ยงการประกอบอาชีพที่มีกฎเกณฑ์ตายตัว หรือมีโครงสร้างของงานที่ไม่ยืดหยุ่นทั้งนี้เพราะว่า หากเขาประกอบอาชีพนั้นๆ เขาก็จะมีความสุข เพราะสิ่งที่เขาปฏิบัตินั้นขัดกับค่านิยมของเขา (Ginzberg and Others. 1967 : 98 ; Super. 1970 : 9 ; Suntaree Komin. 1990 : 695)

ซูเปอร์ (Super. : 1970 31 – 35) ได้พัฒนาทฤษฎีการเลือกอาชีพโดยนำความรู้ด้านจิตวิทยาพัฒนาการ และทฤษฎีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง 12 ประการมาใช้ในการอธิบายเรื่องหลักการเลือกอาชีวดังต่อไปนี้

1. บุคคลมีความแตกต่างกันด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกลักษณะ ดังนั้นการเลือกอาชีพของบุคคลก็ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. บุคคลมีคุณสมบัติที่จะทำงานในแต่ละอาชีพได้ โดยพิจารณาลักษณะที่ดีของบุคคลเหล่านั้น บุคคลที่มีความรู้ทักษะอย่างกว้างขวาง ก็ย่อมจะทำให้เขามีคุณสมบัติที่จะทำให้สามารถเลือกอาชีพได้หลายประเภท และบุคคลจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีคุณลักษณะตรงกับความต้องการในอาชีพมากที่สุด และเป็นที่ต้องการสำหรับงานนั้น
3. อาชีพแต่ละอาชีพมีความต้องการบุคคลที่มีแบบแผนของความสามารถ ความสนใจ และลักษณะบุคลิกลักษณะซึ่งมีความสอดคล้องกันพอสมควร
4. บุคคลบางส่วนมักเลียนแบบบิดา มารดา หรือบุคคลใกล้ชิดในการเลือกประกอบอาชีพ
5. ความชอบและความสามารถในการอาชีพ สถานการณ์ที่บุคคลดำรงชีวิตอยู่ และการทำงานจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ประสบการณ์ และการปรับตัวทางอาชีพเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป
6. เนื่องจากชีวิตเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลง จึงแบ่งระยะต่างๆ ได้เป็น ระยะของการเจริญเติบโต การสำรวจ การสร้างรากฐาน การสร้างความมั่นคง และระยะของการเปลี่ยนแปลง
7. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนของอาชีพของบุคคล คือ ระดับของสถานภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดา ความสามารถทางสติปัญญา ลักษณะของบุคลิกลักษณะและโอกาสที่เขามีอยู่
8. กระบวนการของวุฒิทางด้านความสามารถ และความสนใจ การทดสอบความเป็นจริง และพัฒนาความเป็นตัวตนจะเป็นสิ่งที่ช่วย แนะนำแนวทางเพื่อให้เกิดพัฒนาในขั้นต่างๆ ของชีวิตได้
9. สิ่งที่มีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาการด้านอาชีพคือ การพัฒนาและเสริมสร้างความเป็นตัวตน กระบวนการนี้เป็นการประนีประนอมซึ่งทำให้เกิดความเป็นตัวตนที่ช่วยให้บุคคลแสดงบทบาทได้หลายๆ อย่าง รวมทั้งเป็นการประเมินผลของการแสดงบทบาทว่าบุคคลนั้นเป็นที่ยอมรับของบุคคลที่เหนือกว่าเขา และเพื่อนๆ
10. กระบวนการประนีประนอมระหว่างองค์ประกอบส่วนตัวและสังคม ความเป็นตัวของตัวตนและความเป็นจริง เป็นการแสดงบทบาทอย่างหนึ่ง ไม่ว่าบทบาทดังกล่าวจะเป็นลักษณะของการเพื่อฝันในสถานการณ์การสัมภาษณ์เพื่อการปรึกษา หรือกิจกรรมที่เป็นจริงในชีวิต เช่น ห้องเรียน ชุมชนต่างๆ การทำงานนอกเวลา และการนำเข้าสู่งานอาชีพ

11. ความพึงพอใจในการทำงาน ขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตำแหน่ง และ บทบาทของบุคคล

12. งานคือวิถีทางของชีวิตซึ่งขึ้นอยู่กับขอบเขตของผลที่ได้รับจากความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ และค่านิยม ซึ่งสามารถกระทำได้ตามบทบาทที่เขาเลือก

กฤษณา วรชาสันต์ (2542 : 91) กล่าวว่า คำว่า "ค่านิยม" ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า VALUE คำนี้แต่เดิมใช้คำว่า คุณค่า ซึ่งหมายถึงการแสดงออกทางพฤติกรรมในทางที่ดี ไม่ดี ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามค่านิยมที่ดีมักได้รับการยกย่องว่ามีค่านิยม ค่านิยมจึงเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินค่าพฤติกรรมของคนในสังคม ซึ่งอาจเป็นบุคคล กลุ่มคน หรือ สังคมก็ได้ เป็นการตีค่าตัดสินคุณค่าของบุคคล (VALUE JUDGEMENT) หากเป็นมีคุณค่าทางสังคมเรียกว่า SOCIAL VALUE สิ่งใดที่สังคมสร้างขึ้นเป็นแนวทางและได้รับการประเมินค่าว่า เป็นสิ่งที่ดีงาม สิ่งนั้นก็เป็นที่ปรารถนาของคนในสังคมว่าอยากเดินทางให้ไปถึงจุดนั้น อยากให้มี อยากให้เกิดกับตนเองและครอบครัว คำที่ปรากฏในสังคมไทยเป็นค่านิยมที่พบจึงมีอยู่หลากหลายเช่น มีความรู้ มีฐานะร่ำรวยเป็นคนซื่อสัตย์ เป็นผู้กตัญญู เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นผู้อาวุโสที่น่านับถือ เป็นข้าราชการ ใจนักเลง ฯลฯ

นิยม เลปาศารย์ (2535 : 23-24) กล่าวว่า เนื่องจากค่านิยมที่ดีต่อวิชาชีพครูเป็นคุณลักษณะอันสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียน/นิสิตที่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ซึ่งค่านิยมนั้นสามารถเปลี่ยนแปลง ปลูกฝัง และพัฒนาได้ ดังนั้นเมื่อแรกเข้าศึกษาอาจมีค่านิยมที่ไม่ดีต่อวิชาชีพครู แต่เมื่อศึกษาไประยะหนึ่ง หรือเมื่อจบหลักสูตรแล้วอาจเปลี่ยนค่านิยมไปในทางที่ดีได้

ในปีการศึกษา 2520 ได้กำหนดนโยบายให้ปรับปรุงการคัดเลือกบุคคลที่เข้าศึกษาในสถาบันฝึกหัดครูทั่วประเทศ โดยพิจารณาถึงทัศนคติของผู้สมัครด้วย ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้วิจัยและพัฒนาแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู และได้นำทัศนคติต่อวิชาชีพครูที่วัดได้มาประกอบการพิจารณากับการสอบคัดเลือกกับด้านความรู้ความสามารถเฉพาะสาขาวิชา เพื่อเป็นการวัดทัศนคติ เจตคติและแนวของความเป็นครูของผู้สมัคร ซึ่งแสดงให้เห็นชัดว่าทัศนคติ เจตคติ และค่านิยมมีความสำคัญต่อวิชาชีพครูเป็นอย่างมาก (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2530 : 9)

1.4 เจตคติต่ออาชีพครู เจตคติเป็น ความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์ และอื่นๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่บ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นนามธรรม และเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกด้านการปฏิบัติ ดังนั้นการเลือก

ศึกษาต่อและการเลือกอาชีพจึงต้องมีเจตคติต่อคณะสาขาวิชาหรือเจตคติต่ออาชีพนั้นๆ มาเกี่ยวข้องอย่างแน่นอน

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526:3) กล่าวว่า เจตคติเป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก แต่เจตคติไม่ใช่แรงจูงใจ (motive) และแรงขับ (drive) หากแต่เป็นสภาพแห่งความพร้อมที่จะตอบโต้ (state of readiness) และแสดงให้เห็นแนวทางของการสนองตอบของบุคคลต่อสิ่งเร้า

น้อมฤดี จงพยุหะและคณะ (2516 : 77) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง สภาวะพร้อมทางจิตใจ ความชอบ หรือไม่ชอบ ความรู้สึก อารมณ์ ความพอใจหรือไม่พอใจของบุคคล และมีแนวโน้มที่จะตอบสนองในทางที่สนับสนุนหรือต่อต้านแต่ละบุคคลที่มีต่อบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งอาจเป็นบุคคล สิ่งของ และสถานการณ์ต่างๆ

อนาตาสี (มานิกา พระแท่น.2544: 33 ; อ้างอิงจาก Anatasi. 1976 : 3) กล่าวว่า เจตคติหมายถึง ความโน้มเอียงที่จะแสดงออกว่าชอบหรือไม่ชอบสิ่งต่างๆ เช่น เชื้อชาติ ขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือสถาบันต่างๆ เป็นต้น เจตคติไม่สามารถมองเห็นได้โดยตรงแต่สามารถสรุปพาดพิงจากพฤติกรรมภายนอกทั้งที่ต้องใช้ภาษาและไม่ต้องใช้ภาษา

จากความหมายของเจตคติสามารถสรุปได้ว่า เจตคตินั้น เป็นความรู้สึก ความคิดเห็น ของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และความรู้สึกความคิดเห็นนั้นจะส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา

ลักษณะของเจตคติ

วัฒนา พัชรวนิช. (2531 : 192) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของเจตคติ ไว้ 5 ประการดังนี้

1. เจตคติคือสภาพจิตใจ หรือความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
2. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ
3. เจตคดีย่อมมีความหมายชัดเจนไปในทางบวกหรือทางลบ
4. เจตคดีย่อมจะมีความคงทนถาวรพอสมควร
5. เจตคติที่มีรอยประทับใจอย่างรุนแรงจะคงทนถาวร ส่วนเจตคติที่ไม่มีรอยประทับใจอย่างรุนแรง จะเป็นเจตคติที่เจือจางไม่เข้ม

และนอกจากนี้ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 25) ยังกล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติ ซึ่งแบ่งออกเป็นสามส่วนได้แก่

1. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (the affective component) เป็นความรู้สึกทางอารมณ์ที่ก่อให้เกิดเจตคติ อาจเป็นความชอบ – ไม่ชอบ รัก –เกลียด หรือมีความสุข – ความเศร้าสลด ก็ได้

2. องค์ประกอบทางด้านความคิด (the cognitive component) เป็นความเชื่อส่วนบุคคล ที่มีต่อสิ่งของหรือเหตุการณ์

3. องค์ประกอบทางด้านการกระทำ (the behavioral component) เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

จะเห็นได้ว่าเจตคติมีความสำคัญ เพราะจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม หรือการแสดงออกของบุคคล ถ้าองค์กรหรือหน่วยงานใด ผู้ปฏิบัติงานมีเจตคติทางบวกก็จะเป็นผลดีต่อหน่วยงานนั้น ถ้ามีเจตคติทางลบ หน่วยงานนั้นก็จะมีปัญหา ด้วยเหตุนี้องค์กรหรือหน่วยงานเป็นจำนวนมากจึงสนใจที่จะวัด ตรวจสอบ และหาทางปรับเจตคติของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน (วินิจ เกตุขำ, 2535 : 11-12) ซึ่งในหน่วยงานการศึกษาก็เช่นเดียวกัน ถ้าสามารถตรวจสอบ เจตคติของบุคคลหรือนักเรียนที่ต้องการเข้ามาศึกษาในแต่ละคณะ ว่าเป็นไปในทางไหนก็จะมีผลต่อความสำเร็จ ของนักเรียนและคณะนั้นๆ ก็จะมีแนวโน้มในการผลิตบุคคลากรที่มีคุณภาพ สามารถทำงานในสาขาวิชาอย่างเหมาะสม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม นักพฤติกรรมศาสตร์ ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมไว้ดังนี้

จำนง อัมสมบุญ (2537 : 17) ได้กล่าวถึงการเกิดพฤติกรรมหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม สามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ

แนวคิดที่ 1 เชื่อว่าเกิดจากปัจจัยภายในตัวบุคคล (Intra Individual Causal Assumption) รากฐานแนวคิดนี้เชื่อสมมติฐานที่ว่า สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนั้นๆ มาจากองค์ประกอบภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความรู้ เจตคติ ค่านิยมแรงจูงใจ ความตั้งใจ ใฝ่ในพฤติกรรมเป็นต้น

แนวคิดที่ 2 เชื่อว่าพฤติกรรมเกิดจากปัจจัยภายนอกตัวบุคคล (Extra Individual Causal Assumption) รากฐานแนวคิดนี้เชื่อว่า สาเหตุการเกิดพฤติกรรมนั้นๆ มาจากปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ระบบสังคม การเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา ศาสนา องค์ประกอบทางด้านประชากรศาสตร์ เป็นต้น

แนวคิดที่ 3 เชื่อว่าเกิดจากสหปัจจัย (Multiple Causal Assumption) รากฐานความคิดที่ว่า พฤติกรรมของบุคคลนั้นเกิดจากหลายๆ ปัจจัยทั้งปัจจัยภายในตัวบุคคล และปัจจัยภายนอกตัวบุคคล

ชุดา จิตพิทักษ์ (2525 : 60 – 77) กล่าวว่า สิ่งที่กำหนดพฤติกรรมมนุษย์มีหลายประการ ซึ่งอาจจะแยกได้ 2 ประเภท คือ

1. ลักษณะนิสัยส่วนตัว ได้แก่

1.1. ความเชื่อ หมายถึง การที่บุคคลคิดถึงอะไรก็ได้ในแง่ของข้อเท็จจริงซึ่งไม่จำเป็นจะต้องถูกหรือผิดเสมอไป ความเชื่ออาจมาโดยการเห็น การบอกเล่า การอ่าน รวมทั้งการคิดขึ้นมาเอง

1.2. ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนนิยมยึดถือประจำใจ ที่จะช่วยในการตัดสินใจในการเลือก

1.3. ทศคติ หรือเจตคติ มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล กล่าวคือ เจตคติเป็นแนวโน้มหรือขั้นเตรียมพร้อมของพฤติกรรม และถือว่าเจตคติมีความสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมในสังคม

1.4. บุคลิกภาพ เป็นสิ่งกำหนดว่าบุคคลหนึ่งจะทำอะไรถ้าบุคคลนั้นตกอยู่ในสถานการณ์หนึ่งคือ เป็นสิ่งที่บอกว่า บุคคลจะปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์หนึ่งๆ

2. กระบวนการอื่นๆ ทางสังคม ได้แก่

2.1. สิ่งที่มากระตุ้นพฤติกรรม (Stimulus Object) และความเข้มแข็งของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม ลักษณะนิสัยของบุคคล คือความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ บุคลิกภาพ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก็จริง แต่พฤติกรรมจะไม่เกิดขึ้นถ้าไม่ได้รับสิ่งกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม

2.2. สถานการณ์ (Situation) หมายถึง สิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นบุคคล ไม่ใช่บุคคล ซึ่งอยู่ในสถานะที่บุคคลกำลังจะมีพฤติกรรม

ซูซา จันท์ธอม (2536 : 15 – 17) กล่าวถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ มีดังนี้

1. ความเชื่อ (Belief) คือ การที่บุคคลยอมรับข้อเท็จจริงต่างๆ ซึ่งความคิดของเขาอาจจะถูกต้องตามความเป็นจริงก็ได้ ความเชื่อเป็นสิ่งที่หักห้ามได้ยาก และมีอิทธิพลต่อบุคคลมาก บุคคลใดมีความเชื่ออย่างใด ก็จะมีพฤติกรรมเป็นไปตามความเชื่อของเขา

2. ค่านิยม (Value) เป็นเครื่องชี้แนวทางปฏิบัติของบุคคลว่าอะไรเป็นจุดมุ่งหมายของชีวิต ค่านิยมอาจได้จากการอ่าน คำบอกเล่า หรือคิดมาเองก็ได้

3. บุคลิกภาพ (Personality) เป็นคุณลักษณะของแต่ละบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้น

4. สิ่งที่มากระตุ้นพฤติกรรม (Stimulus Object) สิ่งที่มากระตุ้นพฤติกรรมนี้ จะเป็นอะไรก็ได้ เช่น ความสวย ความหิว อาหาร เป็นต้น สิ่งที่มากระตุ้นพฤติกรรมอย่างหนึ่งอาจมีพลังกระตุ้นพฤติกรรมของแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน

5. เจตคติ (Attitude) หมายถึง ความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุ สิ่งของ หรือสถานการณ์ต่างๆ เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล เจตคติจึงเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ซึ่งขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ และประสบการณ์ใหม่ๆ ที่บุคคลได้รับเพิ่มขึ้น

6. สถานการณ์ (Situation) หมายถึง สภาพแวดล้อมหรือสภาวะที่บุคคลที่กำลังจะมีพฤติกรรม

จะเห็นได้ว่าสาเหตุส่วนตัวนั้นมีเจตคติเป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุส่วนตัวของบุคคลที่จะเป็นส่วนที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา และอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ในการกระทำสิ่งต่างๆ

1.5 ความคาดหวังความพึงพอใจ สำหรับปัจจัยด้าน ความคาดหวังและความพึงพอใจนั้น ก็มีความสำคัญมากต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าความพึงพอใจจะส่งผลให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการกระทำพฤติกรรมใดๆ และเมื่อบุคคลมีแรงจูงใจในการทำสิ่งนั้นแล้วย่อมทำบุคคลเห็นความสำคัญและพยายามปฏิบัติสิ่งนั้นให้สำเร็จลุล่วง ในทางกลับกันถ้าหากบุคคลไม่คาดหวังในผลที่จะกระทำหรือไม่พอใจในผลลัพธ์ที่ได้ ทำให้มีแรงจูงใจต่ำ บุคคลก็จะปฏิบัติงานนั้นออกมาได้ไม่ดี

ได้มีนักการศึกษาหลายท่าน ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจและได้ให้ความหมายเอาไว้ ได้แก่ วอลเลอร์สไตน์ (Wallerstein. 1978 : 256) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า “ความพึงพอใจ” หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย และอธิบายว่า ความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แต่สามารถคาดคะเนได้ว่ามีหรือไม่ จากการสังเกตพฤติกรรมของคนเท่านั้น การที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจจะต้องศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุแห่งความพึงพอใจนั้น

กู๊ด (Good. 1968 : 320) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกพอใจซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจและทัศนคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น

กาญจนา ภาสุรพันธ์ (2531 : 8) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับตามความคาดหวัง หรือมากกว่าที่คาดหวัง

สุเทพ เมฆ (2531 : 8) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการเรียนหมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีเป็นไปตามความคาดหวัง ที่จะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเจริญก้าวหน้า มีความกระตือรือร้น เพื่อจะเรียนให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง

อุบลลักษณ์ ไชยชนะ (2543 : 35) ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความรู้สึกหรือทัศนคติที่เป็นไปตามความคาดหวัง ที่จะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

จากความหมาย ความคาดหวังและความพึงพอใจที่กล่าวไว้ในข้างต้น ความคาดหวังและความพึงพอใจจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความรู้สึก หรือทัศนคติ ต่อสิ่งตอบแทนหรือผลลัพธ์ที่บุคคลคาดหวังว่าจะได้รับการตอบสนองจากการปฏิบัติ จึงนำมาสรุปเป็นความคาดหวังและความพึงพอใจจากการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ได้ว่า ระดับความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่เป็นไปตามความ

คาดหวังเมื่อเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ เป็นความรู้สึกที่ได้รับการตอบสนองจนบุคคลมีความพึงพอใจส่งผลให้บุคคลตัดสินใจจะเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

นอกจากนี้ นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายถึงองค์ประกอบของกระบวนการที่ทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจเนื่องจากความคาดหวัง ซึ่งได้นำมากล่าวดังต่อไปนี้

วูรัม (Vroom, 1967 : 18) กล่าวว่า แรงจูงใจที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลเป็นกระบวนการที่บุคคลนั้นเลือกตัดสินใจแสดงพฤติกรรมออกมาให้ปรากฏอย่างไรนั้นเนื่องมาจากความคาดหวังในองค์ประกอบ 2 ประการ คือ

1. ความคาดหวังว่ามีโอกาสมากน้อยแค่ไหนที่จะได้รับผลลัพธ์ หรือผลตอบแทนบางสิ่งบางอย่างจากการปฏิบัติงานของตน
2. ผลลัพธ์หรือผลตอบแทนที่คาดหวังว่าจะได้รับจากการปฏิบัติงานนั้น บุคคลแต่ละคนจะรู้สึกว่ามีค่าสำคัญหรือความพึงพอใจมากเพียงใด

จากองค์ประกอบสองประการนี้ สรุปได้ว่า หากบุคคลคาดหวังว่ามีโอกาสมากที่จะได้รับผลลัพธ์หรือผลตอบแทนจากการปฏิบัติงาน และผลลัพธ์หรือผลตอบแทนนั้น เขาจะรู้สึกว่ามีค่าสำคัญและเขาพึงพอใจ บุคคลนั้นก็จะมีแรงจูงใจมากพอที่จะปฏิบัติงานนั้นให้สำเร็จลุล่วงไป ในทางกลับกัน หากบุคคลนั้นคาดหวังว่าเขาไม่มีโอกาสหรือมีโอกาสน้อยที่จะได้รับผลตอบแทนจากการปฏิบัติงานอย่างหนึ่ง หรือแม้ว่ามีโอกาสอยู่มากที่จะได้รับแต่เป็นผลลัพธ์ หรือผลตอบแทนที่ไม่มีความสำคัญหรือเขาไม่พึงพอใจในผลลัพธ์ที่จะได้ บุคคลนั้นก็จะมีพฤติกรรมการทำงานออกมาไม่ดี หรือกล่าวว่ามีแรงจูงใจต่ำนั่นเอง

แนคแลอร์และลอว์เลอร์ (Nadler & Lawler : 1977) ได้อธิบายถึงกระบวนการเกิดแรงจูงใจเนื่องจากความคาดหวัง ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ความคาดหวังในโอกาสที่จะได้ผลลัพธ์หรือผลตอบแทน (Performance Outcome Expectancy) อธิบายว่า บุคคลเมื่อได้ปฏิบัติงานไปแล้ว เขาคาดหวังว่าจะได้รับบางสิ่งบางอย่างเป็นผลลัพธ์หรือผลตอบแทน และการทำงานอย่างหนึ่ง อาจนำไปสู่ผลลัพธ์หรือผลตอบแทนได้หลายชนิดที่แตกต่างกัน
2. ความสำคัญของผลลัพธ์หรือผลตอบแทน (Valiancy) อธิบายได้ว่า เป็นความพึงพอใจต่อผลลัพธ์หรือผลตอบแทน ซึ่งบุคคลแต่ละคนจะรู้สึกพึงพอใจต่อผลลัพธ์หรือเห็นว่าผลลัพธ์แต่ละอย่างมีความสำคัญต่อตนเองมากน้อยแตกต่างกัน เช่น บางคนเอาความพอใจผลตอบแทนที่เป็นเงินเดือนมากกว่าการได้รับการยอมรับนับถือ ขณะที่บางคนให้ความสำคัญต่อผลตอบแทนที่เป็นความก้าวหน้าในหน้าที่การงานหรือความรู้สึกที่ตนเองได้ประสบความสำเร็จ เป็นต้น

3. ความคาดหวังเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่สามารถทำงานให้สำเร็จ (Effort Performance Expectancy) อธิบายได้ว่า เป็นความเชื่อหรือความคาดหวังของแต่ละบุคคลว่า เมื่อใช้ความพยายามในการทำงานอย่างหนึ่งแล้วตนเองสามารถทำให้เกิดผลสำเร็จของงานได้มากน้อยแค่ไหน หากบุคคลคาดหวังว่าถึงแม้ใช้ความพยายามแล้วแต่ไม่อาจทำให้งานสำเร็จได้แรงจูงใจก็จะต่ำเมื่อได้คาดหวังไว้เช่นนั้น

จากองค์ประกอบ 3 ประการดังกล่าว สรุปได้ว่า แรงจูงใจจากความคาดหวังเป็นกระบวนการที่บุคคลเลือกตัดสินใจแสดงพฤติกรรมออกมา หลังจากผ่านกระบวนการคิด ไตร่ตรอง และคาดหวังในสิ่งต่างๆ มาก่อนแล้ว และเมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบทั้ง 3 ประการแล้ว แรงจูงใจเนื่องจากความคาดหวังจะมีค่ามากที่สุด เมื่อ

1. ความคาดหวังว่า เมื่อปฏิบัติงานแล้วมีโอกาสมากที่จะได้รับผลลัพธ์หรือผลตอบแทนบางสิ่งบางอย่าง
2. ผลลัพธ์หรือผลตอบแทนนั้นเป็นที่ต้องการหรือผู้ที่ปฏิบัติงานเห็นว่ามีคุณค่า
3. ความคาดหวังว่า ความพยายามของเขาจะสามารถทำให้งานนั้นเกิดผลสำเร็จได้

ความคาดหวังและพึงพอใจในการเลือกศึกษาต่อและอาชีพ

ประพัฒน์ จำปาไทย (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านบทบาทและบุคลิกภาพของนิสิต ดัชนีปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น ด้านห้องเรียน ด้านห้องสมุดคณะ และด้านห้องทำงานของนิสิต ซึ่งผลการวิจัยปรากฏดังนี้

นิสิตมีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน บทบาทและบุคลิกภาพของเพื่อนนิสิต การประเมินผล เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และปัจจัยที่สนับสนุนต่อการจัดการเรียนการสอนส่วนของห้องเรียน ยกเว้นห้องสมุดของคณะครุศาสตร์ และห้องทำงานนิสิตที่ภาควิชาจัดไว้ให้นิสิตมีความพึงพอใจในระดับน้อย

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจ พบว่า นิสิตที่มีประสบการณ์ก่อนเข้าเป็นนิสิต และนิสิตที่ไม่มีประสบการณ์มาก่อน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการประเมินผลเท่านั้น และไม่พบความแตกต่างของความพึงพอใจของนิสิตที่มีความแตกต่างในด้านคะแนนเฉลี่ยสะสม และสถานภาพในเนื้อหาทุกๆ ด้าน

วิเคราะห์ได้ตัวประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจของนิสิตด้านกระบวนการเรียนการสอน ทั้งหมด 16 ตัวประกอบ คือ บทบาทและบุคลิกภาพของอาจารย์ บทบาทและบุคลิกภาพเพื่อนนิสิต ด้านการเรียนการสอน สภาพห้องทำงานของนิสิตที่ภาควิชาจัดไว้ให้ สภาพห้องเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา เนื้อหาวิชาที่จัดสอน บุคลิกภาพของนิสิตด้านสังคมกับเพื่อน หลักการประเมินผลการเรียนที่เหมาะสม บทบาทนิสิตบัณฑิตที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ความมีคุณธรรมและมนุษยสัมพันธ์ของอาจารย์ที่มีต่อนิสิต การบริการห้องสมุด การเตรียมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ประสบการณ์แก่นิสิต และการจัดบรรยายภาคในหอเรียน

รูปแบบของกระบวนการเรียนการสอนที่นิสิตมีความต้องการสอดคล้องกัน คือ

1. อาจารย์เป็นกันเองกับนิสิต
2. ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศดี
3. ห้องทำงานของนิสิตที่ภาควิชาควรมีโต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอ และมีหนังสือให้ค้นคว้า
4. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดบริการด้วยความเต็มใจ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เนื้อหาวิชาทันสมัย

ต่อเหตุการณ์ และเน้นการนำไปใช้

2. สาเหตุทางสังคม ในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน นอกจากสาเหตุทางด้านส่วนตัวของนักเรียนและนิสิตแล้วยังมีสาเหตุทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องอีกด้วย สาเหตุทางสังคมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียนและนิสิตในการเลือกหรือไม่เลือกเรียน ได้แก่ ความต้องการของชุมชน อิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โอกาสได้งาน และความก้าวหน้าในอาชีพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ด้านความต้องการของชุมชน เมื่อชุมชนมีความต้องการในด้านใดย่อมจะมีผลทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่โน้มเอียงไปตามกระแสความต้องการของชุมชนนั้น กล่าวคือ เมื่อในชุมชนนั้นมีความต้องการอย่างไรบุคคลในชุมชนนั้นก็อาจจะแสดงพฤติกรรม หรือปฏิบัติตนตามแนวทางการต้องการของชุมชนนั้นๆ เพื่อให้ตนเป็นที่ยอมรับของสังคมและไม่ให้เกิดความแปลกแยก

สำหรับหลักในการเลือกศึกษาและอาชีพ ศุภวดี บุญญวงษ์ (2530 : 20 - 22) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลอาจจะเลือกด้วยความพอใจของตนเอง ผู้ใหญ่เลือกให้ มีอาชีพตามสภาพสถานการณ์ มีอาชีพด้วยการศึกษาเล่าเรียน หรือมีความใกล้ชิดกับอาชีพนั้นๆ เป็นต้น ซึ่งหลักในการเลือกศึกษาและอาชีพส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อการเลือก คือ การเลือกตามพื้นฐานครอบครัวและสังคมแวดล้อม กระบวนการตัดสินใจของบุคคลจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับพื้นฐานครอบครัว และสภาพสังคมแวดล้อมของบุคคลเป็นอย่างมาก กล่าวคือ จะเกี่ยวข้องกับระดับรายได้ของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อม และความเป็นมาของตระกูลในอดีต

มนัสวีร์ บุญเปี่ยม (2523 : 54) ได้ศึกษาแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย กองทัพบก พบว่า แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าเรียน คือ แรงจูงใจในบทบาทของบิดา มารดา หรือญาติ ที่เป็นทหาร การสนับสนุนของครอบครัว ความชอบปฏิบัติงานในอาชีพพยาบาล การชักชวนของเพื่อน และความต้องการยศว่าที่ร้อยตรีหญิง

โบเชียร์ (ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมณฑล. 2534: 31; อ้างอิงจาก Boshier. 1971: 3-26) ทำการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้มีอายุน้อยมีแรงจูงใจด้านการทำงานจากความคาดหวังของผู้อื่นสูง ส่วนผู้ที่มีอายุมากมีแรงจูงใจด้านการเรียนเพื่อรู้สูง

2.2 ด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการตัดสินใจในการศึกษาต่อหรือการเลือกอาชีพนั้น บุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลที่ใกล้ชิด มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการตัดสินใจของตัวบุคคล โดยอาจจะเป็นการให้แนวทางข้อคิดต่างๆ ในการตัดสินใจ หรืออาจจะเป็นส่วนที่ช่วยในการสนับสนุนการตัดสินใจของบุคคลนั้น แต่ทั้งนี้อิทธิพลของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจนั้นก็ขึ้นอยู่กับสถานภาพความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่ต้องการตัดสินใจด้วย วุฒิภาวะของผู้ตัดสินใจ และสถานการณ์นั้นๆ ด้วย

๔ ทฤษฎีของฮอปพ็อค (ระเบียบ อรชร. 2537 : 199 ; อ้างอิงจาก Hoppock. n.d.) ได้สรุปองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุ และอิทธิพลในการเลือกอาชีพของบุคคลด้านต่างๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของเด็ก โดยทั่วไปเด็กจะได้รับอิทธิพลในการเลือกอาชีพจากบุคคลใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ ครู เพื่อน ญาติพี่น้อง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล/วัชรีย์ ทรัพย์มี (วัชรีย์ ทรัพย์มี : 2522) ที่ว่าการเลือกอาชีพของบุคคลจะใช้พิจารณาในการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยการวิเคราะห์ตนเอง และวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ซึ่งเป็นการศึกษาลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพในด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งในที่นี้บุคคลจะเลือกอาชีพหรือเลือกศึกษาต่อตามเพื่อนสนิทของตนในการเข้าศึกษาต่อ เพราะเมื่อพิจารณาและวิเคราะห์ดูตนเองแล้วสามารถกระทำแบบเพื่อนได้ จึงเลือกเข้าศึกษาต่อตามเพื่อน ในการเลือกอาชีพก็เช่นเดียวกันนักศึกษาจะต้องคำนึงถึงแรงจูงใจทั้งหลายที่มีอิทธิพลเป็นสำคัญ ซึ่งได้แก่ อิทธิพลทางด้านครอบครัวต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความปรารถนาของพ่อแม่ และความชื่นชมที่บุคคลมีต่อญาติพี่น้อง และเพื่อน ซึ่งประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ทำให้เกิดความต้องการอยากเลียนแบบบุคคลเหล่านั้น ความปรารถนาของพ่อแม่ นับได้ว่าเป็นสาเหตุที่สำคัญที่มีอิทธิพลไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสาเหตุทางด้านอื่นๆ พ่อแม่บางคนอาจจะให้ลูกได้เรียนและเลือกอาชีพตามที่ตนเองปรารถนา โดยมีได้พิจารณาถึงความถนัด ความสนใจของลูกแต่ประการใด ทั้งนี้เพราะพ่อแม่มีความหวังจะให้ลูกมีความก้าวหน้าในอาชีพมากกว่าตนเอง ดังนั้น ลูกจึงต้องเลือกอาชีพตามความ

ต้องการของพ่อแม่ จำไฟ แสงเรือง และผลสม จันทรเทพย์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 12 ; อ้างอิงจาก จำไฟเรืองแสง และผลสม จันทรเทพย์. 2533) ได้ศึกษาเจตคติที่มีต่ออาชีพครูของนักศึกษาโครงการครูทายาทในวิทยาลัยครูทั่วประเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษาครูทายาทที่ศึกษาในวิทยาลัยครู 26 แห่ง ในปีการศึกษา 2530 และ 2531 จำนวน 913 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม พบว่า นักศึกษาครูทายาทในวิทยาลัยครูทั่วประเทศ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูในระดับสูง โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ได้เลือกเข้าเรียนครูด้วยตัวเอง และผู้ที่แนะนำให้นักศึกษาเลือกเรียนครูลงมา คือ บิดา มารดา ครู ญาติ และเพื่อน/ ส่วนแฉัดสัน (วัลนิภา พัดเปีย. 2539 : 31 ; อ้างอิงจาก Jackson : 233 A) ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกวิชาชีพครูของนักศึกษามหาวิทยาลัย เอกรอต โดยศึกษาแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) และแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) จำแนกตามเพศ อายุ เกรดเฉลี่ย ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเกรดเฉลี่ยเมื่อเรียนมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 721 คนที่กำลังเรียนวิชาชีพครู (Introduction to Professional Education) พบว่า สามอันดับแรกของแรงจูงใจในการเลือกวิชาชีพครู เป็นแรงจูงใจภายนอก และผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกอาชีพครูได้แก่ ครูที่เคยสอนเมื่อเรียนชั้นประถมและมัธยมศึกษา นอกจากนี้แรงจูงใจในการเลือกอาชีพครูยังมาจากประสบการณ์ฝึกสอนจริงในโรงเรียน/ นอกจากนี้ ยนต์ ชุ่มยิ้ม (ชนิดา เพชรทองคำ. 2542 : 28 - 29 ; อ้างอิงจาก ยนต์ ชุ่มยิ้ม. 2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจให้เลือกเรียนครู ของนักศึกษาในกลุ่มวิทยาลัยภาคตะวันออก 4 แห่ง คือ วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครูบ้านจอมบึงราชบุรี วิทยาลัยครูนครปฐม และวิทยาลัยครูกาญจนบุรี จำนวน 800 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในระดับสูงคือ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับลักษณะของงาน และองค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวนักศึกษา ส่วนองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในระดับต่ำ คือ องค์ประกอบเกี่ยวกับครูอาจารย์ สถานที่เรียน สังคม และองค์ประกอบจากบิดามารดา หรือญาติพี่น้อง นอกจากนี้ผลการวิจัยได้เปรียบเทียบแรงจูงใจของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาชาย และนักศึกษานหญิงที่มีผลสัมฤทธิ์ก่อนเข้าเรียนแตกต่างกัน มีลักษณะแรงจูงใจในการเลือกเรียนครูไม่แตกต่างกัน แต่มีแนวโน้มว่านักศึกษานหญิงจะมีลักษณะแรงจูงใจในการเลือกเรียนครูสูงกว่านักเรียนชาย

จากงานวิจัยของ วินัย สิงหนนท์ (2539 : 92) เรื่องแรงจูงใจการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงและภาคกลาง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับแรงจูงใจจากบิดา มารดา ญาติพี่น้อง ในการสนับสนุนให้เรียน ส่วน สุรรัตน์ อนุกุลประเสริฐ (2538 : 46-47) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของนักศึกษามัธยมศึกษา วิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ คือ ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ให้เข้าศึกษาต่อ/สำหรับ สมพงศ์ จิตจรัสอำพัน (2540 : 78) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง

(ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจทั้ง 4 ด้านคือ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องการ และด้านคุณลักษณะของสถาบัน เป็นองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจด้านคุณลักษณะส่วนตัว และด้านลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องการแตกต่างกัน และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน

สรุป จากงานวิจัยต่างๆที่ได้กล่าวมาข้างต้น บุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นเป็นสาเหตุที่สำคัญสาเหตุหนึ่ง ในการตัดสินใจเลือกเรียนหรือเลือกอาชีพของบุคคล ซึ่งเห็นได้ว่าวัยของบุคคลที่ต้องตัดสินใจเลือกเรียนนั้นอยู่ในช่วงวัยที่ต้องการการชี้แนะแนะนำในการตัดสินใจ และที่น่าสนใจคือในงานวิจัยของ ยนต์ ชุ่มยิ้ม ที่ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจให้เลือกเรียนครูของนักศึกษาในกลุ่มวิทยาลัยในภาคตะวันออก ในปี พ.ศ. 2525 พบว่านักศึกษาตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพครูโดยที่สาเหตุ จากบิดามารดา และบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับต่ำ แต่นักศึกษากับการพิจารณาจาก ลักษณะของงาน และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตัวนักศึกษาเองเป็นสาเหตุหลัก ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยส่วนใหญ่ในปัจจุบัน ที่ผลการวิจัยส่วนใหญ่จะพบว่า สาเหตุด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นสาเหตุที่สำคัญในการเลือกศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพ เพราะบุคคลจะเลือกเรียนตามคำแนะนำของบิดามารดา ครูอาจารย์ หรือ เลือกตามเพื่อนสนิท เป็นต้น

2.3 โอกาสได้งาน ในสภาพของสังคมปัจจุบันการมีงานทำนับได้ว่าเป็นสิ่งที่บัณฑิตจบใหม่ส่วนใหญ่ต้องการมากที่สุด ดังนั้น โอกาสได้งานจึงเป็นสาเหตุหนึ่งในการที่บุคคลจะใช้พิจารณาก่อนที่จะตัดสินใจเลือกเรียนในคณะใดคณะหนึ่ง โดยจะพิจารณาบัณฑิตที่สำเร็จจากคณะนั้นเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากน้อยเพียงใด สามารถนำความรู้ทักษะต่างๆ ไปประยุกต์ในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มศักยภาพของตนให้เป็นที่ต้องการของหน่วยงานต่างๆ ได้มากน้อยเพียงใด

อมรรณ จามน้อยพรหม (2520 : 59) ได้ศึกษามูลเหตุจูงใจที่ทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 4 ของโรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สกลนคร พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ มีเหตุจูงใจในการเข้าเรียน คือ ความต้องการความก้าวหน้าในอาชีพ โดยนำความรู้ที่เรียนไปปรับปรุงงานที่ทำในปัจจุบันให้ดีขึ้น

/ สว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์ (2541 : 81) ได้ศึกษาเรื่อง เหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า เหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์มากที่สุด ได้แก่ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ รองลงมาคือด้านการยอมรับในสังคม ด้านความถนัด ความสนใจในอาชีพ และด้านบุคคลที่

เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมเผ่า อัจฉนันท์ (2520 : 67) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการเรียนสายอาชีพเฉพาะโรงเรียนในกรุงเทพมหานครที่เคยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาแบบผสม พบว่า ลักษณะงานและความก้าวหน้าเป็นแรงจูงใจสูงสุด

สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติของประเทศอังกฤษ หรือ NIAE (ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมณฑล. 2534 : 32 ; อ้างอิงจาก National Institute for Adult Education. 1970) ได้ทำการสำรวจเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้าเรียนสถานศึกษา พบว่า เหตุจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุจูงใจที่สำคัญที่สุด รองลงมาตามลำดับได้แก่ เพื่อพัฒนาตนเอง(Self Development) ต้องการนำความรู้ไปปรับปรุงตนเองและครอบครัว(Captive Wives) ให้ดีขึ้น ต้องการเข้าร่วมสังคม(Social Motive) และสนใจในกิจกรรมนั้นเป็นพิเศษ

วิเทอร์เนอร์ (สว่างจิตร พัทธมนีปกรณ์.2541 : 27; อ้างอิงจาก Witterauer. 1980: 608) ได้ศึกษาถึง ความพอใจในงาน และเหตุจูงใจในการเลือกศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยอินเดียนา และมหาวิทยาลัยเปอร์ค จำนวน 116 คน พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่เป็นเหตุจูงใจในการเลือกคณะ คือ รายได้ นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาต้องการคำแนะนำในการเลือกสาขาวิชาเอก และเลือกคณะอีกด้วย

2.4 ความก้าวหน้าในอาชีพ สาเหตุด้านความมั่นคง และก้าวหน้าในอาชีพ เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าเมื่อทำงานไปแล้วจะทำให้มีความเปลี่ยนแปลงเจริญงอกงามไปในทิศทางที่ดีขึ้น เช่น ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้น การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพนั้น บุคคลจะพิจารณาถึงสาขาวิชาที่เลือกศึกษาจะสามารถทำงานในสายงานอาชีพอะไร และมีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพมากน้อยเพียงใดในหน่วยงานนั้น ดังงานวิจัยต่อไปนี้

ทัศนาศิลป์ (2538 : 36) กล่าวว่า บุคคลเลือกอาชีพโดยการวิเคราะห์อาชีพ บุคคลจะแสวงหาความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของงานสภาพแวดล้อมของงาน ความก้าวหน้า ความเสี่ยง ความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพ เวลา และทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ และการตัดสินใจศึกษาต่อจะต้องเข้าใจประเภทและลักษณะอาชีพ คุณสมบัติของผู้ที่จะประกอบอาชีพ รายได้ เงินเดือนสวัสดิการ ผลตอบแทนอื่นๆ และโอกาสก้าวหน้าด้านการตลาด ควรหาข้อมูลสภาพปัจจุบันและอนาคตที่ตลาดแรงงานต้องการ หรือกำลังขาดแคลนผู้ที่ประกอบอาชีพ รวีวรรณ ชินะตระกูล (2537 : 28) กล่าวไว้ว่า การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่มุ่งเน้นช่วยเหลือบุคคล ให้สามารถเลือกประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถพัฒนาอาชีพของตนเองให้รู้จักโลกของงาน

อาชีพ เช่น อาชีพต่างๆ ในชุมชนนั้นๆ ลักษณะของอาชีพ คุณสมบัติของบุคคลที่จะประกอบอาชีพ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาชีพนั้นๆ ความก้าวหน้า รายได้ ความมั่นคง

ดาว สมศรีโหม่ง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษามูลเหตุจูงใจนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ต่อการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทช่างอุตสาหกรรม จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า มูลเหตุด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ/พรเทพ ลีทองอิน (2533 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษา ปัจจัยด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพมีตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุด คือ ความรู้ทางสาขาวิชาพลศึกษาช่วยให้หางานได้หลายทาง เห็นว่ามีช่องทางเรียนต่อได้สูงขึ้นหลายสถาบัน เห็นว่ามีทางหารายได้พิเศษ เห็นว่าเป็นอาชีพที่มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ และเห็นว่าเป็นอาชีพที่มีประโยชน์ต่อตัวเองในชีวิตประจำวัน งานวิจัยของ ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ปัจจัยที่ผลการเลือกเรียน คือ เมื่อสำเร็จการศึกษาจากสายอาชีพจะสามารถหางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี และต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวเป็นอิสระ งานวิจัยของวินัย สิงหนนท์(2539 : 102 – 103) ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง พบว่า นักศึกษามุ่งหวังให้ตนเองเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถมีโอกาสหางานและเข้าทำงานในสถานประกอบการได้มากกว่าเรียนสถาบันอื่น และสุพรรณิ เสาวดี (2543 : 94) ศึกษามูลเหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาชีพบัญชีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยพาณิชยการ พบว่า นักเรียนมีมูลเหตุจูงใจด้านความก้าวหน้าในอาชีพอยู่ในระดับมาก เพราะนักเรียนมีความมุ่งหวังว่าในหลักสูตรการเรียนกลุ่มวิชาชีพบัญชี มีรายวิชาค่อนข้างมาก ได้เรียนมากจึงมีโอกาสจะสอบเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น เมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถเลือกประกอบอาชีพได้อย่างกว้างขวางมากกว่าสาขาวิชาอื่นๆ

ในด้านความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของนักเรียนในการเลือกศึกษาต่อ นั้น ต้องการเลือกเรียนในวิชาชีพที่จบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย เป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้ามั่นคง สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ และมีความต้องการปริญญาบัตร ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยต้องการทราบถึงสาเหตุของนักเรียนในการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นคณะที่เป็นวิชาชีพเฉพาะ มีการฝึกฝนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้วิชาการในการประกอบอาชีพจริง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐาน โดยให้สาเหตุความมั่นคงในอาชีพและความก้าวหน้าในอาชีพเป็นสาเหตุหนึ่งในการที่ทำให้บุคคลเลือกเรียนในสาขาวิชาชีพนี้

3. ทฤษฎีการเลือกและพัฒนาอาชีพ

ทฤษฎีการเลือกอาชีพเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลเลือกคณะวิชาที่จะเรียน เพราะการเลือกคณะสาขาวิชาเรียนในระดับอุดมศึกษานั้นเป็นการที่บุคคลจะเลือกสาขาวิชาที่ผู้เรียนจะยึดเป็นอาชีพต่อไป นอกจากนี้การแนะแนวอาชีพในระดับมัธยมศึกษา ก็จะเป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือบุคคลให้วางแผนชีวิตในการอาชีพตั้งแต่การเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษา การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ การหางานทำ การปรับตัวให้เข้ากับงาน และการหาความก้าวหน้าในการทำงาน การที่บุคคลเลือกเรียนในคณะสาขาวิชาที่เหมาะสมเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้นมักเป็นเรื่องยาก และก่อให้เกิดความยุ่งยากในการตัดสินใจของบุคคลเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เป็นเพราะการเลือกประกอบอาชีพเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลทุกคน

เพื่อให้เข้าใจถึงเรื่องการเลือกอาชีพของบุคคล นักจิตวิทยาหลายท่านจึงสนใจที่จะศึกษาอย่างจริงจังว่ามนุษย์เลือกอาชีพอย่างไร ซึ่งในที่สุดก็พัฒนาไปเป็นทฤษฎีต่างๆ ที่น่าสนใจ ซึ่งจะโยนไปสู่การเลือกเรียนคณะต่างๆ

ซูเปอร์ (สวัสดี สุวรรณอักษร . 2520 : 48 – 65; อ้างอิงจาก Supper : 1957) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพสรุปว่า บุคคลมีคุณสมบัติแตกต่างกัน เช่น ความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ แต่ละคนอาจเหมาะกับอาชีพต่างๆ หลายๆ อาชีพ และแต่ละอาชีพย่อมต้องการผู้ที่มีคุณสมบัติในลักษณะที่แตกต่างกัน และเมื่อบุคคลอายุมากขึ้นความรู้สึกหรือความเข้าใจในตนเอง (Self concept) ย่อมจะเปลี่ยนแปลงไป และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองมีความสำคัญต่อการพัฒนาด้านอาชีพ อันจะช่วยบุคคลสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีความก้าวหน้า ตลอดจนความต้องการต่างๆ ได้รับการตอบสนองอย่างพึงพอใจ

ซูเปอร์ (Hoppock. 1967 : 93; อ้างอิงจาก Super. 1957) กล่าวถึง กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลว่า ขึ้นอยู่กับงานที่เขาเลือกจะทำให้เขาสามารถแสดงบทบาทตามความต้องการของเขาได้ ทั้งในโลกส่วนตัวของบุคคลนั้น และโลกของความเป็นจริง

กินซ์เบิร์ก และคณะ (ประมวล วิทยาการ . 2520 : 19 ; อ้างอิงจาก Ginzberg. 1966 :47-57) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางด้านอาชีพว่าได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ องค์ประกอบเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง เช่น สถิติปัญญา ความถนัด ความสามารถ องค์ประกอบด้านการศึกษาคูณภาพ และปริมาณของการศึกษามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ องค์ประกอบด้านอารมณ์ และองค์ประกอบที่เกี่ยวกับค่านิยมของบุคคล ซึ่งใจความสำคัญของทฤษฎีกล่าวไว้ว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการตั้งแต่เกิดจนตายไม่ใช่การตัดสินใจเพียงครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจที่เป็นลำดับติดต่อกันไป แต่ละขั้นของกระบวนการมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการของอายุของแต่ละบุคคลซึ่งกาลเวลาเหล่านี้จะไม่หวนย้อนกลับหลังไปอีก ดังนั้น เมื่อตัดสินใจแล้วจะไม่สามารถกลับไปตัดสินใจ

ได้อีก การเลือกจึงเป็นกระบวนการที่มุ่งไปสู่กาลข้างหน้า และจบลงด้วยการประนีประนอมระหว่างความสนใจของตนเอง กับ ความเป็นจริงของสภาพแวดล้อม ดังนั้นความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเลือกอาชีพตามแนวทางวิชาชีพของกินสเบอร์กจึงแบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ (Process) กระบวนการเลือกจะย้อนกลับหลังไม่ได้ (Irreversible) และการเลือกอาชีพมีการประนีประนอมในขั้นสุดท้ายระหว่างความสามารถ ความสนใจ และความเป็นจริงตามสภาพแวดล้อม (Compromise)

ฮอลแลนด์ (จำเนียร ช่วงโชติ 2525 : 88 -92; อ้างอิงจาก Holland's Theory. n.d.) สรุปว่า การเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกของบุคลิกภาพ และความสนใจในอาชีพแสดงให้เห็นถึงบุคลิกภาพในการทำงานและการใช้เวลาว่าง และเน้นว่าถ้าบุคคลมีบุคลิกภาพที่เด่นชัดในแบบใดแบบหนึ่ง และได้รับความช่วยเหลือจากการให้คำปรึกษา รวมทั้งการได้รับข้อมูลทางด้านอาชีพอย่างดี บุคคลจะสามารถเลือกอาชีพได้อย่างสะดวกและเหมาะสม แต่ถ้าบุคคลมีบุคลิกภาพไม่ชัดเจน หรือมีความสับสนในงานอาชีพจะประสบปัญหาในการเลือกอาชีพ

ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (วัชร ทรัพย์มี 2522: 87; อ้างอิงจาก Trait and Factor. n.d.) มีความเชื่อว่า การเลือกอาชีพของบุคคลไม่ใช่การลองผิดลองถูก แต่ต้องใช้ความพินิจพิจารณาเป็นอย่างดี มีแนวคิดว่า การเลือกอาชีพได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบหลายด้าน คือ ความถนัด สติปัญญา ความสนใจ ค่านิยมของบุคคลและชุมชน บุคคลแวดล้อม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครอบครัว บุคลิกภาพการปรับตัว ตลอดจนถิ่นที่อยู่อาศัย แต่ละบุคคลอาจได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเล็กน้อยแตกต่างกัน หรืออาจได้รับอิทธิพลจากหลายองค์ประกอบก็ได้

วิลเลียมสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529: 16-67; อ้างอิงจาก Williamson. 1937. n.d.) มีความเชื่อว่า "อาชีพของบุคคลมิใช่การลองผิดลองถูกแต่ต้องใช้ความคิดในการพินิจพิจารณาอย่างดี" บุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาลักษณะของอาชีพประกอบการพิจารณาลักษณะของตนเองพร้อมทั้งจะพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงาน เวลา และทุนทรัพย์ ที่จะใช้เตรียมตัวประกอบอาชีพ

นอกจากนี้แคทซ์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529: 68; อ้างอิงจาก Katz. 1963. n.d.) ได้สรุปหลักการที่สำคัญของการเลือกอาชีพตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคลิกภาพไว้ว่าบุคคลแต่ละคนจะเหมาะกับอาชีพเพียงหนึ่งหรือสามประเภทเท่านั้นไม่ได้เหมาะกับทุกอาชีพการเลือกอาชีพของบุคคลมีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาทางการศึกษาและบุคคลแต่ละคนควรจะได้วางแผนโครงการในการเลือกอาชีพ เพราะเป้าหมายของโครงการเลือกอาชีพนั้นจะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องช่วยให้บุคคลได้เลือกอาชีพอย่างเหมาะสมกับตนเองตลอดทั้งประสบการณ์ความก้าวหน้าในอาชีพที่ได้เลือกแล้วนั้น

สรุปจากทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น การเลือกศึกษาต่อและเลือกอาชีพส่งผลต่อการเลือกเรียนในคณะสาขาวิชาต่างๆของบุคคลได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบหลายด้าน สามารถแบ่งเป็นสาเหตุสำคัญสองส่วนใหญ่ คือ สาเหตุด้านส่วนตัว ได้แก่ ความสนใจ ความถนัด ความสามารถสติปัญญา ผลการเรียน เจตคติและค่านิยมต่ออาชีพ ความคาดหวังและความพึงพอใจ และสาเหตุทางสังคม ได้แก่ สภาพแวดล้อมและชุมชน ตลอดจนถิ่นที่อยู่อาศัย บุคคลที่เกี่ยวข้อง ความต้องการในตลาดแรงงาน และความก้าวหน้าในอาชีพ

4. ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

ไอเซนและฟิชไบน์ (ไมยรา กัดสระ. 2543: 22 ;อ้างอิงจาก Ajaen Icek and Fishbein Martin.1973) ได้ริเริ่มทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลไว้ โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล และใช้ข้อมูลที่ดินมืออย่างเป็นระบบ มนุษย์พิจารณาถึงผลที่อาจเกิดจากการกระทำของตนก่อนตัดสินใจทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล เป็นทฤษฎีที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ คือ พฤติกรรม(Behavior) ความตั้งใจเชิงพฤติกรรม (Behavior Intention) เจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward The Behavior) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) โดยสรุปสาระสำคัญของทฤษฎีได้ ดังนี้

1. พฤติกรรมส่วนมากอยู่ภายใต้การควบคุมของเจตนาบุคคล เจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention หรือ I) ของบุคคล จึงเป็นตัวกำหนดที่ใกล้ชิดกับการกระทำ

2. เจตนาเชิงพฤติกรรม ขึ้นอยู่กับตัวกำหนด 2 ตัว คือ

2.1 พฤติกรรมส่วนบุคคล เป็นการประเมินทางบวก-ทางลบ ต่อการกระทำที่เรียกว่า เจตคติต่อพฤติกรรม (A_b)

A_b ขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Behavioral Beliefs หรือ b) และการประเมินผลของการกระทำ (Evaluation of Consequences หรือ e) เขียนเป็นสมการได้ว่า

$$A_b = f \left(\sum_{i=1}^n b_i e_i \right) \quad (1)$$

2.2 ปัจจัยทางสังคม เป็นการประมาณของบุคคลว่าตนจะมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm หรือ SN) เพียงใด กลุ่มอ้างอิง หมายถึง บุคคลใกล้ชิดที่มีความสำคัญต่อบุคคลผู้นั้น

SN ขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับบรรทัดของกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน (Normative Belief หรือ NB) ซึ่งหมายถึง ความเชื่อที่ว่า บุคคลแต่ละคนที่อยู่ในกลุ่มอ้างอิงประสคิให้ตนทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นเพียงใด และ SN ยังขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply หรือ MC) เขียนเป็นสมการได้ว่า

$$SN = f \left(\sum_{i=1}^m NB_i, MC_i \right) \quad (2)$$

3. จากข้อ 1 และข้อ 2 สามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ว่า

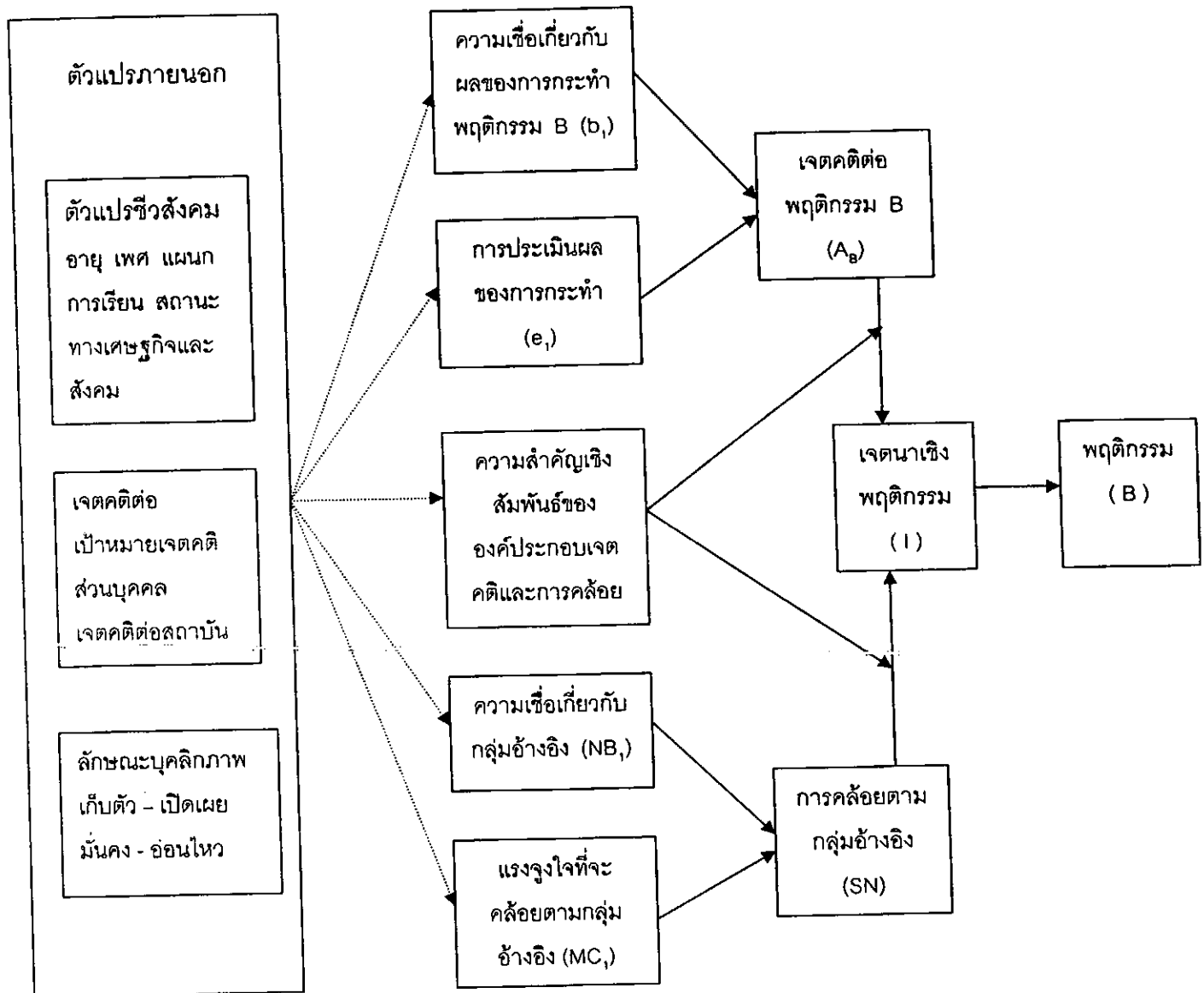
$$BI = f (A_{w_1} + SN_{w_2}) \quad (3)$$

เมื่อ W_1 และ W_2 เป็นน้ำหนักที่ได้จากการคำนวณสมการถดถอยพหุคูณ

4. ความสำคัญของเจตคติต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับเจตนาเชิงพฤติกรรมเอง นั่นคือ พฤติกรรมบางพฤติกรรมอาจถูกกำหนดโดยเจตคติต่อพฤติกรรมมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่วนบางพฤติกรรมอาจได้รับอิทธิพลจากการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่าเจตคติต่อพฤติกรรม แต่บางพฤติกรรมอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งสองใกล้เคียงกัน ความสำคัญทั้งสองปัจจัยอาจแตกต่างกันจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง

5. ตัวแปรภายนอก (External Variables) เช่น ตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติต่อเป้าหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นๆ หรือบุคลิกลภาพ จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก็ต่อเมื่อตัวแปรนั้นๆ มีอิทธิพลต่อเจตคติต่อพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง หรือมีอิทธิพลต่อน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรทั้งสองนี้ต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม

สรุปสาระของทฤษฎีได้ดังภาพ แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในทฤษฎีการกระทำ
ด้วยเหตุผล

..... แสดงความเป็นไปได้ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายนอกกับตัวแปรต่างๆ ในทฤษฎี

————— แสดงความสัมพันธ์โดยตรง เชื่อมโยงระหว่างตัวแปรต่างๆ ในทฤษฎี

ภาพประกอบ 4 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

6. การกำหนดพฤติกรรมที่จะศึกษา จำเป็นต้องกำหนดโดยคำนึงถึง

6.1 การกระทำ (Action) จะต้องกำหนดว่าเป็นการกระทำอย่างเดี่ยว (Single Action) เช่น การให้ลูกกินอาหาร การสูบบุหรี่ เป็นต้น หรือเป็นกลุ่มการกระทำ (Behavior Categories) เช่น การออกกำลังกาย ซึ่งอาจประกอบด้วยการกระทำย่อยๆ หลายการกระทำ เป็นต้นว่า การวิ่ง การกระโดดเชือก หรือการเล่นฟุตบอล

6.2 เป้าหมาย (Target) หมายถึง เป้าหมายของการกระทำ เช่น การให้ลูกกินอาหารข้างต้น อาจกำหนดเป้าหมายให้เป็นนมแม่

6.3 เวลา (Time) หมายถึง เวลาที่พฤติกรรมที่เราสนใจศึกษาจะเกิดขึ้น เช่น การกินนมแม่ตอนค่ำ

6.4 บริบท (Context) หมายถึง สถานการณ์ที่พฤติกรรมที่เราสนใจศึกษาจะเกิดขึ้น เช่น กินนมแม่ที่บ้าน

การกำหนดพฤติกรรมที่จะศึกษานี้ สามารถกำหนดให้มีความจำเพาะได้ตามที่เราสนใจจะศึกษา เมื่อกำหนดพฤติกรรมได้แล้ว การวัดเจตคติต่อพฤติกรรมก็ต้องวัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรม เช่น เจตคติต่อการให้ลูกกินนมแม่ที่บ้านตอนค่ำ ส่วนพฤติกรรมจำเป็นต้องวัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดขึ้น

จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล จะเห็นได้ว่า มีปัจจัย 2 อย่างที่ส่งผลให้บุคคลเกิดพฤติกรรม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือความเชื่อ และเจตคติ และปัจจัยทางสังคมคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และมีผลกระทบบ่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรมของบุคคล และทำให้เกิดพฤติกรรม ซึ่งมีส่วนที่สอดคล้องกับ กรอบแนวคิด ทฤษฎีการเลือกและพัฒนาอาชีพของซูเปอร์ (Life-Span Approach to Career Development by Super) ที่ได้แบ่งสาเหตุของการพัฒนาและเลือกอาชีพไว้ ว่ามาจาก ความต้องการส่วนบุคคล ได้แก่ความสามารถ เจตคติ ทักษะคติต่ออาชีพ และความต้องการทางสังคม คือ โอกาสได้งาน ความก้าวหน้าในอาชีพ ความต้องการของชุมชน กลุ่มเพื่อน และครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยจึงนำหลักทฤษฎีดังกล่าวมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดตัวแปรที่ใช้ศึกษา และสร้างเครื่องมือ

5. กระบวนการตัดสินใจ

5.1 ความหมายของกระบวนการตัดสินใจ

วิชัย ตันศิริ (2515: 60) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในพฤติกรรมมนุษย์

ลีดา สอนศรี (2520: 342) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจเป็นลำดับขั้นตอนในการพิจารณาทางเลือกต่างๆ แล้วตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติจากทางเลือกต่างๆ นั้น เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียว

กอร์ และไดเนน (พนมพร ชันธิไชย. 2534: 10; อ้างอิงจาก Gore and Dynes. 1969) ได้ให้ความหมายกระบวนการตัดสินใจว่า เป็นกระบวนการที่ลดจำนวนทางเลือกในการเลือกเนื่องจากมีทางเลือกอยู่หลายทาง การที่ลดทางเลือกให้เหลือทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียวนั้น ผู้ตัดสินใจจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจใช้เหตุผล ประสพการณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับและทางเลือกที่เลือกนั้น ผู้ตัดสินใจเชื่อว่าจะเป็นทางที่ทำให้เขาบรรลุเป้าหมายได้

ฮูปเปอร์ (Hoppock. 1976:93; อ้างอิงจาก Super. 1957) กล่าวถึง กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลว่าขึ้นอยู่กับงานที่เขาเลือก จะทำให้เขาสามารถแสดงบทบาทตามความต้องการของเขาได้ ทั้งในโลกส่วนตัวของบุคคลนั้นและโลกของความเป็นจริง

ทิพวรรณ กิตติพร (2531:8-9) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่บุคคลต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับข้อมูลทางการศึกษาและอาชีพมากขึ้น รวมทั้งความเข้าใจในตนเอง นำมาพิจารณาเปรียบเทียบ อันนำไปสู่การเลือกศึกษาเพื่อประกอบอาชีพที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น บุคคลจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้นในด้านอาชีพ เช่น แนวโน้มของตลาดแรงงาน ความก้าวหน้าของงาน อัตราการจ้างอื่นๆ นอกจากนี้ ยังต้องมีข้อมูลในรายละเอียดที่เกี่ยวกับตนเองทั้งในด้านความต้องการทักษะ ความสนใจ และค่านิยมในระดับลึกซึ่งจนกระทั่งบุคคลสามารถนำมาพิจารณาเปรียบเทียบเพื่อช่วยในการวางแผนโครงการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความเป็นจริงมากที่สุด

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียวโดยใช้เหตุผล ประสพการณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบต่างๆ ในการตัดสินใจเป็นลำดับขั้นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง ส่วนกระบวนการเลือกศึกษาต่อและเลือกอาชีพ หมายถึง กระบวนการที่เป็นลำดับขั้นของบุคคลในการพิจารณาข้อมูลทางการศึกษาเพื่อนำไปประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับตนเองจนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม

5.2 รูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ

ดิงค์เลค (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2528: 45-47; อ้างอิงจาก Dinklage 1977) ได้รวบรวม กลยุทธ์ต่างๆ ที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจออกเป็น 8 กลยุทธ์ คือ

กลยุทธ์ที่ 1 วางแผนอย่างรอบคอบ (Planful)

กลยุทธ์ที่ 2 ยากเย็นแสนเข็ญ (Agonizing)

กลยุทธ์ที่ 3 หุนหันพลันแล่น (Impulsive)

กลยุทธ์ที่ 4 ใช้ความรู้สึกบอก (Intuitive)

กลยุทธ์ที่ 5 ผลัดผ่อน (Delaying)

กลยุทธ์ที่ 6 ตามดวง (Fatalistic)

กลยุทธ์ที่ 7 ตามเพื่อน/เสียงส่วนใหญ่ (Compliant)

กลยุทธ์ที่ 8 ขาดพลังเพียงพอ (Paralytic)

จากการศึกษาของดิงค์เจิลเกี่ยวกับรูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ พบว่าในจำนวน 8 กลยุทธ์ที่กล่าวมาแล้ว กลยุทธ์การวางแผนอย่างรอบคอบ เป็นวิธีการของการตัดสินใจที่ดีที่สุดสำหรับขั้นตอนในการใช้กลยุทธ์การวางแผนอย่างรอบคอบ มี 7 ขั้นตอน ดังนี้ (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2528: 50 - 55; อ้างอิงจาก Dinklage 1977)

ขั้นที่ 1 ระบุปัญหาว่าคืออะไร ในขั้นนี้บุคคลจะต้องทราบเสียก่อนว่าเขาจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใด และจะตระหนักว่าเขามีสิ่งที่จะต้องตัดสินใจ

ขั้นนี้เป็นขั้นที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าไม่ตระหนักว่าจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใดแล้ว กระบวนการคิดหาทางเลือกเกี่ยวกับการตัดสินใจก็จะไม่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การตัดสินใจทุกเรื่องจะต้องเกี่ยวข้องกับ การรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ข้อมูลที่พูดถึงไม่ใช่ข้อมูลทั่วไป แต่จะต้องเป็นข้อมูลที่ช่วย ในการตัดสินใจ ดังนั้นบุคคลจึงต้องรู้ศิลปะแห่งการเข้าใจว่าข้อมูลอะไรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของเขา แหล่งข้อมูลจะได้มาจากไหนและได้ข้อมูลนั้นมาอย่างไร นอกจากนี้ข้อมูลบางชนิดจะได้มาจาก ภายนอก ส่วนข้อมูลบางชนิดจะต้องแสวงหาเอาเองภายในตัวบุคคล

ขั้นที่ 3 รู้ทางเลือกที่มีอยู่ จากการรวบรวมข้อมูลในขั้นที่ 2 อาจทำให้บุคคลเริ่ม มองเห็นทางเลือกของเขาขึ้นมาได้บ้าง ถ้าทางเลือกมีไม่มากอาจจะขอให้เขาใช้ความคิดถึงทางเลือก อื่นที่น่าจะเป็นไปได้มาพิจารณาประกอบ และเมื่อได้ทางเลือกพอสมควรแล้วก็ให้เขาเขียนทางเลือก เหล่านี้ลงในกระดาษ

ขั้นที่ 4 การชั่งน้ำหนักตัวเลือกแต่ละตัว สำหรับขั้นนี้จะต้องให้บุคคลพิจารณาว่าในแต่ละ ทางเลือกมีผลดี ผลเสียอย่างไร ผลดีผลเสียในที่นี้หมายความว่าสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของเขา ไม่ใช่ผลดี สำหรับบุคคลอื่นๆ และให้บุคคลนำผลดีผลเสียแต่ละตัวมาชั่งน้ำหนักดูว่าตัวเลือกใดมีน้ำหนักดีกว่า ตัวเลือกอื่น

ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเลือก ถ้าบุคคลได้ทำขั้นที่ 4 เรียบร้อย เขาก็พร้อมที่จะตัดสินใจ เลือก ในการเลือกของเขาในขั้นนี้ส่วนใหญ่จะเป็นจากอันดับของตัวเลือกที่ได้เขียนไว้ในขั้นที่ 4 นั่นเอง อย่างไรก็ตามเขาจะเลือกได้มากกว่า 1 อันดับ ถ้าการเลือกนั้นเป็นความต้องการของเขา

ขั้นที่ 6 ดำเนินการตามที่ตัดสินใจ เมื่อได้ตัดสินใจว่าจะทำอะไรเรียบร้อยแล้ว บุคคลก็พร้อมที่จะลงมือดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจไว้ในขั้นที่ 5

ขั้นที่ 7 ทบทวนการตัดสินใจและผลที่ได้รับ เมื่อปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว บุคคลจะพบว่าการตัดสินใจเลือกของเขาสามารถช่วยหรือไม่ ในการแก้ปัญหาจากขั้นที่หนึ่งก็พบว่าผลของการตัดสินใจได้ช่วยในการแก้ปัญหา เขาก็จะอยู่กับการตัดสินใจ

จากการกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ในการวางแผนอย่างรอบคอบจะต้องเริ่มจากการระบุปัญหาว่าคืออะไร การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ ชั่งน้ำหนักตัวเลือกแต่ละตัว การตัดสินใจเลือก ดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจ ทบทวนการตัดสินใจและผลที่ได้รับ

5.3 ทฤษฎีกระบวนการตัดสินใจของเกอแลต (Gelatt's Decision Making Theory)

เกอแลต (Vernon G. Zunker. 1989: 46; อ้างอิงจาก Gelatt.1962) ได้เสนอทฤษฎีการตัดสินใจว่ามีลักษณะเป็น วัฏจักรตามธรรมชาติตามกระบวนการการตัดสินใจประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่เป็นตัวเลือกหลายๆ ตัวเลือกก็ได้

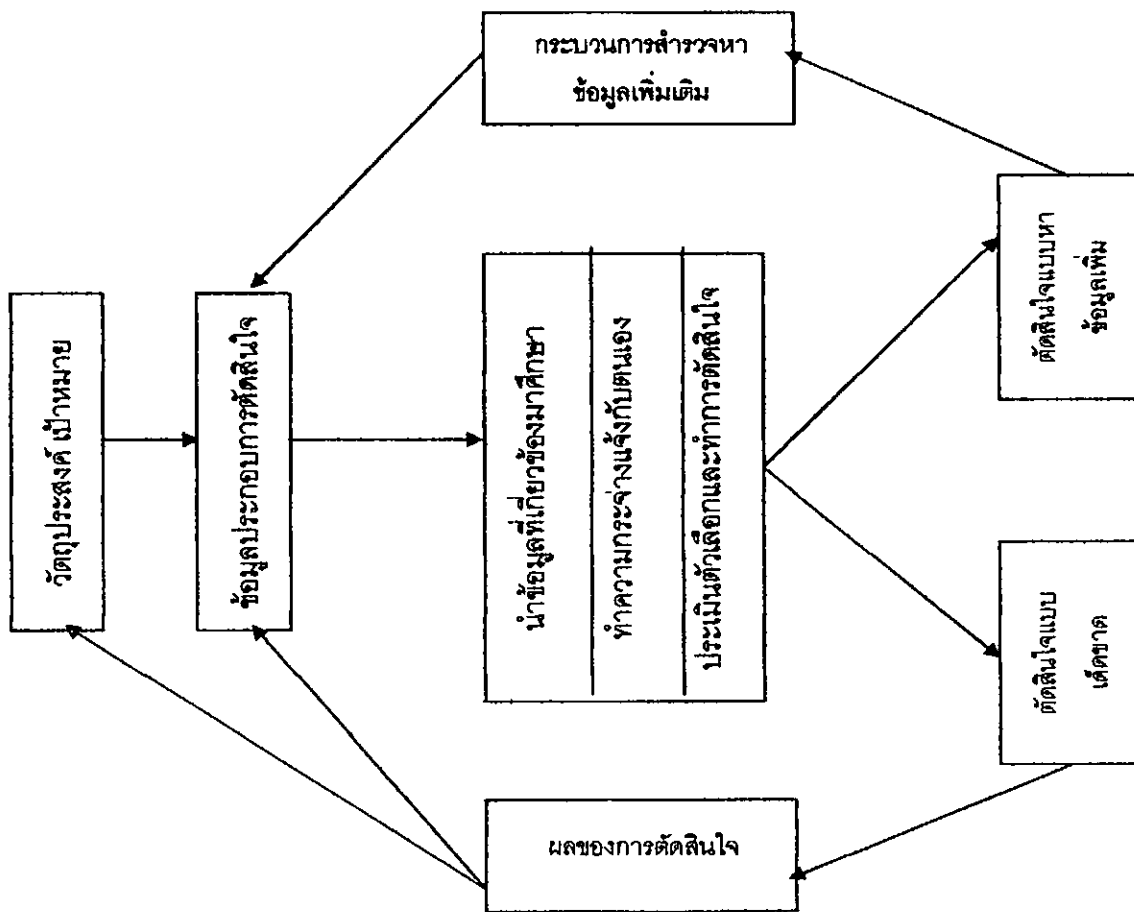
ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเลือกเหล่านั้น ถ้าเป็นตัวเลือกทางการศึกษาก็ควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้เข้าเรียน หลักสูตร จำนวนผู้เข้าเรียน สถานศึกษา ค่าใช้จ่ายเป็นต้น และถ้าเป็นการเลือกอาชีพควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ความต้องการของตลาดแรงงาน คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ สวัสดิการที่ได้รับ รายได้และการฝึกอบรมเพื่อเข้าสู่อาชีพ นอกจากนี้บุคคลควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เช่น ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ ทัศนคติ

ขั้นที่ 3 นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือหรือข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่รวบรวมไว้มาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เพื่อทำนายถึงความเป็นไปได้และผลที่เกิดขึ้นภายหลังการตัดสินใจแล้ว

ขั้นที่ 4 ทำความกระจ่างแจ้งกับระบบค่านิยมของตนเอง แล้วนำมาประกอบการตัดสินใจเลือกตัวเลือกที่เหมาะสมกับตนเองให้มากที่สุด

ขั้นที่ 5 ประเมินตัวเลือกทั้งหมดแล้วตัดสินใจแบบเด็ดขาด หรืออาจตัดสินใจแบบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมอีกในกรณีที่ยังไม่มั่นใจในการตัดสินใจ ถ้าเป็นการตัดสินใจแบบเด็ดขาด บุคคลก็จะประเมินการทำนายผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจนั้นอีกครั้งเพื่อความมั่นใจ และถ้าหากเป็นการตัดสินใจแบบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมอีก บุคคลก็จะกลับไปสู่ขั้นที่ 2 ใหม่ ดำเนินการจนครบทุกขั้นจนสามารถตัดสินใจได้

ดงภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 กระบวนการตัดสินใจแนวทฤษฎีของเกอแลต

(Vernon G. Zunker. 1989: 46 ; citing Gelatt's Decision - Making Process. 1962)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อของนักเรียน พบว่า การตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียน มีผลจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้

ประสิทธิ์ นิมจินดา (2513 : 148 - 149) ได้ศึกษาเรื่อง เหตุผลในการเลือกและไม่เลือกเรียนครูของนักเรียน ม.ศ. 3 และ 5 ในภาคใต้ พบว่า นักเรียนที่เลือกเรียนครูมีเหตุผลที่สำคัญในการ

เลือกเรียนดังนี้ ต้องการอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนมีความรู้ เรียนจบแล้วหางานทำง่าย เป็นอาชีพที่มั่นคงยั่งยืน ในทางกลับกัน นักเรียนมีเหตุผลสำคัญในการไม่เลือกเรียนครูคือ ไม่ชอบพูดมาก ไม่ชอบอยู่ใต้บังคับบัญชาของบุคคลหลายคน เป็นอาชีพที่ไม่โลดโผนตื่นเต้น ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เมื่อเผชิญกับเด็กซุกซน ไม่ชอบบังคับเคี่ยวเข็ญเด็ก

จิราภรณ์ มานะสุนทร (2516 : 48-56) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยจูงใจในการเลือกวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาเอกและวิชาโทของนิสิตนักศึกษาครูในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยที่จูงใจนิสิตนักศึกษาครูในการเลือกวิชาเอกและวิชาโทได้แก่ 1. ความตั้งใจของนิสิตเองที่จะเลือกเรียนวิชาสังคม 2. รักและชอบเรียนวิชานี้ 3. เห็นว่าเป็นวิชาที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน 4. มีความรู้พื้นฐานวิชานี้อยู่ในเกณฑ์ดีและได้คะแนนในหมวดวิชานี้สูง 5. เรียนง่ายกว่าวิชาอื่น 6. เลือกเรียนวิชาสังคมเป็นวิชาเอกมาก่อนในระดับ ปกศ. สูง

ประจักษ์ บุญอารีย์ (2522 : 120-135) ศึกษาเรื่อง ความต้องการและโอกาสในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 10 จำนวน 450 คน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและโอกาสศึกษาในสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาเรียงตามลำดับดังนี้ 1) โอกาสในการหางาน ร้อยละ 40.2 2) อื่นๆ ร้อยละ 32.1 3) บิดามารดา ร้อยละ 17.2 4) เพื่อนฝูง ร้อยละ 8.0 5) ความมีหน้าตาทางอาชีพ ร้อยละ 4.1 6) จำนวนผู้เข้าสอบ ร้อยละ 3.3 และ 7) ครู-อาจารย์ ร้อยละ 2.3 ส่วนด้านสาขาวิชา/คณะที่นักเรียนต้องการเลือกตามลำดับดังนี้ 1) แพทย์ศาสตร์สูงสุด ร้อยละ 29.8 2) สาขาสังคมศาสตร์ ร้อยละ 15.6 3) สาขาวิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 12.2 4) สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ร้อยละ 11.7 5) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 6.5 6) สาขาการศึกษาหรือครุศาสตร์ ร้อยละ 6.5 7) สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ร้อยละ 4.0 และ 8) สาขาวิชามนุษยศาสตร์ ร้อยละ 3.3

วิโรจน์ เอ็งสุโสมณ (2524 : 84-97) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการและโอกาสในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8 จำนวน 460 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ต้องการศึกษาสูงได้แก่ นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมง ต้องการศึกษาสูงในสาขาวิชา แพทยศาสตร์ พยาบาล แต่ได้โอกาสศึกษาสูงในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียนคือ โอกาสในการทำงาน ส่วนเพื่อนๆ และครู-อาจารย์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ำ

ประทีป ประพันธ์ (2526 : 80 - 89) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยจูงใจในการเลือกวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาเอกของนิสิตศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาเอก จำนวน 320 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยจูงใจให้เลือกเรียนวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาเอก คือ คณิตศาสตร์เป็นพื้นฐานความรู้ และเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการศึกษาต่อในชั้นสูง รักและชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์

ได้รับความประทับใจจากอาจารย์คณิตศาสตร์เมื่อครั้งเรียนอยู่ในระดับมัธยมหรือประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

เฉลิมศักดิ์ มังกรานนท์ชัย (2534 : 50-55) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 409 คน ผลการศึกษาพบว่า ความมีเกียรติยศชื่อเสียงที่มีต่อมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยสูงสุดที่อยู่ในระดับมาก รองลงมาตามลำดับได้แก่ อาชีพ การต้องการศึกษาในมหาวิทยาลัยปิดมากกว่ามหาวิทยาลัยเปิด บุคคลที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจส่วนใหญ่ตัดสินใจด้วยตนเองเพราะประทับใจและนิยมบุคคลบางคนที่ประกอบอาชีพสาขาวิชานี้

ยุพิน แสงทอง (2537: 76 -84) ได้ศึกษาเรื่องการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเลือกคณะในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร จะแสวงหาหาสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ เพื่อตัดสินใจเลือกคณะในสถาบันอุดมศึกษาโดยแสวงหาจาก 1. แหล่งบุคคล ได้แก่ ตนเอง อาจารย์แนะแนว เพื่อนร่วมชั้น เพื่อนสนิท พ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง รุ่นพี่ อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอน นักวิชาการ/วิทยากร และสุดท้ายคือบรรณารักษ์ตามลำดับอยู่ในระดับมาก 2. แหล่งสถาบัน 4 แห่ง ได้แก่ ฝ่ายแนะแนว สื่อมวลชน สถาบันกวดวิชา อยู่ในระดับปานกลาง และ ห้องสมุดอยู่ในระดับน้อย 3. สถาบันทางสังคม เพื่อการตัดสินใจ ได้แก่ สถาบันกวดวิชาและห้องสมุดโรงเรียน 4. สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ และการบรรยาย อภิปรายเพื่อการแนะแนวการศึกษา จัดโดยโรงเรียนตามลำดับ

สมพงศ์ จิตจรัสอำพัน (2540 : 27) ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 340 คน ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีอิทธิพลแรงกระตุ้น แรงสนับสนุน ให้คำแนะนำในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ได้แก่ บิดา-มารดา ญาติพี่น้อง ครู เพื่อน ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จตามลำดับ ส่วนด้านคุณลักษณะสถาบันคือ ชื่อเสียงในด้านต่างๆ ของสถาบันที่ทำให้นักศึกษาเลือกศึกษาต่อในสถาบันแห่งนี้

ไมยรา กัดสระ (2543 : 98 - 99) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยพยากรณ์ที่ส่งผลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ เจตคติต่อการเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากมีความสัมพันธ์กับ เจตนาเชิงพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก มีความสัมพันธ์กับเจตนาเชิงพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เจตคติและการ

คล้ายตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก มีความสัมพันธ์พหุคูณ กับ เจตนาเชิงพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเจตนาเชิงพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ กับ พฤติกรรมการเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความนิยมมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ชอทิพย์ ราศีเกรียงไกร (2522) ได้ทำการศึกษาความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและ อาชีพของบุตร ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลจากโครงการติดตามและ ประเมินผลการแบ่งท้องที่การศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งดำเนินโดยฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจการศึกษา กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2520 จำนวนตัวอย่าง บิดานักเรียนโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา 868 คน และจำนวนตัวอย่างบิดานักเรียนโรงเรียนสาธิต 456 คน รวมตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 1,324 คน โดยตั้งสมมติฐานหลักคือ ปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม มีอิทธิพลต่อความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านความมุ่งหวังในการศึกษาต่อ พบว่าปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจและสังคมมี อิทธิพลต่อความมุ่งหวังในการศึกษาของบุตร และเมื่อพิจารณาตามสังกัดโรงเรียนแล้วพบว่า บิดาของ นักเรียนทั้งสองสังกัดส่วนใหญ่มีความมุ่งหวังให้บุตรจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไป และความมุ่งหวังรองลงมาคือ ให้จบอาชีวศึกษา พบว่า ส่วนมากบิดาของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมีความมุ่งหวังให้บุตรจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

2. ด้านความมุ่งหวังในอาชีพ พบว่าบิดาของนักเรียนทั้งสองสังกัดส่วนใหญ่มีแนวโน้มของความมุ่งหวังให้บุตรมีวิชาชีพ และอาชีพที่เกี่ยวข้องสูงที่สุด และถ้ามาพิจารณาในรายละเอียดโดย เปรียบเทียบระหว่างสังกัดแล้ว ปรากฏว่าบิดานักเรียนโรงเรียนสาธิตมีอัตราส่วนร้อยละความมุ่งหวังให้ บุตรมีวิชาชีพและอาชีพที่เกี่ยวข้องสูงกว่าความมุ่งหวังของบิดานักเรียนโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญ ศึกษา ในขณะที่อัตราส่วนร้อยละของบิดาของนักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษามีความมุ่งหวังให้บุตร มีอาชีพข้าราชการสูงกว่าความมุ่งหวังของบิดานักเรียนโรงเรียนสาธิต

มารศรี กองเกตุ (2524) ได้สำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนและนักศึกษา ระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ของบิดา มารดา ที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 341 คน เพศชาย 136 คน เพศหญิง 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจความพอใจในอาชีพ พบว่า

1. นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีความสนใจในอาชีพแตกต่างกัน

2. บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนมากจะมีทัศนคติทางบวกต่อการเลือกอาชีพของบุตร คือ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องการให้บุตรมีความเจริญก้าวหน้า

3. ระดับการศึกษาของบิดา มีผลต่อความสนใจในอาชีพนักเรียน แต่ระดับการศึกษาของมารดาไม่มีผลกระทบ ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่ากลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาของมารดาค่อนข้างต่ำ

4. อาชีพของบิดา มารดา ไม่มีผลต่อความสนใจในอาชีพนักเรียน ซึ่งไม่เป็นไปตามทฤษฎี ผู้วิจัยบอกว่า มีบิดาเป็นช่างฝีมือและมารดาเป็นแม่บ้าน ซึ่งรายได้ครอบครัวไม่มากนัก นักเรียนจึงสนใจอาชีพที่นำรายได้ให้ครอบครัวมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ตนเองเลื่อนฐานะทางเศรษฐกิจได้สูงขึ้น

5. รายได้บิดา มารดา มีผลกระทบต่อความสนใจในอาชีพนักเรียน ระดับความสัมพันธ์ 0.714 เป็นระดับสูงพอสมควร สอดคล้องกับสมมติฐานที่มาจากแนวคิด Pietrofesa & Piete คือตั้งแต่เกิดมานมนุษย์ต้องการสภาพฐานะ เศรษฐกิจทางครอบครัวประกอบด้วย ชั้นสังคม ขนาดครอบครัวเป็นสิ่งแรก ขึ้นต่อมาก็คือ ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นชั้นทางสังคมและภูมิหลังทางเศรษฐกิจจึงสัมพันธ์กับรายได้ และความคาดหวังในอาชีพ

ประสงค์ บุญพรวงค์ (2524) ได้ทำการศึกษาเรื่องศึกษาองค์ประกอบในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยทำการศึกษากับนักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 924 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบด้านลักษณะงานและความก้าวหน้า ด้านความถนัด ความสนใจ และเหตุผลส่วนตัว ด้านความจำเป็น ด้านรายได้ และด้านบุคคล ทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง และครู มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนของนักเรียนไม่ต่างกัน

เลาวภา ธรรมบุตร (2525) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู : ศึกษาเฉพาะกรณีศึกษาครูในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 300 คน และเก็บรวบรวมสำหรับการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า

1. ภูมิลำเนาซึ่งเป็นปัจจัยส่วนตัวมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู
2. รายได้ของบิดา มารดา ซึ่งเป็นปัจจัยครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู
3. อาชีพของบิดา มารดา ซึ่งเป็นปัจจัยครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู
4. โอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยทางครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู ขณะเดียวกันรายได้ของบิดา มารดา ซึ่งเป็นปัจจัยทางครอบครัวก็มีความสัมพันธ์กับโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยทางการตัดสินใจ

ณัฐวุฒิ เนาวประดิษฐ์ (2531) ได้ศึกษาการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพประมงหลังจบการศึกษาภาคบังคับ : ศึกษากรณีบุตรชาวประมง กลุ่มตัวอย่างเป็นบุตรประมงในอำเภอหัวไทร

จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบ้านหน้าศาล บ้านสตน บ้านเกาะเพชร บ้านจิมเหลา และบ้านปารวะ จำนวน 150 คน วิธีการศึกษาอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู และบิดา บุตร ชาวประมง พบว่า

1. บุตรชาวประมงส่วนใหญ่ตัดสินใจออกจากโรงเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพประมง
2. ลักษณะปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากรมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจ เช่น บุตรชาวประมงที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะตัดสินใจออกจากโรงเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพประมง และบุตรชาวประมงที่มีระดับการศึกษาต่ำจะตัดสินใจออกจากโรงเรียน ส่วนปัจจัยทางประชากรพบว่า บุตรชาวประมงที่มีครอบครัวใหญ่จะตัดสินใจออกจากโรงเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพประมง

3. ปัจจัยความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน พบว่าการที่บุตรชาวประมงมีความสนิทสนมกับกลุ่มเพื่อนที่ต้องการออกโรงเรียนก็จะทำให้ตัดสินใจตามเพื่อนเหล่านั้นด้วย

4. ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลการเรียน พบว่าการที่บุตรชาวประมงมีผลการเรียนไม่ดีจะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพประมงมากกว่าบุตรชาวประมงที่มีผลการเรียนดี

นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยยังได้ศึกษาถึงความมุ่งหวังของบิดา และความประสงค์ของบุตรพบว่า ในจำนวนบุตรที่ตัดสินใจออกจากโรงเรียนมาประกอบอาชีพประมง บิดาก็มีความประสงค์ที่จะให้ออกจากโรงเรียนเช่นเดียวกัน

ธงศักดิ์ บุญนาธรรม (2531) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพของนักเรียนชาย มัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดอุดรธานี การวิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาปัจจัยทางด้านฐานะเศรษฐกิจและสังคมของบิดา-มารดา ความคาดหวังของบิดา-มารดา ความคาดหวังในการศึกษาต่อของเพื่อนสนิทและผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักเรียน น่าจะมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน รวมทั้งศึกษาว่าความคาดหวังในสาขาวิชาที่ศึกษาต่อและความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดา มารดา

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดา มารดามีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน โดยนักเรียนที่บิดา มารดามีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง จะคาดหวังในการศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่บิดา มารดามีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวสามารถอธิบายถึงความแตกต่างของความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ส่วนปัจจัยด้านความคาดหวังทางการศึกษาของบิดา มารดา ความคาดหวังในการศึกษาต่อของเพื่อนสนิท และผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดา มารดามีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง สำหรับนักเรียนที่คาดหวังในการศึกษาต่อและความคาดหวังในการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้พบว่า นักเรียนที่ไม่ได้คาดหวังในการศึกษาต่อหลังจากจบการศึกษาจะมีความคาดหวังในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนมาก

พรเทพ ลีทองอิน (2533) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกวิชาเอกพลศึกษาของนักเรียนวิทยาลัยพลศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ การศึกษาชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2532 ในวิทยาลัยพลศึกษา 17 แห่ง จำนวน 387 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยด้านความรัก ความถนัด และความสนใจในสาขาวิชาพลศึกษา มีตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุด คือ ความสนใจเกี่ยวกับการกีฬา
2. ปัจจัยทางด้านความคิดเห็นส่วนตัว มีตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุด คือ เป็นวิชาชีพที่ต้องแสดงออกด้วยความสามารถทางกาย และครูพลศึกษามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักเรียนมากกว่าครูอื่น
3. ปัจจัยในด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ มีตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุด คือ ความรู้ทางสาขาพลศึกษา ช่วยให้หางานได้หลายทาง เห็นว่ามีช่องทางเรียนต่อได้สูงขึ้นหลายสถาบัน มีทางหารายได้พิเศษ เห็นว่าเป็นอาชีพที่มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ และเห็นว่าเป็นวิชาที่มีประโยชน์ต่อตนเองในชีวิตประจำวัน
4. ปัจจัยด้านความมีเกียรติยศ ชื่อเสียง มีตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุด คือ เป็นอาชีพที่สุจริต
5. ปัจจัยในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุด คือ ตัดสินใจเลือกด้วยตัวเอง
6. ปัจจัยด้านความจำเป็นบางประการ มีตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุด คือ ต้องเรียนจบเพื่อไปประกอบอาชีพอื่นให้เร็วที่สุด
7. ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย มีตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุด คือ สุขภาพแข็งแรงเหมาะสมกับการเรียนสาขาพลศึกษา มีความสนุกสนานและพึงพอใจกับการออกกำลังกายและการฝึกพลศึกษา ชอบวิชานี้เพราะทำให้ได้ออกกำลังกายมากกว่าวิชาอื่น และชอบกิจกรรมที่มีการต่อสู้และการแข่งขัน

พรพิมล สุนทราจารย์ (2534) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อสาขาวิศวกรรมศาสตร์ของนักเรียนสตรี โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ทางสังคมวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อสาขาวิศวกรรมศาสตร์ของนักเรียนสตรี

2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อสาขาวิศวกรรมศาสตร์ของนักเรียนสตรี และสูงต่ำกว่ากันอย่างไร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนสตรีสายวิทย์-คณิต ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 397 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการเลือกเรียนต่อสาขาวิศวกรรมศาสตร์คือ มีความสามารถทางการศึกษาของตนเอง รองลงมาคือ ปัจจัยทางด้านอิทธิพลของบุคคลสำคัญ โดยเฉพาะบิดา มารดา และกลุ่มเพื่อน (กลุ่มเพื่อนสนิท กลุ่มเพื่อนผู้หญิง และกลุ่มเพื่อนโดยทั่วไป) ส่วนครูไม่มีอิทธิพลในเรื่องบทบาททางเพศ แต่มีอิทธิพลในแง่การกระตุ้นและการสนับสนุน โดยเฉพาะครูประจำชั้นและครูโดยส่วนใหญ่ สำหรับการยอมรับวิศวกรรมที่เป็นผู้หญิงของนักเรียนและคุณลักษณะทางเพศแบบความเป็นชาย พบความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อสาขาวิศวกรรมศาสตร์ในระดับต่ำ ในขณะที่ตัวแปรความคาดหวังในผลตอบแทนภายนอกพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อสาขาวิศวกรรมศาสตร์ของนักเรียนสตรี

พัชรินทร์ ปิยวณิชพงษ์ (2535) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเลือกประกอบอาชีพส่วนตัวของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 4 ใน 4 คณะ คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรม คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะรัฐศาสตร์ จำนวน 391 คน โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม พบว่า

1. อาชีพบิดา มารดา มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุตร
2. รายได้ของบิดา มารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพส่วนตัว ผู้วิจัยให้เหตุผลว่า เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมาจากครอบครัวที่บิดา มารดามีรายได้ปานกลางและดีใกล้เคียงกัน จึงไม่มีผลต่อบุตรในการเลือกประกอบอาชีพ
3. สาขาวิชาที่เรียนมามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพส่วนตัว
4. ผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความต้องการเลือกประกอบอาชีพส่วนตัว

5. ความต้องการประกอบอาชีพส่วนตัวไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความสำเร็จสูง ผู้วิจัยให้เหตุผลว่า ผู้มีความสำเร็จในด้านการเรียนดีไม่เลือกประกอบอาชีพส่วนตัว เขาอาจจะเลือกศึกษาต่อในระดับสูงๆ ก็ได้เพราะเขามีโอกาสดีกว่า

ผการัตน์ มีหาร (2536) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครู : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาสายครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ ปัญหาในการวิจัยคือ มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยของนักศึกษา

ลายครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. เพศ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครู
2. ภูมิลำเนา มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู
4. กลุ่มเพื่อน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู
5. สาขาวิชาที่เปิดสอน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู
6. อาชีพบิดา มารดา มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู
7. รายได้บิดา มารดา มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู
8. การศึกษาบิดา มารดา มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู
9. เป้าประสงค์ ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู
10. ความเชื่อ ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู

จากการทบทวนผลงานวิจัยเกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า ในเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อและการเลือกประกอบอาชีพนั้น พบว่าปัจจัยส่วนตัวอันได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และภูมิลำเนา มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อและการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาเป็นอย่างมาก ส่วนปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ อาชีพ รายได้ การศึกษาบิดา มารดา หรือผู้ปกครองนั้น ก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อและการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษา

ในเรื่องเกี่ยวกับการคาดหวังหรือความมุ่งหวังในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ นอกจากตัวแปรที่ได้กล่าวมาข้างบนยังพบว่า กลุ่มเพื่อนและครูประจำชั้นก็มีส่วนกระตุ้นสนับสนุนให้นักศึกษาตัดสินใจเข้าศึกษาและเลือกประกอบอาชีพได้เช่นเดียวกัน ผลการวิจัยทั้งหมดเหล่านี้ผู้วิจัยได้นำไปกำหนดกรอบแนวคิด และสมมติฐานในการวิจัยซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

ปีเตอร์ (Peter. 1941) ได้ทำการวิจัย นักเรียนปีการศึกษาสุดท้าย พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพในสาขาที่จะศึกษาต่อ ได้แก่

1. ความคิดเห็นของบิดามารดา
2. อิทธิพลจากเพื่อน
3. อิทธิพลจากญาติ
4. อิทธิพลจากบุคคลที่นักเรียนรู้จัก

นอร์ตัน (สุพรรณี เสาวดี. 2543 : 38 ; อ้างอิงจาก Norton. 1950) พบว่า นอกจากองค์ประกอบต่างๆ ดังกล่าวแล้ว บุคคลยังคำนึงถึงด้านการเงิน ความมีเกียรติยศในสังคม ในการเลือกอาชีพ

ผลการวิจัยของ การ์ริสัน (Garrison. 1996) สนับสนุนการวิจัยของ Peter และ Norton โดยวิจัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า องค์ประกอบที่นอกจากตัวนักเรียนเองแล้ว ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ อันได้แก่ คำแนะนำจากบิดามารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนนักเรียน และบุคคลที่นักเรียนรู้จัก นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบการทำงานทดลองจนความก้าวหน้าในอาชีพอีกด้วย

โรกอล์ฟ (Rogoff. 1961) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การวางแผนการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษากับสภาพทางสังคมและความสามารถทางวิชาการ โดยทำการสำรวจนักเรียนในโรงเรียนมัธยม 34,561 โรงเรียน พบว่า สถานภาพทางสังคมและครอบครัวและความสามารถทางการเรียนมีอิทธิพล ต่อการวางแผนที่จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเกือบเท่าเทียมกัน ประมาณ ร้อยละ 83 ของกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถสูง สถานภาพสูง วางแผนที่จะเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา และมีเพียงร้อยละ 43 ของกลุ่มที่มีความสามารถสูง แต่สถานภาพทางครอบครัวต่ำ ที่วางแผนเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ขณะที่กลุ่มที่มีความสามารถต่ำ สถานภาพทางครอบครัวสูงวางแผนเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 53

โมริ (Mori. 1966) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการประกอบอาชีพครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยมิชิแกน จำนวน 556 คน ผลการศึกษาพบว่าแรงจูงใจในการประกอบอาชีพครูมีเหตุผลมาจาก 2 องค์ประกอบ คือ 1 มีเจตคติที่ดี มีความศรัทธา และมีค่านิยมที่ดีต่ออาชีพครู 2 เกิดจากความต้องการและความประสงค์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

ออสบอร์น (Osborn. 1971) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของบิดามารดา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ ความคาดหวัง และความมุ่งหวังทางการศึกษาของนักเรียน โดยทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่สุดท้ายในโรงเรียนมัธยมรัฐบาลในรัฐไอโอวา (Iowa) จำนวน 398 คน ส่วนหนึ่งของงานวิจัยพบว่า กลุ่มที่มีความคาดหวังทางการศึกษาในระดับตั้งแต่ปริญญาตรี ถึงสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวนอยู่ในระดับต่ำที่สุด ได้แก่ กลุ่มที่บิดาและมารดา ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ และนักเรียนที่มีแนวโน้มที่จะมีความคาดหวังทางการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลในทางเดียวกันกับระดับการศึกษาของบิดา มารดาที่มีเพศเดียวกับเขา

จากงานวิจัยที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่ามีสาเหตุหลายประการที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน/นักศึกษา ในการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

ของนักเรียน/นักศึกษา ในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาลักษณะของกลุ่มที่เป็นนักเรียนและนิสิตคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งนำแนวทางจากการศึกษาที่ผ่านมา จัดเป็นตัวแปรการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ซึ่งแบ่งออกเป็นสาเหตุส่วนบุคคลของนักเรียนและนิสิต คือ ตัวนักเรียนเองมีความต้องการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์อย่างไร ซึ่งเกิดจากความสามารถ เจตคติ ค่านิยม และความพอใจของนักเรียนและนิสิตเอง และสาเหตุทางสังคม คือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน/นิสิตและสิ่งที่มีอิทธิพลต่อนักเรียน/นักศึกษา ได้แก่ บิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติ พี่ น้อง เพื่อน รุ่นพี่ ครูแนะแนว แผนการเรียน ความคาดหวังจากครูผู้สอน ผลการเรียน การรับรู้จากสารนิเทศจากโรงเรียน สื่อมวลชน คณะแนะสูง-ต่ำของคณะศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ โอกาสได้งาน และความก้าวหน้าในอาชีพ เหล่านี้ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถจูงใจให้นักเรียนคล้อยตามและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์หรือไม่ เพื่อหาความสัมพันธ์ของสาเหตุจากข้อมูลทั้ง 2 ด้าน ในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาถึง สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะ
ศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตที่เรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุ
ศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 กรุงเทพฯ โดยมีข้อมูลที่ประกอบการตัดสินใจจาก ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน/
นิสิต และข้อมูลด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาศัยกรอบแนวคิดทฤษฎีกระบวนการตัดสินใจตามแนว
ทฤษฎีเกอแรต (Gearrell's Decision – Making Process)

เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้แล้ว ผู้วิจัยจึงได้ ดำเนินตาม
ขั้นตอน ดังนี้ คือ

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมสหศึกษา
สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 24,000 คน

นิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สังกัดคณะกรรมการอุดมศึกษา เขต
กรุงเทพมหานคร จำนวน 1,000 คน แบ่งเป็น

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	471 คน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	316 คน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	213 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานครจำนวน 24,000 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม Yamane ที่ 95% ที่ความคลาดเคลื่อนที่ $\pm 5\%$ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น

จำนวนนักเรียนทั้งหมด 420 คน โดยแบ่งเป็นได้มาจากการสุ่มประชากรโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยจำแนกตาม เขตการศึกษา

นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 เขตการศึกษา 1	จำนวน 145 คน
นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 เขตการศึกษา 2	จำนวน 145 คน
นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 เขตการศึกษา 3	จำนวน 130 คน

นิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สังกัดคณะกรรมการอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,000 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม Yamane ที่ 95% ที่ความคลาดเคลื่อนที่ $\pm 5\%$ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนนักเรียนทั้งหมด 320 คน โดยได้มาจากการสุ่มประชากรโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยจำแนกตามมหาวิทยาลัย และขนาดของกลุ่มประชากร แบ่งเป็น

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	จำนวน 120 คน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จำนวน 100 คน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	จำนวน 100 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถามค่าระดับ การเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารงานวิจัย และเก็บข้อมูลเบื้องต้นนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ โดยมีขั้นตอนการสร้างและตัวอย่างแบบสอบถามต่อไปนี้

แบบสอบถามสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการเลือกศึกษาต่อ และการเลือกอาชีพ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ใช้แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสาเหตุที่นิสิตเลือกที่จะศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ กับนิสิตชั้นปีที่ 1 เพื่อนำสาเหตุของนิสิตมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

3. นำทฤษฎีการเลือกและพัฒนาอาชีพของซูเปอร์มาปรับปรุงเพื่อใช้ในการพัฒนาเครื่องมือ A Life – Span Approach Career Development (Vernon G. Zunker. 2002: 30 ; อ้างอิงจาก Super. 1963 : n.d.)

4. นำแบบสอบถามความต้องการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 104 ข้อ ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ ดร.พาสณา จุฬรัตน์ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง และอาจารย์สมกิจ กิจพูนวงศ์ ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะ ความมุ่งหมาย และภาษาที่ใช้ และนำมาปรับปรุงเครื่องมือ

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ความต้องการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 104 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนภูวนทิวธารามวิทยาคม จำนวน 100 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ t – test เทคนิค ร้อยละ 25 ของกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ เพื่อที่จะคัดเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม โดยได้แบบสอบถามความต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 90 ข้อ โดยมีค่าที่ (t) อยู่ระหว่าง 2.102 – 6.887

6. นำแบบสอบถามความต้องการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .968

แบบสอบถามการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

แบบสอบถามการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ โดยใช้มาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert. 1961) โดยที่แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนประกอบไปด้วย

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้น ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ความต้องเลือกศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ (สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) มหาวิทยาลัยที่นักเรียนศึกษากำลังศึกษาอยู่ (สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ด้านสาเหตุส่วนบุคคลของนักเรียน/นิสิต ประกอบไปด้วยแบบสอบถามความตั้งใจในการประกอบอาชีพครู ความสามารถและความถนัดในวิชาชีพครู ค่านิยมต่อวิชาชีพครู เจตคติต่อวิชาชีพครู และความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ ด้าน สาเหตุทางสังคม ประกอบไปด้วย ความต้องการของชุมชน อิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โอกาสได้งาน และความก้าวหน้าในอาชีพครู

ตัวอย่างแบบสอบถาม ตอนที่ 1

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

2. สาขาวิชาเอก (สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6)

- ☐ สาขาวิชาวิทย์ (ได้แก่สาขาที่เรียนวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์เป็นสำคัญ)
☐ สาขาวิชาสังคม (ได้แก่สาขาวิชาที่เรียนวิชาทางภาษา และสังคมเป็นสำคัญ)

3. นักเรียนมีความต้องการเลือกศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ (สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6)

- ☐ ต้องการ
☐ ไม่ต้องการ

4. วิชาเอก (สำหรับนิสิต / นิสิตชั้นปีที่ 1)

โปรดระบุ _____

5. มหาวิทยาลัย (สำหรับนิสิต / นิสิตชั้นปีที่ 1)

- ☐ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
☐ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
☐ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตัวอย่างแบบสอบถาม ตอนที่ 2

แบบสอบถามการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ด้านสาเหตุส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาแต่ละข้อความแล้วตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย

✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับระดับเหตุผลของท่าน โดยให้ท่านพิจารณาถึง ความคิด หรือเหตุผลของท่านตัวท่าน ในที่นี้กำหนดค่าระดับการกระทำไว้เป็น 5 ระดับ คือ

- 1 หมายถึง ไม่ใช่เหตุผล ของของท่านเลย
- 2 หมายถึง ตรงกับเหตุผล ของท่านน้อย
- 3 หมายถึง ตรงกับเหตุผล ของท่านปานกลาง
- 4 หมายถึง ตรงกับเหตุผล ของท่านมาก
- 5 หมายถึง ตรงกับเหตุผล ของท่านมากที่สุด

2.1 ความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

ข้อที่	ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ไม่แน่ใจ	2 ไม่จริง	1 ไม่จริงเลย
0.	ท่านเลือกศึกษาคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์เพราะมีความสมัครใจและมุ่งหวังจะเป็นครู					
00.	ท่านเลือกศึกษาคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์เพราะท่านไม่มีทางเลือกอื่นและไม่ได้ถูกส่งให้ไปเรียนที่ไหน					

2.2 ความสามารถและความถนัดในวิชาชีพครู

ข้อที่	ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ไม่แน่ใจ	2 ไม่จริง	1 ไม่จริงเลย
0.	ท่านสามารถพูดชักจูงให้คนคล้อยตามท่านได้					
00.	ท่านมีความสามารถในการอธิบายสิ่งต่างๆได้					

2.3 ค่านิยมต่อการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

ข้อที่	ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ไม่แน่ใจ	2 ไม่จริง	1 ไม่จริงเลย
0.	ท่านเชื่อว่าเมื่อเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จะทำให้มีผู้คนนับถือ					
00.	ท่านเชื่อว่าเมื่อเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จะทำให้ท่านมีฐานะทางสังคม มีคนรู้จักมากขึ้น					

2.4 เจตคติต่อวิชาชีพครู

ข้อที่	ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ไม่แน่ใจ	2 ไม่จริง	1 ไม่จริงเลย
0.	อาชีพครูเป็นอาชีพที่สังคมยอมรับและยกย่อง					
00.	อาชีพครูเป็นอาชีพที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและผู้อื่น					

2.5 ความคาดหวังและความพึงพอใจจากการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

ข้อที่	ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ไม่แน่ใจ	2 ไม่จริง	1 ไม่จริงเลย
0.	ท่านมั่นใจว่าท่านสามารถสำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ได้					
00.	ท่านรู้สึกภูมิใจในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์					

ตัวอย่างแบบสอบถาม ตอนที่ 3

แบบสอบถามการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สาเหตุทางสังคม

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาแต่ละข้อความแล้วตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย

✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับระดับความรู้สึก ความคิด ของท่าน โดยให้ท่านพิจารณาถึงความรู้สึก ความคิด หรือการกระทำที่เกี่ยวกับบุคคลรอบข้างตัวท่านซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจของตัวท่าน

3.1 ความต้องการของชุมชน

ข้อที่	ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ไม่แน่ใจ	2 ไม่จริง	1 ไม่จริงเลย
0.	ชุมชนของท่านต้องการผู้ที่จะมาประกอบอาชีพครู					
00.	ชุมชนของท่านยกย่องผู้ที่เป็นครู					

3.2 อิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ข้อที่	ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ไม่แน่ใจ	2 ไม่จริง	1 ไม่จริงเลย
0.	พ่อ แม่ของท่านต้องการให้ท่านเลือกเรียนคณะ ศึกษาศาสตร์/ ครุศาสตร์					
00.	กลุ่มเพื่อนของท่านส่วนมากเลือกเรียนคณะ ศึกษาศาสตร์/ ครุศาสตร์					

3.4 โอกาสได้งาน

ข้อที่	ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ไม่แน่ใจ	2 ไม่จริง	1 ไม่จริงเลย
0.	ท่านเชื่อว่านักศึกษาครูที่จบออกมาสามารถหางาน ได้ง่าย					
00.	ท่านเชื่อว่านักศึกษาครูที่จบออกมามักจะหางานได้ ยาก					

3.4 ความก้าวหน้าในอาชีพ

ข้อที่	ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ไม่แน่ใจ	2 ไม่จริง	1 ไม่จริงเลย
0.	ท่านเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์เพราะจะทำให้ท่านมี โอกาสทำงานเป็นผู้บริหารทางการศึกษา					
00.	ท่านทราบว่าผู้ที่จบจากคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีโอกาสได้ค่าตอบแทนสูงขึ้น					

เกณฑ์การกำหนดค่าระดับคะแนน

	ข้อคำถามเชิงบวก (คะแนน)	ข้อคำถามเชิงลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่จริง	2	4
ไม่จริงเลย	1	5

การแปลความหมาย

แบบสอบถามค่าระดับ	แบบสอบถามความต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์
คะแนน 1.00 – 1.49	หมายถึง เป็นสาเหตุที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกคณะต่ำที่สุด
คะแนน 1.50 – 2.49	หมายถึง เป็นสาเหตุที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกคณะต่ำ
คะแนน 2.50 – 3.49	หมายถึง เป็นสาเหตุที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกคณะปานกลาง
คะแนน 3.50 – 4.49	หมายถึง เป็นสาเหตุที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกคณะสูง
คะแนน 4.50 – 5.00	หมายถึง เป็นสาเหตุที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกคณะสูงที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยม ในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา เขตกรุงเทพฯ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. จัดส่งแบบสอบถามตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง ไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความร่วมมือจากครูแนะแนวของโรงเรียนและครูผู้สอนของมหาวิทยาลัย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา คัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย SPSS (The Statistical Package for the Science Personal Computer Plus) เพื่อนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์ดังนี้ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และ หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง และร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ และใช้การทดสอบค่า t (t -test)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน คือ การเปรียบเทียบสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ โดยใช้การทดสอบค่า t (t -test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์และแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสหุการเลือกหรือไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ และแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
M	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาเปรียบเทียบ t – distribution
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 จำนวน และคำร้อยละ แจกแจงความถี่

- 1.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา สถานที่ศึกษา ความต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์
- 1.2 จำนวน และคำร้อยละ โดยแบ่งตามกลุ่มที่ต้องการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ ครุศาสตร์ ตามตัวแปร เพศ ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษา และกลุ่มนิสิต
- 1.3 แจกแจงความถี่ และคำร้อยละ โดยแบ่งตามกลุ่มที่ต้องการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ตามตัวแปร สถานที่ศึกษา

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าระดับ แสดงถึงสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ต้องการเลือก และกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก และเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยใช้ค่าสถิติ t - test

2.1 เปรียบเทียบสาเหตุในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

2.2 เปรียบเทียบสาเหตุในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือกกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

2.3 เปรียบเทียบสาเหตุในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ต้องการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์กับนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลแสดงในตาราง 1, 2 และ 3

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ สาขาวิชา ระดับการศึกษา สถานที่ศึกษา ความต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

ตัวแปร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	244	34.7
หญิง	459	65.3
รวม	703	100.0
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 6	402	57.2
มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1	301	42.8
รวม	703	100.0
สถานที่ศึกษา		
เขตการศึกษา 1	142	20.2
เขตการศึกษา 2	130	18.5
เขตการศึกษา 3	130	18.5
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	99	14.1
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	108	15.4
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	94	13.4
รวม	703	100.0
ความต้องการเลือกคณะ ศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์		
ต้องการ	436	62.0
ไม่ต้องการ	267	38.0
รวม	703	100.0

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 459 คน คิดเป็นร้อยละ 65.3 ส่วนเพศชายมี จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7

เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จำนวน 402 คน คิดเป็นร้อยละ 57.2 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 301 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8

เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานที่ศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาในเขตการศึกษาที่ 1 จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 รองลงมาตามลำดับได้แก่ เขตการศึกษา 2 และ 3 จำนวนเขตละ 130 คิดเป็นร้อยละ 18.5 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4

เมื่อพิจารณาจำแนกตามความต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ จำนวน 436 คน คิดเป็นร้อยละ 62 ส่วนไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 38

ตาราง 2 คำร้อยละ ของกลุ่มที่ต้องการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ตามตัวแปรเพศ ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ 1

ตัวแปร		ความต้องการเลือกคณะ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์		รวมทั้งสิ้น
		ต้องการเลือก	ไม่ต้องการเลือก	
เพศ				
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนมัธยม 6				
ชาย	จำนวน	45	112	157
	ร้อยละ	28.7%	71.3%	100%
หญิง	จำนวน	90	155	245
	ร้อยละ	36.7%	63.3%	100%
รวม	จำนวน	135	267	402
	ร้อยละ	33.6%	66.4%	100%
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1				
ชาย	จำนวน	87	0	87
	ร้อยละ	100%	0%	100%
หญิง	จำนวน	214	0	214
	ร้อยละ	100%	0%	100%
รวม	จำนวน	301	0	301
	ร้อยละ	100%	0%	100%
รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด				
ชาย	จำนวน	132	112	244
	ร้อยละ	54.1%	45.9%	100%
หญิง	จำนวน	304	155	459
	ร้อยละ	66.2%	33.8%	100%
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	436	267	703
	ร้อยละ	62%	38%	100%

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพศชาย ทั้งหมด 157 คน แบ่งเป็นนักเรียนเพศชายที่ต้องการเลือกจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 นักเรียนเพศชายที่ไม่ต้องการเลือกจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพศหญิง ทั้งหมด 245 คน แบ่งเป็นนักเรียนหญิงที่ต้องการเลือกจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 นักเรียนหญิงที่ไม่ต้องการเลือกจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 402 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่ต้องการเลือกจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ส่วนนักเรียนที่ไม่ต้องการเลือกจำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4

เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างนิสิต พบว่า ทั้งหมดมี 301 คน และเนื่องจากทั้งหมดเป็นนิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1 จึงนับเป็นกลุ่มที่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ทั้งหมด โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 204 คน และเพศชาย จำนวน 87 คน

เมื่อพิจารณารวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีจำนวน 703 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 436 คน คิดเป็นร้อยละ 62 และกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 38 มีเพศชายทั้งหมดจำนวน 244 คน แบ่งเป็นเพศชายที่ต้องการเลือกจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 เพศชายที่ไม่ต้องการเลือกจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 45.9 ส่วนเพศหญิงทั้งหมดจำนวน 459 คน แบ่งเป็นเพศหญิงที่ต้องการเลือกจำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2 และเพศหญิงที่ไม่ต้องการเลือกจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8

ตาราง 3 จำนวน และค่าร้อยละ โดยแบ่งตามกลุ่มที่ต้องการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/
ครุศาสตร์ ตามตัวแปร สถานศึกษา

ตัวแปร		ความต้องการเลือกคณะ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์		รวมทั้งสิ้น
		ต้องการเลือก	ไม่ต้องการเลือก	
สถานศึกษา				
นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6				
เขตการศึกษา 1	จำนวน	53	89	142
	ร้อยละ	37.3	62.7%	100%
เขตการศึกษา 2	จำนวน	30	100	130
	ร้อยละ	23.1%	76.9%	100%
เขตการศึกษา 3	จำนวน	52	78	130
	ร้อยละ	40.0%	60.0%	100%
รวม	จำนวน	135	267	402
	ร้อยละ	33.6%	66.4%	100%
นิสิตคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1				
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จำนวน	99	0	99
	ร้อยละ	100%	0%	100%
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	จำนวน	108	0	108
	ร้อยละ	100%	0%	100%
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	จำนวน	104	0	104
	ร้อยละ	100%	0%	100%
รวม	จำนวน	301	0	301
	ร้อยละ	100%	0%	100%
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	436	267	703
	ร้อยละ	62%	38%	100%

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 402 คน พิจารณาตามเขตการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ศึกษาในเขตการศึกษา 1 จำนวน 142 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่ต้องการเลือกจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 นักเรียนที่ไม่ต้องการเลือก จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 นักเรียนที่ศึกษาในเขตการศึกษา 2 จำนวน 130 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนที่ต้องการเลือก จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 นักเรียนที่ไม่ต้องการเลือกจำนวน 100 คนคิดเป็นร้อยละ 76.9 และนักเรียนที่ศึกษาในเขตการศึกษา 3 จำนวน 130 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนที่ต้องการเลือกจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 40 นักเรียนที่ไม่ต้องการเลือกจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 60

เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 402 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 ส่วนนักเรียนที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์มีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6

เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างนิสิตคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ทั้งหมด จำนวน 301 คน ส่วนใหญ่เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 108 คน รองลงมาตามลำดับได้แก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 99 คน และนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 94 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในระดับมหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 ทั้งหมดศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ หรือคณะครุศาสตร์ จึงนับเป็นกลุ่มที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ทั้งหมด

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะ
ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มที่ต้องการเลือกกับกลุ่มที่กับไม่ต้องการเลือก และนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 6 กับนิสิตคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ปีที่ 1 ดังแสดงในตาราง 4, 5 และ 6
ตาราง 4 เปรียบเทียบสาเหตุการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่
ต้องการเลือก กับ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

สาเหตุการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือก (จำนวน 436 คน)				กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือก (จำนวน 267 คน)				t	
	M	S	แปลผล	อันดับ	M	S	แปลผล	อันดับ		
สาเหตุด้านส่วนตัว										
ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียน										
คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	3.64	.61	สูง	5	2.73	.63	ปานกลาง	5	18.80**	
ด้านความสามารถความถนัดใน										
วิชาชีพครู	3.66	.49	สูง	4	3.24	.50	ปานกลาง	2	10.79**	
ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู	3.79	.45	สูง	2	3.31	.55	ปานกลาง	1	12.67**	
ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู	3.76	.56	สูง	3	3.04	.43	ปานกลาง	4	17.83**	
ด้านความคาดหวังและความพึง										
พอใจในการเลือกเรียนคณะ										
ศึกษาศาสตร์/ ครุศาสตร์	3.85	.52	สูง	1	3.05	.58	ปานกลาง	3	18.88**	
โดยรวม	3.74	.42	สูง		3.07	.40	ปานกลาง		20.50**	
สาเหตุทางสังคม										
ด้านความต้องการของชุมชน	3.26	.49	ปานกลาง	3	3.00	.46	ปานกลาง	3	6.91**	
ด้านอิทธิพลจากบุคคลที่										
เกี่ยวข้อง	3.01	.59	ปานกลาง	4	2.62	.61	ปานกลาง	4	8.40**	
ด้านโอกาสได้งาน	3.61	.53	สูง	1	3.21	.53	ปานกลาง	1	9.66**	
ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	3.46	.56	ปานกลาง	2	3.18	.59	ปานกลาง	2	6.44**	
โดยรวม	3.27	.42	ปานกลาง		2.93	.45	ปานกลาง		10.05**	
รวมทั้งสิ้น	3.57	.37	สูง		3.01	.39	ปานกลาง		17.36**	

** p > .01

จากตาราง 4 พบว่า สาเหตุในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์โดยรวมของผู้ที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์อยู่ในระดับสูง ($M = 3.57, S = .37$) ส่วนสาเหตุในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์โดยรวมของผู้ที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.01, S = .39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสาเหตุส่วนบุคคล โดยแบ่งเป็น สาเหตุส่วนบุคคลของผู้ที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูง ($M = 3.74, S = .42$) และ สาเหตุส่วนบุคคลของผู้ที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.07, S = .40$) ด้านสาเหตุทางสังคม โดยแบ่งเป็น สาเหตุทางสังคมของผู้ที่ต้องการเลือก อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.27, S = .42$) และ สาเหตุทางสังคมของผู้ที่ไม่ต้องการเลือก อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.93, S = .58$)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีสาเหตุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสาเหตุโดยรวม ($t = 17.4^{**}$) สาเหตุด้านส่วนตัว ($t = 20.5^{**}$) และสาเหตุด้านสังคม ($t = 10.1^{**}$)

เมื่อพิจารณาสเหตุส่วนบุคคลเป็นรายด้านของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ทั้งหมด 436 คน พบว่าด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูงโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.85, S = .525$) ส่วนด้านอื่นๆเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู อยู่ในระดับสูง ($M = 3.79, S = .453$) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับสูง ($M = 3.76, S = .565$) ด้านความสามารถและความถนัดในวิชาชีพครู อยู่ในระดับสูง ($M = 3.66, S = .489$) และด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูง ($M = 3.65, S = .619$) และสาเหตุในการไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ด้านส่วนตัว ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ทั้งหมด 267 คน พบว่า ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.31, S = .551$) ส่วนด้านอื่นๆเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความสามารถความถนัดในวิชาชีพครู อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.24, S = .505$) ด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.05, S = .577$) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.04, S = .428$) และด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.73, S = .632$)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุส่วนตัวในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือก เป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ($t = 18.8^{**}$) ด้านความสามารถความถนัดในวิชาชีพครู ($t = 10.8^{**}$) ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู ($t = 12.7^{**}$) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ($t = 17.8^{**}$) และด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ($t = 18.9^{**}$)

เมื่อพิจารณา สาเหตุทางสังคม เป็นรายด้านของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ทั้งหมด 436 คน พบว่า ด้านโอกาสได้งานอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.61, S = .526$) ส่วนด้านอื่นๆเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.46, S = .556$) ด้านความต้องการของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.26, S = .492$) และด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($M = 3.01, S = .590$) และสาเหตุทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ทั้งหมด 236 คน พบว่าด้านโอกาสได้งานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.21, S = .531$) ส่วนด้านอื่นๆเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.18, S = .588$) ด้านความต้องการของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.00, S = .465$) และด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($M = 2.62, S = .614$)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุทางสังคมในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือก เป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านความต้องการของชุมชน ($t = 6.91^{**}$) ด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($t = 8.40^{**}$) ด้านโอกาสได้งาน ($t = 9.66^{**}$) และ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ($t = 6.44^{**}$)

ตาราง 5 เปรียบเทียบสาเหตุการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือก กับ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่
ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

สาเหตุการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือก (จำนวน 135 คน)				กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือก (จำนวน 267 คน)				t
	M	S	แปลผล	อันดับ	M	S	แปลผล	อันดับ	
สาเหตุด้านส่วนตัว									
ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียน									
คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	3.75	.53	สูง	1	2.73	.63	ปานกลาง	5	16.09**
ด้านความสามารถความถนัดใน									
วิชาชีพครู	3.69	.47	สูง	5	3.24	.50	ปานกลาง	2	8.60**
ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู	3.74	.43	สูง	2	3.31	.55	ปานกลาง	1	8.03**
ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู	3.72	.51	สูง	4	3.04	.43	ปานกลาง	4	14.00**
ด้านความคาดหวังและความพึง									
พอใจในการเลือกเรียนคณะ									
ศึกษาศาสตร์/ ครุศาสตร์	3.73	.48	สูง	3	3.05	.58	ปานกลาง	3	11.86**
โดยรวม	3.72	.40	สูง		3.07	.40	ปานกลาง		15.37**
สาเหตุทางสังคม									
ด้านความต้องการของชุมชน	3.41	.46	ปานกลาง	3	3.00	.46	ปานกลาง	3	8.39**
ด้านอิทธิพลจากบุคคลที่									
เกี่ยวข้อง	3.32	.50	ปานกลาง	4	2.62	.61	ปานกลาง	4	11.47**
ด้านโอกาสได้งาน	3.66	.48	สูง	1	3.21	.53	ปานกลาง	1	8.20**
ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	3.57	.52	สูง	2	3.18	.59	ปานกลาง	2	6.51**
โดยรวม	3.46	.40	ปานกลาง		2.93	.45	ปานกลาง		11.38**
รวมทั้งสิ้น	3.59	.36	สูง		3.01	.39	ปานกลาง		14.75**

** p > .01

จากตาราง 5 พบว่า สาเหตุในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์โดยรวมของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือก อยู่ในระดับสูง ($M = 3.59, S = .36$) ส่วนเหตุในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์โดยรวม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ต้องการเลือก อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.01, S = .39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า สาเหตุด้านส่วนบุคคล ของนักเรียนที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูง ($M = 3.72, S = .40$) และ สาเหตุ ในด้านส่วนบุคคลของนักเรียนที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.07, S = .40$) ส่วนสาเหตุในด้านสังคมของนักเรียนที่ต้องการเลือก อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.46, S = .40$) และ สาเหตุ ในด้านสังคมของนักเรียนที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.93, S = .45$)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ของกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างนักเรียนที่ต้องการเลือก กับนักเรียนที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีสาเหตุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสาเหตุโดยรวม ($t = 14.75^{**}$) สาเหตุด้านส่วนตัว ($t = 15.37^{**}$) และสาเหตุด้านสังคม ($t = 11.38^{**}$)

เมื่อพิจารณาสเหตุส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 135 คน เป็นรายด้าน พบว่าด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูงโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.75, S = .53$) ส่วนด้านอื่นๆเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู อยู่ในระดับสูง ($M = 3.74, S = .43$) ด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูง ($M = 3.73, S = .48$) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับสูง ($M = 3.72, S = .51$) และ ด้านความสามารถและความถนัดในวิชาชีพครู อยู่ในระดับสูง ($M = 3.69, S = .47$) ส่วนสาเหตุด้านส่วนตัว ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 267 คน พบว่า ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.31, S = .55$) ส่วนด้านอื่นๆเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความสามารถความถนัดในวิชาชีพครู อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.24, S = .50$) ด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.05, S = .58$) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.04, S = .43$) และด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.73, S = .63$)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุด้านส่วนตัวในการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ของกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างนักเรียนที่ต้องการเลือก กับนักเรียนที่ไม่ต้องการเลือก เป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ($t = 16.09^{**}$) ด้านความสามารถความถนัดในวิชาชีพครู ($t = 8.60^{**}$) ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู ($t = 8.03^{**}$) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ($t = 14.00^{**}$) และด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ($t = 11.86^{**}$)

เมื่อพิจารณา สาเหตุทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 135 คน เป็นรายด้าน พบว่า ด้านโอกาสได้งานอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.66, S = .48$) ส่วนด้านอื่นๆเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.57, S = .52$) ด้านความต้องการของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.41, S = .46$) และด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($M = 3.32, S = .50$) ส่วนสาเหตุทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 267 คน พบว่า ด้านโอกาสได้งานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.21, S = .53$) ส่วนด้านอื่นๆเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.18, S = .59$) ด้านความต้องการของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.00, S = .46$) และด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($M = 2.62, S = .61$)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุทางสังคมในการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ของกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างนักเรียนที่ต้องการเลือก กับนักเรียนที่ไม่ต้องการเลือกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านความต้องการของชุมชน ($t = 8.39^{**}$) ด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($t = 11.47^{**}$) ด้านโอกาสได้งาน ($t = 8.20^{**}$) และ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ($t = 6.51^{**}$)

ตาราง 6 เปรียบเทียบสาเหตุการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ กับ กลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1
ที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

สาเหตุการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์ (จำนวน 135 คน)				นิสิตคณะศึกษาศาสตร์/ ครุศาสตร์ ปีที่ 1 (จำนวน 301 คน)				t
	M	S	แปลผล	อันดับ	M	S	แปลผล	อันดับ	
สาเหตุด้านส่วนตัว									
ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียน									
คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	3.75	.53	สูง	1	3.59	.65	สูง	5	2.42*
ด้านความสามารถความถนัดใน									
วิชาชีพครู	3.69	.47	สูง	5	3.64	.49	สูง	4	.98
ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู	3.74	.43	สูง	2	3.81	.46	สูง	2	-1.53
ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู	3.72	.51	สูง	4	3.77	.58	สูง	3	-9.51
ด้านความคาดหวังและความพึง									
พอใจในการเลือกเรียนคณะ									
ศึกษาศาสตร์/ ครุศาสตร์	3.73	.48	สูง	3	3.89	.53	สูง	1	-3.07*
โดยรวม	3.72	.40	สูง		3.74	.43	สูง		-.44
สาเหตุทางสังคม									
ด้านความต้องการของชุมชน	3.41	.46	ปานกลาง	3	3.19	.48	ปานกลาง	3	4.43**
ด้านอิทธิพลจากบุคคลที่									
เกี่ยวข้อง	3.32	.50	ปานกลาง	4	2.87	.57	ปานกลาง	4	7.86**
ด้านโอกาสได้งาน	3.66	.48	สูง	1	3.58	.54	สูง	1	1.31
ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ	3.57	.52	สูง	2	3.41	.56	ปานกลาง	2	2.68*
โดยรวม	3.46	.40	ปานกลาง		3.19	.41	ปานกลาง		6.22**
รวมทั้งสิ้น	3.59	.36	สูง		3.48	.36	ปานกลาง		3.12**

** p > .01

* p > .05

จากตาราง 6 พบว่า สาเหตุในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ โดยรวม ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือก อยู่ในระดับสูง ($M = 3.59, S = .36$) ส่วนเหตุในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์โดยรวมของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.48, S = .36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า สาเหตุด้านส่วนบุคคล ของนักเรียนที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูง ($M = 3.72, S = .40$) และสาเหตุด้านส่วนบุคคลของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูง ($M = 3.74, S = .43$) ส่วนสาเหตุทางสังคมของนักเรียนที่ต้องการเลือก อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.46, S = .40$) สาเหตุในด้านสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.19, S = .41$)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ กับนิสิตที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสาเหตุโดยรวม ($t = 3.12^{**}$) และสาเหตุด้านสังคม ($t = 6.22^{**}$) นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพิจารณาสาเหตุส่วนบุคคลเป็นรายด้านของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ พบว่า ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูงโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.75, S = .53$) ส่วนด้านอื่นๆ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู อยู่ในระดับสูง ($M = 3.74, S = .43$) ด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูง ($M = 3.73, S = .48$) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับสูง ($M = 3.72, S = .51$) และด้านความสามารถและความถนัดในวิชาชีพครู อยู่ในระดับสูง ($M = 3.69, S = .47$) ส่วนสาเหตุส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ พบว่า ด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.89, S = .53$) ส่วนด้านอื่นๆ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครูอยู่ในสูง ($M = 3.81, S = .46$) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู อยู่ในระดับสูง ($M = 3.77, S = .58$) ด้านความสามารถความถนัดในวิชาชีพครู อยู่ในระดับสูง ($M = 3.64, S = .49$) และด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์อยู่ในระดับสูง ($M = 3.59, S = .65$)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุด้านส่วนตัวในการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กับกลุ่มตัวอย่าง นิสิตที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ เป็นรายด้าน พบว่า ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียน คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.42^*$) และด้าน ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -3.07^*$) นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพิจารณา สาเหตุทางสังคมเป็นรายด้านของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ พบว่า ด้านโอกาสได้งานอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ย มากที่สุด ($M = 3.66, S = .48$) ส่วนด้านอื่นๆเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้าน ความก้าวหน้าในอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.57, S = .52$) ด้านความต้องการของชุมชนอยู่ใน ระดับปานกลาง ($M = 3.41, S = .46$) และด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($M = 3.32, S = .50$) ส่วนสาเหตุทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ พบว่า ด้านโอกาสได้งานอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.58, S = .54$) ส่วนด้านอื่นๆ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.41, S = .56$) ด้านความต้องการของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.19, S = .48$) และด้าน อิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($M = 2.87, S = .57$)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุทางสังคมในการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ ครุศาสตร์ กับนิสิตที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ เป็นรายด้าน พบว่า ด้านความต้องการของ ชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 4.43^{**}$) ด้านอิทธิพลจากบุคคลที่ เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 7.86^{**}$) และ ด้านความก้าวหน้าใน อาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.68^*$) นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการวิจัย

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุการเลือกและไม่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบสาเหตุในการเลือกหรือไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์
3. เพื่อเปรียบเทียบสาเหตุในการเลือกหรือไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ที่ต้องการเลือกกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์
4. เพื่อเปรียบเทียบสาเหตุในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มนิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ กับนักเรียนที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความต้องการเลือกและไม่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ของกลุ่มตัวอย่างมีสาเหตุจากสาเหตุส่วนบุคคล และสาเหตุทางสังคม
2. สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือก กับ กลุ่มที่ไม่ต้องการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ แตกต่างกัน
3. สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือก กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ แตกต่างกัน
4. สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างนิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ต้องการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ แตกต่างกัน

ขอบเขตในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 24,000 คน

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สังกัดคณะกรรมการอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,000 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 24,000 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม Yamane ที่ 95% ที่ความคลาดเคลื่อนที่ $\pm 5\%$ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนนักเรียนทั้งหมด 420 คน โดยได้มาจากการสุ่มประชากรโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยจำแนกตาม เขตการศึกษา

นิสิตชั้นปีที่ 1 ที่เรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,000 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม Yamane ที่ 95% ที่ความคลาดเคลื่อนที่ $\pm 5\%$ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนนักเรียนทั้งหมด 320 คน โดยได้มาจากการสุ่มประชากรโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยจำแนกตาม มหาวิทยาลัย และขนาดของกลุ่มประชากร

วิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการเลือกหรือไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามสาเหตุการเลือกหรือไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง 740 คน ได้รับคืน มา 703 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยแบ่งเป็น 4 ตอนคือ ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบสาเหตุการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ระหว่างกลุ่มที่ต้องการเลือกกับกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ตอนที่ 3 หาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ กับ สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ตอนที่ 4 หาสาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ แบบสอบถามสาเหตุการเลือกหรือไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ แบ่งออกเป็น 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ เพศ เขตการศึกษา / มหาวิทยาลัย ความต้องการเลือกหรือไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ ด้านสาเหตุส่วนตัวของนักเรียน/นักศึกษา ประกอบไปด้วยแบบสอบถามความตั้งใจในเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ความสามารถและความถนัดในวิชาชีพครู ค่านิยมต่อวิชาชีพครู เจตคติต่อวิชาชีพครู และ ความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 47 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ด้านสาเหตุทางสังคม ประกอบไปด้วย ความต้องการของชุมชน อิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โอกาสได้งาน และความก้าวหน้าในอาชีพ จำนวน 44 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 เดือน กุมภาพันธ์ 2548 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นำเสนอผู้อำนวยการโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือและอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลพร้อมกับแบบสอบถามไปยังหัวหน้างานแนะแนวของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง โดยใช้คาบแนะแนวของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จแล้ว 740 ชุดกลับคืน คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาทั้งสิ้น 703 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95
5. นำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบคำถามสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย SPSS (The Statistical Package for the Science Personal Computer Plus) เพื่อนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์ดังนี้ ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และ หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง และร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ และใช้การทดสอบค่า t (t -test)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน คือ การเปรียบเทียบสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือก กับ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ และเปรียบเทียบสาเหตุการเลือกคณะศึกษาศาสตร์ ระหว่างนักเรียนที่ต้องการเลือก กับ นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ โดยใช้การทดสอบค่า t (t -test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สถิติขั้นพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ความถี่ และค่าร้อยละ

1.1. วิเคราะห์ความถี่จากข้อมูลส่วนตัว

1.1.1. เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 459 คน คิดเป็นร้อยละ 65.3 ส่วนเพศชายมีจำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7

1.1.2. ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จำนวน 402 คน คิดเป็นร้อยละ 57.2 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 301 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8

1.1.3. สถานที่ศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาในเขตการศึกษาที่ 1 จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 รองลงมาตามลำดับได้แก่ เขตการศึกษา 2 และ 3 จำนวนเขตละ 130 คิดเป็นร้อยละ 18.5 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4

1.1.4. ความต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ จำนวน 436 คน คิดเป็นร้อยละ 62 ส่วนไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 38

1.2. วิเคราะห์ความถี่จากข้อมูลส่วนตัวโดยแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มที่ต้องการเลือก และกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

1.2.1. เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพศชาย ทั้งหมด 157 คน แบ่งเป็นนักเรียนเพศชายที่ต้องการเลือกจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 นักเรียนเพศชายที่ไม่ต้องการเลือกจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพศหญิง ทั้งหมด 245 คน แบ่งเป็นนักเรียนหญิงที่ต้องการเลือกจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 นักเรียนหญิงที่ไม่ต้องการเลือกจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 402 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่ต้องการเลือกจำนวน 135 คนคิดเป็นร้อยละ 33.6 ส่วนนักเรียนที่ไม่ต้องการเลือกจำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างนิสิต พบว่า ทั้งหมดมี 301 คน และเนื่องจากทั้งหมดเป็นนิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1 จึงนับเป็นกลุ่มที่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ทั้งหมด โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 204 คน และเพศชาย จำนวน 87 คน เมื่อพิจารณารวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีจำนวน 703 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 436 คนคิดเป็นร้อยละ 62 และกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 38 มีเพศชายทั้งหมดจำนวน 244 คน แบ่งเป็นเพศชายที่ต้องการเลือกจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 เพศชายที่ไม่ต้องการเลือกจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 45.9 ส่วนเพศหญิงทั้งหมด จำนวน 459 คน แบ่งเป็นเพศหญิงที่ต้องการเลือกจำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2 และเพศหญิงที่ไม่ต้องการเลือกจำนวน 155 คนคิดเป็นร้อยละ 33.8

1.2.2. สถานศึกษา พบว่า กลุ่มตัวนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 402 คน พิจารณาตามเขตการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ศึกษาในเขตการศึกษา 1 จำนวน 142 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่ต้องการเลือกจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 นักเรียนที่ไม่ต้องการเลือก จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 นักเรียนที่ศึกษาในเขตการศึกษา 2 จำนวน 130 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนที่ต้องการเลือก จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 นักเรียนที่ไม่ต้องการเลือกจำนวน 100 คนคิดเป็นร้อยละ 76.9 และนักเรียนที่ศึกษาในเขตการศึกษา 3 จำนวน 130 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนที่ต้องการเลือก จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 40 นักเรียนที่ไม่ต้องการเลือกจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 60 เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 402 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 ส่วนนักเรียนที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์มีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างนิสิตคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ทั้งหมด จำนวน 301 คน ส่วนใหญ่เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 108 คน รองลงมาตามลำดับได้แก่ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 99 คน และนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 94 คน ซึ่งกลุ่ม

ตัวอย่างในระดับมหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 ทั้งหมดศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ หรือคณะครุศาสตร์ จึงนับเป็นกลุ่มที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ทั้งหมด

2. สาเหตุการเลือกและไม่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ พบว่า สาเหตุในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์โดยรวมของผู้ที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์อยู่ในระดับสูง ($M = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า สาเหตุด้านส่วนบุคคลของผู้ที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูง ($M = 3.74$) และสาเหตุทางสังคมของผู้ที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.27$) ส่วนสาเหตุในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์โดยรวมของผู้ที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า สาเหตุด้านส่วนบุคคลของผู้ที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.07$) สาเหตุการทางสังคมของผู้ที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.93$) และเมื่อพิจารณาแบ่งตามกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1 พบว่า

2.1. กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 703 คน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ทั้งหมด 436 คน มีสาเหตุด้านส่วนตัวอยู่ในระดับสูง ($M = 3.74$) โดยมีด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูง ($M = 3.85$) และเป็นสาเหตุในการเลือกมากที่สุด และมีสาเหตุทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.27$) โดยมีด้านโอกาสได้งานอยู่ในระดับสูง ($M = 3.61$) และเป็นสาเหตุในการเลือกมากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ทั้งหมด 267 คน มีสาเหตุด้านส่วนตัวอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.07$) โดยมีด้านค่านิยมต่ออาชีพครูอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.31$) และเป็นสาเหตุในการไม่เลือกมากที่สุด และมีสาเหตุทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.93$) โดยมีด้านโอกาสได้งานอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.21$) และเป็นสาเหตุในการไม่เลือกมากที่สุด

2.2. กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด 402 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ 135 คน มีสาเหตุด้านส่วนตัวอยู่ในระดับสูง ($M = 3.72$) โดยมีด้านความความตั้งใจในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูง ($M = 3.75$) และเป็นสาเหตุในการเลือกมากที่สุด และมีสาเหตุทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.46$) โดยมีด้านโอกาสได้งานอยู่ในระดับสูง ($M = 3.66$) และเป็นสาเหตุในการเลือกมากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ 267 คน มีสาเหตุด้านส่วนตัวอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.07$) โดยมีด้านค่านิยมต่ออาชีพครูอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.31$) และเป็นสาเหตุในการไม่เลือกมากที่สุด และมีสาเหตุทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.93$) โดยมีด้านโอกาสได้งานอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.21$) และเป็นสาเหตุในการไม่เลือกมากที่สุด

2.3. กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ทั้งหมด 436 คน แบ่งเป็นกลุ่มนักเรียนที่ต้องการเลือก 135 คน มีสาเหตุด้านส่วนตัวอยู่ในระดับสูง ($M = 3.72$) โดยมีด้านความความตั้งใจในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ($M = 3.73$) อยู่ในระดับสูงและเป็นสาเหตุในการเลือกมากที่สุด และมีสาเหตุทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.46$) โดยมีด้านโอกาสได้งานอยู่ในระดับสูง ($M = 3.66$) และเป็นสาเหตุในการเลือกมากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ 301 คน มีสาเหตุด้านส่วนตัวอยู่ในระดับสูง ($M = 3.74$) โดยมีด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูง ($M = 3.89$) และเป็นสาเหตุในการเลือกมากที่สุด และมีสาเหตุทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.19$) และมีด้านโอกาสได้งานอยู่ในระดับสูง ($M = 3.58$) และเป็นสาเหตุในการเลือกมากที่สุด

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือก กับ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ โดยวิเคราะห์จาก ค่า t (t -test) ได้ผลการวิจัยดังนี้

3.1. เปรียบเทียบความแตกต่างสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือก กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีสาเหตุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสาเหตุโดยรวมรวม ($t = 17.4^{**}$) สาเหตุด้านส่วนตัว ($t = 20.5^{**}$) และสาเหตุด้านสังคม ($t = 10.1^{**}$) ซึ่งตรงตามสมมติฐาน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุส่วนตัวเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ($t = 18.8^{**}$) ด้านความสามารถความถนัดในวิชาชีพครู ($t = 10.9^{**}$) ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู ($t = 12.7^{**}$) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ($t = 17.8^{**}$) และด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ($t = 18.9^{**}$) ซึ่งตรงตามสมมติฐาน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุทางสังคมเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านความต้องการของชุมชน ($t = 6.91^{**}$) ด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($t = 8.40^{**}$) ด้านโอกาสได้งาน ($t = 9.66^{**}$) และ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ($t = 6.44^{**}$) ซึ่งตรงตามสมมติฐาน

3.2. เปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ของกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างนักเรียนที่ต้องการเลือก กับนักเรียนที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ มีสาเหตุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสาเหตุโดยรวม ($t = 14.75^{**}$) สาเหตุด้านส่วนตัว ($t = 15.37^{**}$) และสาเหตุ

ด้านสังคม ($t = 11.38^{**}$) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุด้านส่วนตัว เป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ($t = 16.09^{**}$) ด้านความสามารถความถนัดในวิชาชีพครู ($t = 8.60^{**}$) ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู ($t = 8.03^{**}$) ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ($t = 14.00^{**}$) และด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ($t = 11.86^{**}$) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุทางสังคมเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านความต้องการของชุมชน ($t = 8.387^{**}$) ด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($t = 11.47^{**}$) ด้านโอกาสได้งาน ($t = 8.199^{**}$) และ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ($t = 6.511^{**}$)

3.3. เปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุในการเลือกและไม่เลือกคณะ

ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ของกลุ่มที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ กับนิสิตที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในสาเหตุโดยรวม ($t = 3.123^{**}$) และสาเหตุด้านสังคม ($t = 6.218^{**}$) นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุด้านส่วนตัว เป็นรายด้าน พบว่า ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.42^*$) และด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -3.04^*$) นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุทางสังคม เป็นรายด้าน พบว่า ด้านความต้องการของชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 4.426^{**}$) ด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 7.864^{**}$) และ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.679^*$) นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผล

จากการศึกษาสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ มีประเด็นที่น่ามาอภิปราย ดังนี้

จากผลการศึกษาสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ศึกษาสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือก และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือก อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1. สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ พบว่า สาเหตุในด้านส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูง ($M = 3.74$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ อยู่ในระดับสูงโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.85$) ส่วนสาเหตุทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.27$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโอกาสได้งานอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.61$)

จากผลดังกล่าวอาจเป็นเพราะสาเหตุที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์นั้น มีสาเหตุมาจากสาเหตุส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูง และเป็นสาเหตุในการตัดสินใจเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกมากกว่าสาเหตุทางสังคม

เมื่อพิจารณาสเหตุด้านส่วนตัว พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์มีความคาดหวังว่าจะสามารถประสบความสำเร็จ และใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ ตลอดจนมีโอกาสที่ตนเองจะได้ช่วยเหลือสังคม นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจากแบบสอบถามเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีความคาดหวังว่าจะสามารถสำเร็จการศึกษาได้ ซึ่งความคาดหวังเหล่านี้เป็นสิ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดผลตอบแทนหรือผลลัพธ์ที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจ ดังนั้นเมื่อบุคคลเกิดความพึงพอใจในระดับที่สูง ทำให้เกิดเป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับ วูรัม (Vroom, 1967 : 22) ได้กล่าวว่า หากบุคคลมีความคาดหวังว่าตนเองมีโอกาสที่จะได้รับผลลัพธ์หรือผลตอบแทนจากการกระทำ และผลตอบแทนนั้นจะก่อให้เกิดความพึงพอใจ บุคคลนั้นก็จะมีความตั้งใจที่จะกระทำสิ่งนั้นให้สำเร็จลุล่วง ในทางกลับกันหากบุคคลคาดหวังว่ามีโอกาสน้อยที่จะได้รับผลตอบแทนจากการกระทำ หรือแม้ว่ามีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนแต่ผลตอบแทนที่จะได้รับไม่มีความสำคัญหรือไม่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในผลลัพธ์ที่จะได้ บุคคลก็จะมีพฤติกรรมที่จะกระทำสิ่งนั้น ๆ ไม่ได้หรือไม่ดี หรืออาจกล่าวว่าบุคคลนั้น ๆ มีความตั้งใจต่ำนั่นเอง

เมื่อพิจารณาสเหตุทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ตัดสินใจเลือกอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านโอกาสได้งาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สามารถทำงานอิสระเพื่อหารายได้เสริมได้ และยังสามารถประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ด้วย โดยพิจารณาในรายละเอียดจากแบบสอบถามโดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บุคคลตัดสินใจเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์จะมี

โอกาสประกอบอาชีพที่มีความสำคัญต่อหน่วยงานทางการศึกษา นอกจากนี้บุคคลยังคิดเห็นว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์สามารถทำงานอิสระ สร้างรายได้ เช่น การแต่งตำรา การเขียนหนังสือ การจัดฝึกอบรมให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น และอีกทั้งยังเห็นว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ผู้ที่เลือกคณะศึกษาศาสตร์ยังสามารถประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้นอกจากอาชีพครู ซึ่งอาจเป็นเพราะสภาพเศรษฐกิจของสังคมไทยในปัจจุบัน มีการแข่งขันกันสูง บุคคลต่างก็ต้องแข่งขันและหาโอกาสให้แก่ตนเองในการประกอบอาชีพที่ดี มีรายได้สูง ความมั่นคงในอาชีพ ด้วยเหตุผลที่ว่าอาชีพครูนั้นถือว่าเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง มีเกียรติ สร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้ประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ทศนา ณ สงขลา (2538 : 36) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพจะขึ้นอยู่กับปัจจัยเกี่ยวกับอาชีพในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ สภาพแวดล้อมของอาชีพ ความก้าวหน้า ความเสี่ยง ความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพ เวลา และทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคง โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ สวัสดิการ ผลตอบแทนอื่นๆ

1.2. สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ พบว่า สาเหตุในด้านส่วนบุคคลที่ทำให้บุคคลไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.07$) และสาเหตุทางสังคมที่ทำให้บุคคลไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.93$) เช่นกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของสาเหตุส่วนบุคคล พบว่า ในด้านค่านิยมต่ออาชีพครูอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M = 3.31$) ส่วนสาเหตุทางสังคม พบว่า ด้านโอกาสได้งานเป็นสาเหตุอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($M=3.21$)

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์มีสาเหตุมาจากสาเหตุส่วนบุคคลในด้านค่านิยมต่ออาชีพครูเพราะกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์อาจจะมีค่านิยมว่าอาชีพครูต้องทำงานหนัก มีความรับผิดชอบสูง และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดจากแบบสอบถามเป็นรายข้อยังพบว่าอาชีพครูจะต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ในการเรียนการสอน อีกทั้งต้องอุทิศตนให้กับงาน และอาชีพครูต้องรับผิดชอบต่อผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในสังคม เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น ๆ ซึ่งผลของค่านิยมในการเลือกอาชีพมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน นับแต่การเลือกสาขาที่ศึกษาจนถึงการเลือกอาชีพ ดังที่จอห์น ฮอลแลนด์ (1992 ; อ้างอิงจาก Zunker . 1998 : 52) กล่าวว่า บุคคลจะสนใจในอาชีพ ตามปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ภูมิหลังของแต่ละบุคคล ความสามารถ ความสนใจ และค่านิยมของตนเอง อีกทั้ง ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531 : 50) กล่าว

ว่า การเลือกงานหรืออาชีพ ย่อมมีความสัมพันธ์กับค่านิยมของบุคคลแต่ละคน เนื่องจากค่านิยมจะทำหน้าที่เป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานในการชี้นำพฤติกรรม การกระทำต่าง ๆ ของบุคคล

ส่วนสาเหตุทางสังคมที่ทำให้บุคคลไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ คือ ด้านโอกาส ใด้งานและความก้าวหน้าในอาชีพ เป็นสาเหตุอยู่ในระดับปานกลาง เพราะมีความคิดว่าหางานทำได้ยาก ต้องทำงานที่มีความรับผิดชอบสูง โดยเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า บุคคลที่ไม่ต้องการเลือกมีสาเหตุว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์แล้วมีโอกาสมประกอบอาชีพที่มีความสำคัญต่อหน่วยงานการศึกษา นอกจากนี้คือสามารถทำงานอิสระ และเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งเหตุผลเหล่านี้มีค่าระดับอยู่ในระดับปานกลางกล่าวคือ มีน้ำหนักเป็นสาเหตุให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกไม่เพียงพอ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ดังที่งานวิจัยของดาว สมศรีโหม่ง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษามูลเหตุแรงใจนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมต่อการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทช่างอุตสาหกรรม จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า มูลเหตุด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเทพ ลิ้มทองอิน (2533 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษา ปัจจัยด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพมีตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุด คือ ความรู้ทางสาขาวิชาพลศึกษาช่วยให้หางานได้หลายทาง เห็นว่ามีช่องทางเรียนต่อได้สูงขึ้นหลายสถาบัน เห็นว่ามีทางหารายได้พิเศษ ดังนั้นในงานวิจัยสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสใด้งานและความก้าวหน้าในอาชีพอยู่ในระดับที่ต่ำจึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

2. เปรียบเทียบสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือก อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1. เปรียบเทียบสาเหตุการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกทั้งหมด กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ทั้งหมด มีสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานซึ่งผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีสาเหตุในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์โดยรวมสูงกว่าบุคคลที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

2.2. เปรียบเทียบสาเหตุการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือก กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ต้องการเลือกเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีสาเหตุมีสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/

ครุศาสตร์ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานซึ่งผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีสาเหตุในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์โดยรวมสูงกว่า นักเรียนที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ซึ่งสามารถสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.2.1. ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ของกลุ่มที่ต้องการเลือก กับกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่กลุ่มที่ต้องการเลือกมีค่าเฉลี่ย ($M = 3.64$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก ($M = 2.73$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ความตั้งใจจะเป็นตัวกำหนดในการเลือกเรียนและเลือกประกอบอาชีพ กล่าวคือบุคคลที่มีความตั้งใจสูงในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมและตัดสินใจเลือก ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกจึงมีสาเหตุในด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือก ดังที่ ฮอลแลนด์ และนิโคล (จินตนา อินทรทัศน์, 2541: 28; อ้างอิงจาก Holland and Nichols, 1964: 233-242) ได้ศึกษาพบว่า สาเหตุของการตัดสินใจเปลี่ยนวิชาเอกของนักศึกษาในวิทยาลัยนั้น เนื่องมาจากนักศึกษาไม่มีความสนใจหรือความตั้งใจที่จะเรียนในวิชาเอกนั้น ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่สุด ส่วนสาเหตุรองลงมาคือ นักศึกษาไม่มีความถนัดในวิชาชีพนั้นๆ และยังพบว่านักศึกษาชายให้ความเห็นว่าการตัดสินใจศึกษาต่อหรือเลือกอาชีพ ความตั้งใจมีความสำคัญยิ่งกว่าความสามารถด้านสติปัญญา

2.2.2. ด้านความสามารถและความถนัดในวิชาชีพครู ระหว่างกลุ่มที่ต้องการเลือก กับกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่ต้องการเลือกมีค่าเฉลี่ย ($M = 3.66$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก ($M = 3.24$) อาจเป็นเพราะ ความถนัดทางการเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยในการชี้แนวทางของบุคคลต่อการเลือกเรียนวิชาหรืออาชีพที่ตนถนัด ทำให้บุคคลได้เกิดการฝึกฝน และเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิตได้ดีกว่าการเคี่ยวเข็ญให้เรียนในสิ่งที่ตนไม่ถนัด เมื่อบุคคลที่มีความสามารถและความถนัดในวิชาชีพครูแล้วจะส่งผลให้เกิดการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ตามที่ตนถนัด ดังที่ อาร์ พันธ์มณี (2542 : 78) กล่าวว่า บุคคลจะมีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิตถ้าเขาได้เลือกประกอบอาชีพตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของเขา เพราะความถนัดเป็นแรงจูงใจที่สำคัญและมีความสัมพันธ์อย่างมากต่อการเลือกอาชีพของบุคคล

2.2.3. ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครูระหว่างกลุ่มที่ต้องการเลือกกับกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่ต้องการเลือกมีค่าเฉลี่ยด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู ($M = 3.79$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก ($M =$

3.31) ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก ค่านิยมของบุคคลจะเป็นตัวบ่งชี้ให้บุคคลเห็นคุณค่าของสิ่งที่เลือก หรือชอบมากกว่าสิ่งอื่น ดังนั้นค่านิยมจึงเป็นคุณสมบัติที่มีคุณค่าแก่การตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล นอกจากนี้บุคคลที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์มีค่านิยมต่ออาชีพครูสูงกว่าบุคคลที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ ดังที่ ซูเปเปอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 34 ; อ้างอิงจาก Super. 1953. A Theory of Vocational Development.) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในการเลือกงานหรืออาชีพ เมื่อบุคคลมีอายุระหว่าง 16 – 19 ปี จะเริ่มให้ความสำคัญของค่านิยมในการตัดสินใจเลือกงาน หรืออาชีพมากกว่าความสนใจหรือความสามารถของตน

2.2.4. ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ระหว่างกลุ่มที่ต้องการเลือกกับกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่ต้องการเลือกมีค่าเฉลี่ย ($M = 3.76$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก ($M = 3.04$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจตคติของบุคคลจะเป็นปัจจัยในการกำหนดพฤติกรรม หรือการแสดงออกของบุคคล ถ้าบุคคลมีเจตคติทางบวกก็จะเป็นผลเกิดพฤติกรรมในทางบวก ถ้ามีเจตคติทางลบก็จะก่อให้เกิดพฤติกรรมในทางลบ ซึ่งในการศึกษาค้างนี้สรุปได้ว่า กลุ่มบุคคลที่มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู บุคคลเหล่านี้มีโอกาที่จะเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์มากกว่า กลุ่มบุคคลที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่ออาชีพครู ดังที่ อนาตาสี (มานิกา พระแท่น. 2544: 33 ; อ้างอิงจาก Anatasi. 1976 : 3) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่จะแสดงออกว่าชอบหรือไม่ชอบสิ่งต่างๆ เจตคติไม่สามารถมองเห็นได้โดยตรงแต่สามารถสรุปพาดพิงจากพฤติกรรมภายนอกทั้งที่ต้องใช้ภาษาและไม่ต้องใช้ภาษา

2.2.5. ด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ระหว่างกลุ่มที่ต้องการเลือก กับกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่ต้องการเลือกมีค่าเฉลี่ย ($M = 3.85$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก($M=3.05$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มตัวอย่างที่คาดหวังว่าจะได้รับความพึงพอใจจากการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีความรู้สึกพอใจต่อผลที่จะได้รับเมื่อเลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจและทัศนคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ดังที่ อูบลักษณ์ไชยชนะ (2543 : 35) กล่าวเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติที่เป็นไปตามความคาดหวังที่จะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งในวงจรตัดสินใจ ตลอดจนเป็นแรงจูงใจที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ได้

2.2.6. ด้านความต้องการของชุมชน ระหว่างกลุ่มที่ต้องการเลือก กับกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่ต้องการเลือกมีค่าเฉลี่ย ($M = 3.26$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก ($M=3.00$) ทั้งนี้อาจมาจากสาเหตุ

ว่าบุคคลที่เลือกศึกษาต่ออาจมาจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ ความพอใจของตนเอง ผู้ปกครองเลือกและวางแผนให้ หรือ มีความใกล้ชิดกับอาชีพนั้นๆ ซึ่งสาเหตุหลักในการเลือกศึกษาและอาชีพส่วนหนึ่ง คือ การเลือกตามสังคมแวดล้อม กระบวนการตัดสินใจของบุคคลจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับพื้นฐานครอบครัวและสิ่งแวดล้อมของบุคคล

2.2.7. ด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องระหว่าง กลุ่มที่ต้องการเลือก กับกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่ต้องการเลือกมีค่าเฉลี่ย ($M = 3.01$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก ($M=2.62$) อาจเป็นเพราะ บุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นเป็นสาเหตุที่สำคัญสาเหตุหนึ่งในการตัดสินใจเลือกเรียนหรือเลือกอาชีพของบุคคล ตามที่ ทฤษฎีของฮอปค (ระเบียบ อรรถ. 2537 : 199; อ้างอิงจาก Robert Hoppock) ได้สรุปองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุ และมีอิทธิพลในการเลือกอาชีพของบุคคลในด้านต่างๆ โดยทั่วไปเด็ก ๆ จะได้รับอิทธิพลในการเลือกอาชีพจากบุคคลที่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลต่อตัวเด็ก เช่น พ่อ แม่ ครู เพื่อน และญาติพี่น้อง เป็นต้น

2.2.8. ด้านโอกาสได้งาน ระหว่างกลุ่มที่ต้องการเลือกกับกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่ต้องการเลือกมีค่าเฉลี่ย ($M = 3.61$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก ($M=3.21$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุด้านโอกาสได้งาน เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าเมื่อเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์แล้วทำให้ไม่มีโอกาสได้งานเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากนักน้อยเพียงใด โดยทั้งกลุ่มที่ต้องการเลือกและกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือกมีสาเหตุที่เหมือนกัน คือ เมื่อสำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์แล้ว จะมีโอกาสทำงานในการทำงานในหน่วยงานที่สำคัญ ๆ เกี่ยวกับด้านการศึกษา และยังสามารถประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ แต่แตกต่างกันที่ค่าระดับโดยที่กลุ่มที่ต้องการเลือกมีค่าระดับอยู่ในระดับสูง ส่วนกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือกนั้นมีค่าระดับอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามกระแสสภาพการณ์ของสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งบุคคลจะมีการแข่งขันและหาโอกาสให้แก่ตัวเองเพื่อที่จะสามารถได้ประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง และมีความมั่นคง ดังนั้น บุคคลที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จึงมีความคิดที่ว่าจะมีโอกาสได้งานเมื่อจบจากคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์มากกว่า บุคคลที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

2.2.9. ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ระหว่าง กลุ่มที่ต้องการเลือก กับกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่ต้องการเลือกมีค่าเฉลี่ย ($M = 3.46$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือก ($M=3.18$) อาจเป็นเพราะความก้าวหน้าในอาชีพเป็นสิ่งที่บุคคลต้องการจะได้รับจากการประกอบอาชีพในสาขาวิชาชีพ เช่นเดียวกับการศึกษาของ ทศนา ณ สงขลา (2538 : 36) กล่าวว่า บุคคลเลือกอาชีพโดยการวิเคราะห์

อาชีพ บุคคลจะแสวงหาความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของงาน สภาพแวดล้อมของงาน ความก้าวหน้า ความเสี่ยง ความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพ เวลา และทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ทั้งกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่างเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะเห็นได้ว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษาในทุกด้านของงานวิจัยในครั้งนี้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเมื่อพิจารณาในค่าเฉลี่ยจะพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกนั้นจะมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ กลุ่มตัวอย่างได้มีการพิจารณาถึงปัจจัย 2 อย่าง ส่งผลให้เกิดการตัดสินใจที่จะเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์หรือไม่ มาจากปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคม ซึ่งมีส่วนที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ทฤษฎีการเลือกและพัฒนาอาชีพของซูเปอร์ (Life-Span Approach to Career Development by Super) ที่ได้แบ่งสาเหตุของการพัฒนาและเลือกอาชีพไว้ ว่ามาจาก ความต้องการส่วนบุคคล ได้แก่ความสามารถ เจตคติ ทัศนคติ ต่ออาชีพ และความต้องการทางสังคม คือโอกาสได้งาน ความก้าวหน้าในอาชีพ ความต้องการของชุมชน กลุ่มเพื่อน และครอบครัว และเมื่อบุคคลพิจารณาถึงสาเหตุเหล่านี้แล้วตรงกับความต้องการของเขาและเป็นสาเหตุที่อยู่ในระดับสูง บุคคลจึงตัดสินใจเลือก ในทางกลับกันเมื่อบุคคลได้พิจารณาแล้วเป็นสาเหตุที่อยู่ในระดับต่ำบุคคลจึงอาจไม่สนใจหรือไม่ต้องการที่จะเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

2.3. เปรียบเทียบสาเหตุการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการเลือก กับ กลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีสาเหตุโดยรวม และสาเหตุด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนสาเหตุด้านส่วนบุคคลไม่พบความแตกต่าง เมื่อพิจารณาสเหตุด้านส่วนตัวเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ และด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง ส่วนสาเหตุทางสังคมเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความต้องการของชุมชน ด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านความก้าวหน้าในอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่น่าเปรียบเทียบ คือนักเรียนที่ต้องการเลือกเรียนใน คณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ กับนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ จึงทำให้สาเหตุส่วนตัวในการเลือกหรือไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณา ในรายด้านพบความแตกต่างใน ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ โดยที่ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างนิสิต และด้านคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ โดยที่ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างนิสิตสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างนักเรียน อาจเป็นเพราะ นักเรียนที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์มีความตั้งใจสูง เพราะความตั้งใจ จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคล และที่สำคัญคือ จะทำให้บุคคลปรารถนาที่จะกระทำพฤติกรรมที่ต้องการซึ่งนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความตั้งใจที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่ตนมีคะแนนถึงและเป็นคณะที่ตนมีความสนใจ ในขณะที่นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ อยู่แล้วนั้น ให้ความสำคัญกับสิ่งที่คาดหวังว่าจะได้รับความพึงพอใจจากคณะที่ตนกำลังศึกษาอยู่มากกว่า เป็นผลมาจากความสนใจและทัศนคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ส่วนสาเหตุทางสังคม การเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์นั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างนักเรียน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับกลุ่มตัวอย่างนิสิต เมื่อพิจารณาในรายด้านพบความแตกต่างในด้านความต้องการของชุมชน ด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และด้านความก้าวหน้าในอาชีพ โดยที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างนิสิต อาจเป็นเพราะลักษณะทางสังคมของกลุ่มนักเรียนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมากกว่านิสิต โดยธรรมชาติของนักเรียนจะมีการตัดสินใจเลือกเรียนหรือเลือกอาชีพตามกลุ่มเพื่อน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นอิทธิพลภายนอก ดังที่ ฝ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 97) ได้กล่าวถึงการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางสังคมและกลุ่มเพื่อน ซึ่งจะมีความแตกต่างจากนิสิตที่กำลังศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์จะให้ความสนใจในอาชีพ เห็นความชัดเจนในอาชีพ เปิดโลกกว้างทางอาชีพต่างๆ ได้มากกว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ดังที่พรรณิเพ็งเนตร (2547 : 5) ที่ได้กล่าวว่า นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาโดยจะมีการเรียนในวิชาที่ตนถนัด พร้อมมีกิจกรรมต่างๆ ที่จะช่วยฝึกฝนให้นักศึกษา ได้มีโอกาสเห็นสภาพความจริงของโลกทางอาชีพ และสังคม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มที่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ ส่วนใหญ่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของวิชาชีพครูด้วยความรู้สึภายในของตนเอง ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้เห็นได้อย่างชัดเจนเมื่อพิจารณาในค่าเฉลี่ยจะเห็นได้ว่าสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างใช้ประกอบการตัดสินใจจะเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์นั้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านความตั้งใจการเลือกคณะศึกษาศาสตร์ ด้านความสามารถและความถนัดในวิชาชีพครู ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู และด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีต่อคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ที่บุคคลที่ต้องการเลือก เห็นคุณค่าและประโยชน์ในวิชาชีพนี้ ดังนั้น ภาควิชาในคณะควร ปลุกฝังค่านิยมที่ดีในวิชาชีพครูแก่ผู้เรียน สนับสนุนให้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาชีพครูให้มาก เพื่อให้ผู้ที่เรียนในคณะเกิดความคุ้นเคยในวิชาชีพ รัก เห็นคุณค่า และศรัทธา พร้อมทั้งจะออกไปประกอบอาชีพครูได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ ในทางกลับกันกลุ่มที่ไม่ต้องการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีสาเหตุด้านส่วนตัวอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ เมื่อบุคคลพิจารณาในสาเหตุต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง แล้วเห็นว่าการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์เป็นสาเหตุที่อยู่ในระดับที่ไม่น่าสนใจบุคคลจึงตัดสินใจไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ซึ่งถ้าคณะหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์สามารถสร้างค่านิยมที่ดี โดยผลิตครูหรือผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้บุคคลในชุมชนเห็นและเกิดความชื่นชม ก่อให้บุคคลเกิดเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู บุคคลเหล่านั้นก็อาจจะให้ความสนใจและต้องการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ก็อาจเป็นไปได้

ส่วนสาเหตุทางสังคม ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเลือกนั้น เป็นสาเหตุในการตัดสินใจเลือกอยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ กับโอกาสได้งาน ความก้าวหน้าในอาชีพ เป็นสาเหตุ ซึ่งเป็นไปตามกระแสสภาพการณ์ของสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งบุคคลแข่งขันและหาโอกาสให้แก่ตัวเองเพื่อที่จะสามารถได้ประกอบอาชีพที่รายได้ดี และมีความมั่นคง ซึ่งอาชีพครูถือได้ว่าเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงอาชีพหนึ่ง ดังนั้น ทางคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความทันสมัย เพิ่มสาขาวิชาให้มีความหลากหลาย อาจให้มีการได้ทดลองงานหลายๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกับแต่ละวิชาเอกที่นอกเหนือจากการฝึกสอน เช่น วิชาเอกจิตวิทยาอาจให้มีการฝึกงานในหน่วยงานที่จัดทำกรฝึกอบรม เอกภาษาไทยอาจให้มีการฝึกงานเกี่ยวกับผู้ประกาศข่าว นักประชาสัมพันธ์ ฯลฯ โดยที่นิสิตในทุกๆ เอกสามารถเลือกฝึกได้ตามความสนใจ และเมื่อฝึกเสร็จจะ

ได้รับใบประกาศ เพื่อเป็นทางเลือกที่หลากหลาย และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้บุคคลที่ต้องการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีทางเลือกมากขึ้น สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย และในส่วนของบุคคลที่เกี่ยวข้องและความต้องการของชุมชนทางคณะควรเปิดโอกาสให้ โดยจัดหาเงินทุน และโควตาพิเศษ แก่ผู้ที่มีความสนใจในวิชาชีพครู ในทางกลับกันบุคคลที่ไม่ต้องการเลือกมีสาเหตุทางสังคมแตกต่างกันกับกลุ่มที่ต้องการเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มที่ต้องการเลือก ดังนั้น ถ้าคณะได้ทำการประชาสัมพันธ์และเปิดสอนในสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และมีความหลากหลายในสาขาวิชาที่เรียน อาจจะทำให้บุคคลเกิดความสนใจ และต้องการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลหลังจากการเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง
2. ควรมีการนำเสนอสาเหตุในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ได้แก่ สาเหตุด้านส่วนตัวประกอบด้วย ด้านความตั้งใจในการเลือก ด้านความสามารถและความถนัดในวิชาชีพครู ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู และด้านความคาดหวังและความพึงพอใจในการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ สาเหตุทางสังคมได้แก่ ด้านความต้องการของชุมชน ด้านอิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านโอกาสได้งาน และด้านความก้าวหน้าในอาชีพ นำไปศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาให้คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มีจุดที่โดดเด่น และมีความชัดเจนในการต้องการคัดเลือกบุคคลเข้ามาศึกษาในคณะ เพื่อเป็นคณะหนึ่งที่จะสามารถคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเหมาะสม และมีความเข้าใจในอาชีพครูอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สาเหตุในด้านส่วนตัว เพราะจากงานวิจัยในครั้งนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าบุคคลจะตัดสินใจในการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์โดยมีน้ำหนักในการพิจารณาจากสาเหตุด้านส่วนตัวในระดับมาก และมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ควรมีการศึกษาสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษา/ครุศาสตร์หลักสูตร 5 ปี
4. ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคและความต้องการของ นิสิตนักศึกษา หลังจากการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
5. ควรมีการศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลิภาพของบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). การประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการคุรุทายาท(พ.ศ. 2535 – พ.ศ. 2539). กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2541). *แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2540 –พ.ศ. 2544)* ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2543). *ศูนย์ปฏิบัติการการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานการศึกษากองวิชาการ.
- กฤษณา วรสาสันติ และคณะ. (2542). *โครงการพัฒนาสื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา. กลุ่มสถาบันราชภัฏตะวันออกเฉียงเหนือ*. กรุงเทพฯ : บริษัทเจริญทรัพย์ เอ็ดดูเคชั่น.
- กัญญาวดี แสงงาม. (2543). *การศึกษารับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงานแนะแนว ของครูแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว)*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา ภาสุพันธ์. (2541). *ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม.(การบริหาร การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โกเมศ กาบแก้ว (2541). *เจตคติของนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษาเขตกรุงเทพ*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2519). *คำบรรยายเรื่องทฤษฎีการเลือกอาชีพ : ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- จำเนียร ช่างโชติ. (2513). *เอกสารแนะแนวการศึกษาและอาชีพเรื่องความบกพร่องทางบุคลิกลักษณะ ของเด็ก*. สำนักงานปลัดกระทรวง : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2525). *จิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย รามคำแหง.
- จิตนา อินทรทัตน์. (2541). *ผลการให้คำปรึกษารายบุคคลด้านอาชีพตามแนวทฤษฎีพัฒนาการทาง อาชีพของทีเคอแมนและโฮยาราที่มีต่อความสอดคล้องในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เขาพนม จังหวัดกระบี่*. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม.

- (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- จิราภรณ์ มานะสุนนท์. (2516). *ปัจจัยมุ่งใจในการเลือกวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาเอกและวิชาโทของนิสิตนักศึกษาครูในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิมศักดิ์ มังกรานพชัย. (2534). *ปัจจัยในการเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชนิดา เพชรทองคำ. (2542). *การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชวนพิศ ทองทวี. (2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. (เอกสารประกอบการสอนวิชาศึกษา 122). มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม.
- ชวาล แพรัตกุล. (2517). *ความหมายของความถนัด*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิระสัมพันธ์.
- ช่อทิพย์ ราศีเกรียงไกร. (2522). *ความมุ่งหวังของบิดาที่มีต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต (ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2524). *การวิจัยเชิงจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชาญชัย อินทรประวัติ. (2535). *รายงานการวิจัยการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. (2539). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสงคราม*. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชุตตา จิตพิทักษ์. (2525). *พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สารมวลชน.
- ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมงคล. (2534). *องค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประเภทศึกษาอกระบบในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ณัฐวุฒิ เนาวประดิษฐ์. (2531). *การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพประมงหลังจากการศึกษามหาบัณฑิต : ศึกษากรณีบุตรชาวประมง อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์สังคม มหามบัณฑิต (คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ดาว สมศรีโหม่ง. (2540). *การศึกษามูลเหตุจริงใจนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2530). *แนะแนวศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : กองบริการการศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทศนา ณ สงขลา. (2538). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพประเภทคหกรรมของผู้ปกครองและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์วรรณ กิตติพร. (2531). *คู่มือการสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น*. พิษณุโลก : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- ธงศักดิ์ บุญนารธรรม. (2531). *ความคาดหวังในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยาศาสตรบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2528). *กระบวนการตัดสินใจ. แนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม : มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. กรุงเทพมหานคร.
- น้อมฤดี จงพยุหะและคณะ (2516). *คู่มือการศึกษาวิชาจิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- นิยมา เลปอาจารย์. (2535). *ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการฝึกสอนกับทัศนคติต่อวิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกสอน คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล*. ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญถิ่น อัตถากร. (2513) *การเตรียมครู : กรมการฝึกหัดครู*.
- ประจักษ์ บุญอารีย์. (2522). *ความต้องการและโอกาสในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 10*. ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ประทีป ประพันธ์ (2526). *ปัจจัยจูงใจในการเลือกวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาเอกของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประพัฒน์ จำปาไทย. (2524). *ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับ บัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). *ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประมวล วิทยากร. (2520). *ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลจังหวัดนครสวรรค์*. ปรินูญานิพนธ์ (กศ.ม.). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ประสงค์ บุญพรพงศ์. (2524). *การศึกษาองค์ประกอบในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดโรงเรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- ประสิทธิ์ นิมิจินดา. (2513). *เหตุผลในการเลือกและไม่เลือกเรียนครูของนักเรียน ม.ศ. 3 และ 5 ในภาคใต้*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เปรมฤดี ปธานราชบุรี. (2546). *การศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมต่อการประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยรัฐบาล เขตกรุงเทพฯ*. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มการ์ตน์ มีนาร. (2536). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาสายครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ในสทวิทยาลัยอีสานเหนือ*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ (สังคมวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). *เอกสารประกอบการสอนแนะแนว 515 ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. จัดสำเนา.
- _____ (2531). *การศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พนมพร ชันธิไชย. (2534). การศึกษากระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการปลูกยางพาราของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พรเทพ ลีทองอิน (2533). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พรพิมล สุนทราจารย์. (2534). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ของนักเรียนสตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พรณี เพ็งเนตร. (2547) "เตรียมอุดมฯ จับมือจุฬาปั้นเด็กเก่งเข้ารั้วจามจุรี," วารสารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา. 14(27) : 5-6

พระราชวรมนี ประยุทธ์ ปยุตโต. (2530). ทางสายกลางของการศึกษาไทย. ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์(ฉบับพิเศษ) : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2535). วิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัทฟิงเกอร์ปรีน แอนด์ มีเดียจำกัด.

พัชรินทร์ ปิยวณิชพงษ์. (2535). ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเลือกประกอบอาชีพส่วนตัวของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

มนัสวีร์ บุญเปี่ยม. (2523). แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนโรงเรียนพยาบาลมดุนครภักและอนามัย กองทัพบก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

มานิกา พระแท่น (2544). การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการให้พยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มารศรี กองเกตุ. (2524). ผลของทัศนคติระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ของบิดา-มารดาที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ไมยรา กัดสระ. (2543). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ยนต์ ชุ่มจิตร. (2541). *ความเป็นครู*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ยุธนา อักขิโสภา. (2531). *การให้คำปรึกษาและการพัฒนาตนเพื่อพัฒนาการทำงาน*. กรุงเทพฯ : สายหยุด
ดวงแก้ว บริษัทสหธรรม.

_____. (2538). *คุณลักษณะของอาจารย์ในสังคมยุคใหม่* : ราชภัฏกรุงเทพฯ.

ยุพิน แสงทอง (2537). *การแสวงหาสารนิเทศเพื่อการตัดสินใจเลือกคณะในสถาบันระดับอุดมศึกษา*.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.

รวิวรรณ ชินะตระกูล. (2537). *หลักการแนะแนว*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ภาคพิมพ์.

ระเบียบ อรรถ. (2537). *มูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาวิชาชีพคหกรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร*

วิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคกรมอาชีวศึกษา ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต

วิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.

ราชบัณฑิตยสถาน (2538). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. พิมพ์ครั้งที่ 5. ฉบับ

ปรับปรุงแก้ไข 2538. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์

ล้วน และอังคณา สายยศ. (2530). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วัชร ทรัพย์มี. (2522). *การแนะแนวอาชีพ*. คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2531). *การแนะแนวในโรงเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (2535). *พัฒนาการด้านอาชีพของเด็กไทย*. ปีที่ 21 , ฉบับที่ 1 : ครุศาสตร์.

วัฒนา พัทธราวิช. (2530). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

วัลนิภา พัดเปีย. (2539). *ทัศนคติวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.

ปริญญาโท กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วินัย สิงหนนท์. (2539). *แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขา*

ช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกและภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (การบริหาร

อาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

ลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.

วินิจ เกตุขำ. (2542). *การสร้างทีมเพื่อความสำเร็จของงาน*. ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์.

วิโรจน์ เอ็งสุโสมณ. (2524). *ความต้องการและโอกาสในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8*. ปริญญานิพนธ์

กศ.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศุภวดี บุญญวงศ์. (2530). *อาชีพศึกษาเบื้องต้น*. สงขลา : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

สมพงศ์ จิตจรัสอำพัน. (2540). *องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจของ*

นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขต

กรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สมพงศ์ เกษมสิน. (2520). *แบบเรียนสังคมศึกษา ส 431 หนังสือพลเมืองชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*.

กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2539). *ทฤษฎีเทคนิคการปรับปรุงพฤติกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

สมาน ชาลีเครือ. (2523). *ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเชิงสังคมกับความซื่อสัตย์*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.

(อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. (2520). *แนะแนวศึกษา-หาทางอาชีพ*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

• สว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์. (2541). *เหตุผลใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษา*

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ (ธุรกิจการศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สันติพงษ์ เจริญศรี. (2543). *มูลเหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาพื้นฐานอาชีพอุตสาหกรรมของ นักเรียน*

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

(ฝ่ายมัธยม). ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สาโรช บัวศรี. (2521). *สมรรถภาพในการเป็นครู*. วิทยานุสรณ์ของกรมการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ :

กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ.

สุเทพ เมฆ. (2531). *ความพึงพอใจในบรรยายภาคการเรียนการสอนของนักเรียนและครูโรงเรียน*

อาชีพศึกษา สังกัดกรมอาชีพศึกษา เขตการศึกษา 12. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (บริหาร

การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุพรรณิ เสาวดี. (2543). *มูลเหตุจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาบัญชีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยพาณิชยการธนบุรี*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรชาติ สังข์รุ่ง. (2539). *ระบบการสรรหาข้าราชการครู*. ปรินิพนธ์ (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวภา ธรรมบุตร. (2525). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพครู : ศึกษากรณีนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อมรรณ จามน้อยพรหม. (2520). *มูลเหตุจูงใจที่ทำให้ นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 4 ของโรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สกลนคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อาณนที อาภาภิรม. (2525). *สังคมวิทยา : โอเดียนสโตน*.
- อารี พันธุ์มณี (2542). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ.
- _____. (2542). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เลิฟ แอนด์ เฟรช.
- อุทัย นิธิบุญโต. (2522). *หลักสังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตน.
- _____. (2530). *ระบบราชการไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตน.
- อุบลลักษณ์ ไชยชนะ. (2543). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการเลือกเรียนกับความสอดคล้องในการเลือกคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. ปรินิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Ajaen Icek and Fishbein Martin. (1973). "Attitudinal and Normative Variables as Predictions of Specific behavior," *Journal of Personality and Psychology* 27(1) : 41 – 57.
- Blisset, Donnel Cinda. (1978). "A Study of The Twelfth Grade Students from 9 Selected High School Regarding The Availability and Desirability of Vocational Education Programs and Careers". *Dissertation Abstracts* 39 (October, 1978) : 2212.
- Garrett, Melissa jo. (1995). *A cross sectional analysis of personality type, gender, and career preference*. *Dissertation Abstracts Internation*.
- Gilmer, Ven Haller B. (1971). *Industrial and Organizational Psychology*. New York :
McGraw-Hill Book Co.
- Ginzbbons, Warren D. and Lohnes, Paul R., (1996). "Shifts in Adolescents Vocational Values", *Personnal and Guidance Journal*, 44(3) : 248 – 252.

- Ginzberg and Others. (1967). *Occupational Choice : An Approach to a General Theory*. 2nd ed. New York : Columbia University.
- Ginzberg, Eill. (1966). *The Development of Humman Resouce* 2nd ed. New York : McGrawHill
- Good, Carter Vicler. (1968). *Dictionary of Education*. Ed. New York : McCrrow-Hill Book Company
- Herzberg, Frederick and other. (1959). *Motiveive to Work*. New York : Wiley.
- Hoppock, R. Osborn. (1971). *Occupation Information*. New York : McGraw Hill Book Company, 1967.
- Mori, Takako. (1966). "Analysis of Factors Influencing Motivation for Becomeing a Teacher," *Journal of Education Research*. 60(4) : 174 -179 .
- Nadler, David A. ,and Lawler III, Edward E. (1977). "Motivation : A Diagnostic Approach." In *Perspective on Behavior in Organization*. pp. 26 – 38. Edited by J.R. Hackman, E.E. Lawler III, and L.W. Porter. New York : McGraw Hill Book Co.
- Peter, Richard Stanle. (1941). "Education and the Education of teacher", *Philosophy of Education Jurnal*.
- Rogoff. (1961). "Local Social Structure and Education Selection" , *Education, Economy and society*. New York.
- Suntaree Komin. (1990). *International Symposium : Social Values and Effective Organization 1988 Taipei*, *International Journal of Psychology*.
- Super , Donaid E. (1970). *The Work Values Inventory*. Boston : Houghton – Mifflin.
- _____. (1979). *The Psychology of Career*. New York : Harper&Row.
- Super , Donald Edwin. (1957). *The Psychology of Careers an Introduction to Vocational Development*. New York : Harper.
- _____. (1960). "The Psychology of Careers" , New York : Harper and Row.
- Vernon G. Zunker. (1989). "Career Counseling Applied Concepts of Life Planning" Cole Publishing Company.
- Vroom Victor H, (1964). *Work and Motivation*. New York : John Wiley and Sone, Inc.
- Wallerstein, Harvey. (1971). *A Dictionary of Psychology*. Maryland : Penguin Book

Yamane, Taro. (1973). *Statistic : An Introductory Analysis*. 3th ed. New York : Harper&Row
Publisher Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ
หนังสือขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

รายชื่อของผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือ

ดร.พาสณา จุลรัตน์	อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง	อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์สมกิจ กิจพูนวงศ์	อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/4440

วันที่ 1/ เมษายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบุรณ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร ฉัตรสุกกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ และ อาจารย์ฉันทิรา จารุเพ็ง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถ่วงน้ำหนัก การเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบถ่วงน้ำหนักให้ นายเมธี รัฐสมบุรณ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/4469

วันที่ 19 เมษายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบูรณ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร จัตรสุภกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สมกิจ กิจพูนวงศ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายเมธี รัฐสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/7.394

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๘กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบุรณ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสาเหตุการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร ฉัตรสุกกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูล เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามการศึกษาสาเหตุการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในระหว่างเดือน กรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาต ได้โปรดพิจารณาให้ นายเมธี รัฐสมบุรณ์ ได้เก็บข้อมูล ในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-7551316 – 7 มือถือ 01-7094095

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/1235

วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอลาขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบุญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร ฉัตรสุกกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตปริญญานิพนธ์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 71 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายเมธี รัฐสมบุญ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/1233

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบุญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร จิตรสกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตปริญญานิพนธ์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 120 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาต ได้โปรดพิจารณาให้ นายเมธี รัฐสมบุญ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2581719

ที่ ศธ 0519.12/ 12 34

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบุรณ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร ฉัตรสุกกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตปริญญานิพนธ์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 95 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายเมธี รัฐสมบุรณ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2581719

ที่ ศธ 0519.12/ ๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบุญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร ฉัตรสุกกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาการเลือก และไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายเมธี รัฐสมบุญ ได้เก็บข้อมูล ในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2581719

ที่ ศธ 0519.12/1265

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดน้อยนพคุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบุรณ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร ฉัตรศุภกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายเมธี รัฐสมบุรณ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2581719

ที่ ศธ 0519.12/๕๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

// กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีอยุธยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบุรณ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษากการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร ฉัตรสุกกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จำนวน 50 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษา การเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายเมธี รัฐสมบุรณ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2581719

ที่ ศธ 0519.12/1263

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุมนวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบุรณ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร ฉัตรสุกกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน คอบแบบสอบถามการศึกษาการเลือก และไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นายเมธี รัฐสมบุรณ์ ได้เก็บข้อมูล ในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2581719

ที่ ศธ 0519.12/๖ ๕1

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสตรีวิทยา 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบูรณ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร ฉัตรสุกกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน คอบแบบสอบถามการศึกษาการเลือก และไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นายเมธี รัฐสมบูรณ์ ได้เก็บข้อมูล ในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2581719

ที่ ศธ 0519.12/๖๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๓ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบุรณ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร ฉัตรสุกกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาการเลือก และไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ นายเมธี รัฐสมบุรณ์ ได้เก็บข้อมูล ในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2581719

ที่ ศธ 0519.12/1๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๓ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขออนุญาตขอความเห็นชอบเพื่อการจัดทำ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบุรณ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร ฉัตรสุกกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาการเลือก และไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตขอความเห็นชอบ ได้โปรดพิจารณาให้ นายเมธี รัฐสมบุรณ์ ได้เก็บข้อมูล ในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญสิริ จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2581719

ที่ ศธ 0519.12/114

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

, กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวินุคเขารามพิทยากร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบุรณ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร ฉัตรสุภกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายเมธี รัฐสมบุรณ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2581719

ที่ ศธ 0519.12/12 ๖7

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุมนวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๓ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปากน้ำวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายเมธี รัฐสมบุรณ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการเลือกและไม่เลือก คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์คมเพชร ฉัตรสุกกุล และ ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายเมธี รัฐสมบุรณ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2581719

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

แบบสอบถามการเลือก/ไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์

คำชี้แจง

แบบสอบถามการเลือก/ไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบไปด้วย

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้น ประกอบด้วย เพศ สาขาวิชาที่เรียน ความต้องเลือกศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ (สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ด้านความต้องการส่วนบุคคลของนักเรียน/นักศึกษา ประกอบไปด้วย ความตั้งใจในการเลือกเรียน ความสามารถ เจตคติต่อวิชาชีพครู ความคาดหวังต่อการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ และความพึงพอใจ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ด้านความต้องการสังคม ประกอบไปด้วย ความต้องการของชุมชน ความต้องการของครอบครัว ความต้องการของกลุ่มเพื่อน โอกาสได้งาน และความก้าวหน้าในอาชีพ

ตอนที่ 1

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริง

เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

สาขาวิชาเอก (สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6)

☐ สาขาวิทยาศาสตร์ (ได้แก่สาขาที่เรียนวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์เป็นสำคัญ)

☐ สาขาวิชาสังคม (ได้แก่สาขาวิชาที่เรียนวิชาทางภาษา และสังคมเป็นสำคัญ)

นักเรียนมีความต้องการเลือกศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ (สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6)

☐ ต้องการ

☐ ไม่ต้องการ

วิชาเอก (สำหรับนิสิต / นักศึกษาชั้นปีที่ 1)

โปรดระบุ _____

มหาวิทยาลัย (สำหรับนิสิต / นักศึกษาชั้นปีที่ 1)

☐ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

☐ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

☐ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม ตอนที่ 2

แบบสอบถามการเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ ความต้องการส่วนบุคคลของนักเรียน/นักศึกษา
คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาแต่ละข้อความแล้วตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ที่ตรงกับ
ระดับเหตุผลของท่าน โดยให้ท่านพิจารณาถึง ความคิด เหตุผล หรือพฤติกรรมของท่าน

ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ปานกลาง	2 ไม่จริง	1 จริง
ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์					
1. ท่านเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ตามความต้องการของท่าน					
2. คณะศึกษาศาสตร์หรือคณะครุศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่น่าสนใจ					
3. ท่านหวังที่จะประกอบอาชีพครู					
4. ท่านสนใจในงานสอน					
5. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ท่านพึงประสงค์					
6. ท่านต้องการสอน					
7. ท่านสนใจในการทำกิจกรรมต่างๆที่สามารถช่วยเหลือเด็กหรือบุคคลอื่นๆ					
8. ท่านสนใจและชอบที่จะทำงานร่วมกับบุคคลอื่น					
9. ท่านจะศึกษาว่าต้องเรียนวิชาอะไรบ้าง ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเลือกเรียน					

ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ปานกลาง	2 ไม่จริง	1 จริง
ด้านความสามารถ ความถนัดในวิชาชีพครู					
1. ท่านสามารถอธิบายสิ่งต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอนได้					
2. ท่านสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กได้					
3. ท่านสามารถเป็นผู้นำกลุ่มได้					
4. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ตรงกับความถนัดของท่าน					
5. ท่านมีความสามารถในการใช้ภาษาเป็นอย่างดี					
6. ท่านมีความมั่นใจในตนเอง					
7. ท่านสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้					
8. ท่านมีความสุขรอบคอบ					
9. ท่านสามารถควบคุมอารมณ์ได้					
10. ท่านศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ					

ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ปานกลาง	2 ไม่จริง	1 จริง
ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู					
1. ท่านเชื่อว่าการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์จะทำให้มีผู้คนนับถือ					
2. ท่านเชื่อว่าการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์จะทำให้ท่านมีผู้คนรู้จักมากขึ้น					
3. ท่านเชื่อว่าการเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์จะไม่ก่อให้เกิดความเครียดในการเรียน					
4. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในสังคม					
5. อาชีพครูต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอด ในการคิดกิจกรรมต่างๆ ในการสอน					
6. เมื่อเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ท่านจะสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทัดเทียมกับบุคคลอื่นได้					
7. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องอุทิศตนให้กับงาน					
8. ท่านต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม					
9. ท่านคิดว่าการเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์นั้นเป็นการท้าทายความสามารถของท่าน					

ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ปานกลาง	2 ไม่จริง	1 จริง
เจตคติต่ออาชีพครู					
1. ท่านรู้สึกดีต่ออาชีพครู					
2. ท่านชอบที่จะเป็นครู					
3. ท่านชอบแสดงออก					
4. ท่านรู้สึกภูมิใจเมื่อท่านต้องเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ครุศาสตร์					
5. ท่านรู้สึกว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่น่าชื่นชม					
6. ท่านเกลียดการสอน					
7. ท่านคิดว่าการเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์มีประโยชน์ต่อตัวท่าน					
8. คณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เป็นคณะที่ท่านไม่ฝัน					

ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ปานกลาง	2 ไม่จริง	1 จริง
ความคาดหวังและความพึงพอใจจากการเลือกเรียน					
1. ท่านคิดว่าท่านจะสามารถสำเร็จการศึกษาจากคณะ ศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ได้					
2. ท่านหวังว่าในการเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ท่านจะ เรียนได้อย่างราบรื่นและมีความสุข					
3. ท่านหวังว่าการเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์จะช่วย ท่านในการปรับตัวเข้าสู่สังคม					
4. ท่านหวังว่าการเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์จะทำให้ ท่านจะสามารถช่วยเหลือบุคคลอื่นและสังคม					
5. ท่านหวังว่าจะได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการเรียนคณะ ศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์					
6. ท่านจะรู้สึกพอใจเมื่อจะได้เข้าเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือ ครุศาสตร์					
7. ท่านหวังว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือ ครุศาสตร์แล้วจะได้ประกอบอาชีพครู					
8. ท่านหวังว่าเมื่อเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ท่านจะมี โอกาสได้ศึกษาในระดับสูงมากกว่าสาขาอื่น					
9. การเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์จะทำให้ท่าน สามารถมีวิถีชีวิตตามที่ท่านชอบมากที่สุด					
10. ท่านรู้สึกว่าการฝึกปฏิบัติงานด้านวิชาชีพครูจะเป็นอุปสรรคใน การเรียนของท่าน					

แบบสอบถาม ตอนที่ 3

แบบสอบถามการเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ ความต้องการทางสังคม

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาแต่ละข้อความแล้วตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ที่ตรงกับระดับเหตุผลของท่าน โดยให้ท่านพิจารณาถึง ความคิด หรือเหตุผลที่ท่านสามารถรับรู้ได้จากบุคคลรอบข้างของท่าน

ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ปานกลาง	2 ไม่จริง	1 จริง
ความต้องการของชุมชน					
1. ชุมชนของท่านต้องการผู้ที่จะประกอบอาชีพครู					
2. ชุมชนของท่านยกย่องผู้ที่เป็นครู					
3. ในชุมชนของท่านสนับสนุนโดยให้ทุนการศึกษาแก่ผู้ที่เรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์					
4. ผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในชุมชนของท่านสำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์					
5. ท่านเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะคนส่วนใหญ่เลือก					
6. ท่านเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือคณะครุศาสตร์เพราะเป็นคนส่วนใหญ่รู้จัก					
7. คณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เป็นคณะที่สังคมยอมรับ					
8. โรงเรียนหรือสถาบันของท่านมีการจัดโควต้าพิเศษสำหรับนักเรียนที่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์					

ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ปานกลาง	2 ไม่จริง	1 จริง
อิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง					
1. ก่อนท่านจะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อท่านจะปรึกษากับบิดา มารดา ญาติ ผู้ใหญ่ และครู อาจารย์ผู้สอน					
2. ท่านปรึกษาเกี่ยวกับสถานศึกษา คณะ สาขาวิชา จาก อาจารย์ แนะนำ บุคคลใกล้ชิด รุ่นพี่จากคณะที่ท่านต้องการเรียน กลุ่ม เพื่อน					
3. บิดา มารดาของท่านต้องการให้ท่านเลือกเรียนคณะ ศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์					
4. ญาติพี่น้องสนับสนุนท่านให้ท่านเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์ หรือครุศาสตร์					
5. ท่านรับคำแนะนำจากอาจารย์ของท่านให้เลือกเรียนในคณะ ศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์					
6. กลุ่มเพื่อนของท่านชวนท่านให้เลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือ ครุศาสตร์					
7. ท่านต้องการทำตามความประสงค์ของบิดา มารดาของท่าน					
8. มีสมาชิกในครอบครัวหรือญาติของท่านบางคนที่สามารถ ศึกษาศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์					
9. มีสมาชิกในครอบครัวหรือญาติของท่านที่ประกอบอาชีพครูหรือ อาจารย์					

ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ปานกลาง	2 ไม่จริง	1 จริง
10. กลุ่มเพื่อนของท่านส่วนใหญ่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์					
11. ท่านเลือกเรียนคณะในระดับอุดมศึกษาตามเพื่อนของท่าน					
12. คณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เป็นคณะที่ได้รับความนิยมในกลุ่มเพื่อนของท่าน					
13. ท่านชื่นชมบุคคลที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ครุศาสตร์					
14. ผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพครูแนะนำให้ท่านเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์					
15. ท่านเห็นความสำเร็จของบุคคลที่มีชื่อเสียงทางการศึกษาท่านจึงเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์					
16. ท่านเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะคนส่วนใหญ่ที่ท่านรู้จักเรียนในคณะนี้					
17. เพื่อนของท่านเห็นว่าท่านเหมาะสมที่จะเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ หรือครุศาสตร์					
18. ในกลุ่มเพื่อนของท่านไม่มีใครเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์					

ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ปานกลาง	2 ไม่จริง	1 จริง
โอกาสได้งาน					
1. ท่านเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะมีโอกาสสอบบรรจุสอบเป็นข้าราชการ					
2. มีตำแหน่งงานว่างสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์					
3. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์หางานทำได้ยาก					
4. ท่านเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะสามารถหางานทำระหว่างเรียนได้โดยการสอนพิเศษ					
5. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์นอกจากประกอบอาชีพครูแล้วยังสามารถประกอบอาชีพอื่นได้ด้วย					
6. ท่านเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะสามารถเป็นนักวิชาการทางการศึกษาได้					
7. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์มีโอกาสประกอบอาชีพที่มีความสำคัญต่อหน่วยงานการศึกษา					
8. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์สามารถทำงานอิสระสร้างรายได้เพิ่มเติมได้ เช่น การแต่งตำรา เขียนหนังสือ จัดฝึกอบรม ฯลฯ					
9. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์จะเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานต่างๆ					

ข้อความ	5 จริงที่สุด	4 จริง	3 ปานกลาง	2 ไม่จริง	1 จริง
ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ					
1. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์มีโอกาสได้รับค่าตอบแทนสูง					
2. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์มีโอกาสเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว					
3. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์มีโอกาสได้รับตำแหน่งทางวิชาการ เช่น เป็นอาจารย์ระดับ 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ เป็นต้น					
4. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้าในชีวิตการงาน					
5. ท่านเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะมีโอกาสทำให้ท่านทำงานเป็นผู้บริหารทางการศึกษา					
6. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มั่นคง					
7. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต					
8. เป็นอาชีพที่มีความปลอดภัยไม่เสี่ยงต่อการตกงาน					
9. ผู้ที่ประกอบอาชีพครูสามารถมีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้					

ภาคผนวก ค

ตารางวิเคราะห์เนื้อหาแบบสอบถาม

ตารางสาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ รายข้อ

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

ตาราง 7 สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จากสาเหตุส่วนตัวเป็นรายข้อ โดยแสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผล เป็นรายข้อ

สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	กลุ่มตัวอย่างที่ ต้องการเลือก (จำนวน 436 คน)			กลุ่มตัวอย่างที่ ไม่ต้องการเลือก (จำนวน 267 คน)		
	M	S	แปลผล	M	S	แปลผล
ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะ ศึกษาศาสตร์ /ครุศาสตร์						
1 ท่านเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ตาม ความต้องการของท่าน	3.78	.98	สูง	2.12	1.03	น้อย
2 คณะศึกษาศาสตร์หรือคณะครุศาสตร์เป็น สาขาวิชาที่น่าสนใจ	3.80	.77	สูง	2.76	.94	ปานกลาง
3 ท่านหวังที่จะประกอบอาชีพครู	3.25	1.11	ปานกลาง	2.06	.97	น้อย
4 ท่านสนใจในงานสอน	3.44	1.02	ปานกลาง	2.28	.98	น้อย
5 อาชีพครูเป็นอาชีพที่ท่านพึงประสงค์	3.31	1.10	ปานกลาง	2.18	.99	น้อย
6 ท่านต้องการสอน	3.39	1.05	ปานกลาง	2.23	.98	น้อย
7 ท่านสนใจในการทำกิจกรรมต่างๆที่สามารถ ช่วยเหลือเด็กหรือบุคคลอื่นๆ	4.09	.71	สูง	3.61	.90	สูง
8 ท่านสนใจและชอบที่จะทำงานร่วมกับบุคคลอื่น	4.05	.71	สูง	3.61	.90	สูง
9 ท่านจะศึกษาว่าต้องเรียนวิชาอะไรบ้างก่อนที่ท่าน จะตัดสินใจเลือกเรียน	3.71	.94	สูง	3.96	.97	สูง
รวม	3.65	.619	สูง	2.73	.632	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	กลุ่มตัวอย่างที่ ต้องการเลือก (จำนวน 436 คน)			กลุ่มตัวอย่างที่ ไม่ต้องการเลือก (จำนวน 267 คน)		
	M	S	แปลผล	M	S	แปลผล
ด้านความสามารถและความถนัดในวิชาชีพครู						
1 ท่านสามารถอธิบายสิ่งต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอนได้	3.74	.71	สูง	3.22	.81	ปานกลาง
2 ท่านสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กได้	3.94	.74	สูง	3.53	.86	สูง
3 ท่านสามารถเป็นผู้นำกลุ่มได้	3.82	.78	สูง	3.47	.82	ปานกลาง
4 อาชีพครูเป็นอาชีพที่ตรงกับความถนัดของท่าน	3.12	.91	ปานกลาง	2.12	.94	น้อย
5 ท่านมีความสามารถในการใช้ภาษาเป็นอย่างดี	3.32	.78	ปานกลาง	2.81	.83	ปานกลาง
6 ท่านมีความมั่นใจในตนเอง	3.72	.87	สูง	3.37	.93	ปานกลาง
7 ท่านสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้	3.83	.67	สูง	3.46	.73	ปานกลาง
8 ท่านมีความสุขรอบคอบ	3.54	.75	สูง	3.40	.79	ปานกลาง
9 ท่านสามารถควบคุมอารมณ์ได้	3.83	.77	สูง	3.61	.85	สูง
10 ท่านศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ	3.71	.78	สูง	3.45	.81	ปานกลาง
ภาพรวม	3.66	.489	สูง	3.24	.505	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	กลุ่มตัวอย่างที่ ต้องการเลือก (จำนวน 436 คน)			กลุ่มตัวอย่างที่ ไม่ต้องการเลือก (จำนวน 267 คน)		
	M	S	แปลผล	M	S	แปลผล
ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู						
1 ท่านเชื่อว่าการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือ ครุศาสตร์จะทำให้มีผู้คนนับถือ	3.44	.88	ปานกลาง	2.93	1.04	ปานกลาง
2 ท่านเชื่อว่าการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ หรือครุศาสตร์จะทำให้ท่านมีผู้คนรู้จักมากขึ้น	3.31	.91	ปานกลาง	2.95	.99	ปานกลาง
3 ท่านเชื่อว่าการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุ ศาสตร์จะไม่ก่อให้เกิดความเครียดในการเรียน	3.17	1.02	ปานกลาง	2.63	.88	ปานกลาง
4 อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อ ผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในสังคม	4.03	.77	สูง	3.61	.98	สูง
5 อาชีพครูต้องให้ความคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา ในการ คิดกิจกรรมต่างๆ ในการสอน	4.30	.72	สูง	4.00	.89	สูง
6 เมื่อเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ท่านจะ สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทัดเทียมกับ บุคคลอื่นได้	3.98	.70	สูง	3.34	.84	ปานกลาง
7 อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องอุทิศตนให้กับงาน	4.31	.71	สูง	3.95	.96	สูง
8 ท่านต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม	3.87	.90	สูง	3.51	.97	สูง
9 ท่านคิดว่าการเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือ ครุศาสตร์นั้นเป็นการท้าทายความสามารถของท่าน	3.70	.83	สูง	3.83	.98	สูง
ภาพรวม	3.79	.453	สูง	3.31	.551	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์		กลุ่มตัวอย่างที่ ต้องการเลือก (จำนวน 436 คน)			กลุ่มตัวอย่างที่ ไม่ต้องการเลือก (จำนวน 267 คน)		
		M	S	แปลผล	M	S	แปลผล
เจตคติต่ออาชีพครู							
1	ท่านรู้สึกดีต่ออาชีพครู	4.22	.72	สูง	3.69	.93	สูง
2	ท่านชอบที่จะเป็นครู	3.52	1.02	สูง	2.40	1.02	น้อย
3	ท่านชอบแสดงออก	3.67	.88	สูง	3.07	1.05	ปานกลาง
4	ท่านรู้สึกภูมิใจเมื่อท่านต้องเรียนในคณะ ศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.83	.88	สูง	2.73	.91	ปานกลาง
5	ท่านรู้สึกว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่น่าชื่นชม	4.25	.75	สูง	3.79	.95	สูง
6	ท่านรู้สึกเป็นปมด้อยเมื่อต้องเลือกเรียนในคณะ ศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.79	1.05	สูง	3.51	.93	สูง
7	ท่านเกลียดการสอน	3.59	.95	สูง	3.02	.96	ปานกลาง
8	ท่านคิดว่าการเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือ ครุศาสตร์มีประโยชน์ต่อตัวท่าน	3.70	.91	สูง	3.03	.93	ปานกลาง
9	คณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เป็นคณะที่ท่าน ไม่ฝัน	3.27	1.06	ปานกลาง	2.14	1.02	น้อย
ภาพรวม		3.76	.565	สูง	3.04	.428	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์		กลุ่มตัวอย่างที่ ต้องการเลือก (จำนวน 436 คน)			กลุ่มตัวอย่างที่ ไม่ต้องการเลือก (จำนวน 267 คน)		
		M	S	แปลผล	M	S	แปลผล
ด้านความคาดหวังและความพึงพอใจ จากการเลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์							
1	ท่านคิดว่าท่านจะสามารถสำเร็จการศึกษาจากคณะ ศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ได้	4.36	.78	สูง	3.12	.99	ปานกลาง
2	ท่านหวังว่าในการเรียนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ท่านจะเรียนได้อย่างราบรื่นและมีความสุข	4.06	.74	สูง	3.03	.92	ปานกลาง
3	ท่านหวังว่าการเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ จะช่วยให้คุณปรับตัวเข้าสู่สังคม	4.08	.70	สูง	3.27	.91	ปานกลาง
4	ท่านหวังว่าการเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ จะทำให้ท่านจะสามารถช่วยเหลือบุคคลอื่นและสังคม	4.19	.71	สูง	3.50	.93	สูง
5	ท่านหวังว่าจะได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการเรียน คณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	4.07	.74	สูง	3.22	.95	ปานกลาง
6	ท่านจะรู้สึกพอใจเมื่อจะได้เข้าเรียนในคณะ ศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.90	.79	สูง	2.69	.97	ปานกลาง
7	ท่านหวังว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ หรือครุศาสตร์แล้วจะได้ประกอบอาชีพครู	3.46	1.05	ปานกลาง	2.96	1.06	ปานกลาง
8	ท่านหวังว่าเมื่อเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ ท่านจะมีโอกาสได้ศึกษาในระดับสูงมากกว่าสาขาอื่น	3.59	.84	สูง	2.95	.88	ปานกลาง
9	การเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์จะทำให้ ท่านสามารถมีวิถีชีวิตตามที่ท่านชอบมากที่สุด	3.43	.93	ปานกลาง	2.61	.91	ปานกลาง
10	ท่านรู้สึกว่าการฝึกปฏิบัติงานด้านวิชาชีพครูจะเป็น อุปสรรคในการเรียนของท่าน	3.35	1.03	ปานกลาง	3.12	.94	ปานกลาง
รวม		3.85	.525	สูง	3.05	.577	ปานกลาง

ตาราง 8 สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ จากสาเหตุทางสังคม เป็นรายชื่อ
โดยแสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผล เป็นรายชื่อ

สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	กลุ่มตัวอย่างที่ ต้องการเลือก (จำนวน 436 คน)			กลุ่มตัวอย่างที่ ไม่ต้องการเลือก (จำนวน 267 คน)		
	M	S	แปลผล	M	S	แปลผล
ความต้องการของชุมชน						
1 ชุมชนของท่านต้องการผู้ที่จะประกอบอาชีพครู	3.61	.85	สูง	3.30	.91	ปานกลาง
2 ชุมชนของท่านยกย่องผู้ที่เป็นครู	3.88	.84	สูง	3.49	.93	ปานกลาง
3 ในชุมชนของท่านสนับสนุนโดยให้ทุนการศึกษาแก่ผู้ ที่เรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.13	.98	ปานกลาง	2.95	.85	ปานกลาง
4 ผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในชุมชนของท่านสำเร็จ การศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.32	.92	ปานกลาง	2.97	.89	ปานกลาง
5 ท่านเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะคน ส่วนใหญ่เลือก	2.28	1.07	น้อย	2.19	1.01	น้อย
6 ท่านเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือคณะครุศาสตร์ เพราะเป็นคนที่คุณส่วนใหญ่รู้จัก	2.43	1.08	น้อย	2.27	1.01	น้อย
7 คณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เป็นคณะที่สังคม ยอมรับ	3.69	.90	สูง	3.40	.95	ปานกลาง
8 โรงเรียนหรือสถาบันของท่านมีการจัดโควตาพิเศษ สำหรับนักเรียนที่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ หรือครุศาสตร์	3.36	1.16	ปานกลาง	3.04	.87	ปานกลาง
9 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือ ครุศาสตร์ไม่ได้รับการยอมรับจากชุมชนของท่าน	3.67	1.07	สูง	3.42	1.01	ปานกลาง
รวม	3.26	.492	ปานกลาง	3.00	.465	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	กลุ่มตัวอย่างที่ ต้องการเลือก (จำนวน 436 คน)			กลุ่มตัวอย่างที่ ไม่ต้องการเลือก (จำนวน 267 คน)		
	M	S	แปลผล	M	S	แปลผล
อิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง						
1 ก่อนท่านจะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อท่านจะปรึกษากับบิดามารดา ญาติ ผู้ใหญ่ และครู อาจารย์ผู้สอน	4.02	.98	สูง	3.66	1.18	สูง
2 ท่านปรึกษาเกี่ยวกับสถานศึกษาคณะสาขาวิชาจากอาจารย์แนะแนวบุคคลใกล้ชิดรุ่นพี่จากคณะที่ท่านต้องการเรียนและกลุ่มเพื่อน	3.86	.94	สูง	3.73	1.08	สูง
3 บิดา มารดาของท่านต้องการให้ท่านเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.19	1.21	ปานกลาง	2.33	1.04	น้อย
4 ญาติพี่น้องสนับสนุนท่านให้ท่านเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.31	1.04	ปานกลาง	2.37	1.00	น้อย
5 ท่านรับคำแนะนำจากอาจารย์ของท่านให้เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.17	1.14	ปานกลาง	2.46	1.06	น้อย
6 กลุ่มเพื่อนของท่านชวนท่านให้เลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	2.50	1.10	ปานกลาง	2.21	1.10	น้อย
7 มีสมาชิกในครอบครัวหรือญาติของท่านบางคนที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.04	1.42	ปานกลาง	2.74	1.33	ปานกลาง
8 มีสมาชิกในครอบครัวหรือญาติของท่านที่ประกอบอาชีพครูหรืออาจารย์	3.26	1.42	ปานกลาง	2.84	1.38	ปานกลาง
9 กลุ่มเพื่อนของท่านส่วนใหญ่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	2.31	1.07	น้อย	2.26	1.03	น้อย

ตาราง 8 (ต่อ)

สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	กลุ่มตัวอย่างที่ ต้องการเลือก (จำนวน 436 คน)			กลุ่มตัวอย่างที่ ไม่ต้องการเลือก (จำนวน 267 คน)		
	M	S	แปลผล	M	S	แปลผล
10 ท่านเลือกเรียนคณะในระดับอุดมศึกษาตามเพื่อนของท่าน	2.08	1.12	น้อย	2.09	1.02	น้อย
11 คณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เป็นคณะที่ได้รับความนิยมในกลุ่มเพื่อนของท่าน	2.39	1.12	น้อย	2.19	1.03	น้อย
12 ท่านชื่นชมบุคคลที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.72	.86	สูง	3.22	1.03	ปานกลาง
13 ผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพครูแนะนำให้ท่านเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.04	1.17	ปานกลาง	2.61	1.03	ปานกลาง
14 ท่านเห็นความสำเร็จของบุคคลที่มีชื่อเสียงทางการศึกษาท่านจึงเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	2.96	1.08	ปานกลาง	2.54	1.06	ปานกลาง
15 ท่านเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะคนส่วนใหญ่ที่ท่านรู้จักเรียนในคณะนี้	2.49	1.12	น้อย	2.26	1.05	น้อย
16 เพื่อนของท่านเห็นว่าท่านเหมาะสมที่จะเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.14	1.09	ปานกลาง	2.21	1.06	น้อย
17 ในกลุ่มเพื่อนของท่านไม่มีใครเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	2.70	1.26	ปานกลาง	2.79	1.12	ปานกลาง
รวม	3.01	.590	ปานกลาง	2.62	.614	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	กลุ่มตัวอย่างที่ ต้องการเลือก (จำนวน 436 คน)			กลุ่มตัวอย่างที่ ไม่ต้องการเลือก (จำนวน 267 คน)		
	M	S	แปลผล	M	S	แปลผล
โอกาสได้งาน						
1 ท่านเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ เพราะมีโอกาสสอบบรรจุสอบเป็นข้าราชการ	3.31	1.12	ปานกลาง	2.86	1.13	ปานกลาง
2 มีตำแหน่งงานว่างสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะ ศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.36	.93	ปานกลาง	3.03	.92	ปานกลาง
3 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุ ศาสตร์หางานทำได้ยาก	3.04	.97	ปานกลาง	3.06	.79	ปานกลาง
4 ท่านเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะ สามารถหางานทำระหว่างเรียนได้โดยการสอนพิเศษ	3.42	1.05	ปานกลาง	3.01	.98	ปานกลาง
5 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุ ศาสตร์นอกจากประกอบอาชีพครูแล้วยังสามารถ ประกอบอาชีพอื่นได้ด้วย	3.97	.79	สูง	3.37	.91	ปานกลาง
6 ท่านเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะ สามารถเป็นนักวิชาการทางการศึกษาได้	3.66	.94	สูง	3.02	1.00	ปานกลาง
7 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือ ครุศาสตร์มีโอกาสประกอบอาชีพที่มีความสำคัญต่อ หน่วยงานการศึกษา	4.02	.70	สูง	3.59	.85	สูง
8 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือ ครุศาสตร์สามารถทำงานอิสระสร้างรายได้เพิ่มเติมได้ เช่น การแต่งตำรา เขียนหนังสือ จัดฝึกอบรม ฯลฯ	3.98	.78	สูง	3.57	.90	สูง
9 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือ ครุศาสตร์จะเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ	3.74	.83	สูง	3.42	.88	ปานกลาง
รวม	3.61	.526	สูง	3.21	.531	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

สาเหตุการเลือกและไม่เลือกคณะ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	กลุ่มตัวอย่างที่ ต้องการเลือก (จำนวน 436 คน)			กลุ่มตัวอย่างที่ ไม่ต้องการเลือก (จำนวน 267 คน)		
	M	S	แปลผล	M	S	แปลผล
ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ						
1 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือ ครุศาสตร์มีโอกาสได้รับค่าตอบแทนสูง	3.11	.88	ปานกลาง	3.06	.88	ปานกลาง
2 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือ ครุศาสตร์มีโอกาสเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว	3.03	.83	ปานกลาง	2.95	.87	ปานกลาง
3 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือ ครุศาสตร์มีโอกาสได้รับตำแหน่งทางวิชาการ เช่น เป็น อาจารย์ระดับ 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ช่วย ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ เป็นต้น	3.61	.84	สูง	3.25	.88	ปานกลาง
4 อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้าในชีวิตการงาน	3.44	.84	ปานกลาง	3.12	.89	ปานกลาง
5 ท่านเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ เพราะมีโอกาสทำให้ท่านทำงานเป็นผู้บริหารทาง การศึกษา	3.27	1.00	ปานกลาง	2.83	.97	ปานกลาง
6 อาชีพครูเป็นอาชีพที่มั่นคง	3.85	.90	สูง	3.42	1.00	ปานกลาง
7 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือ ครุศาสตร์มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	3.32	.96	ปานกลาง	3.20	.87	ปานกลาง
8 อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความปลอดภัยไม่เสี่ยงต่อการตก งาน	3.48	.95	ปานกลาง	3.39	.88	ปานกลาง
9 ผู้ที่ประกอบอาชีพครูสามารถมีโอกาสได้ศึกษาต่อใน ระดับสูงขึ้นได้	4.07	.83	สูง	3.40	1.02	ปานกลาง
รวม	3.46	.556	ปานกลาง	3.18	.588	ปานกลาง

ตารางที่ 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (i) ของแบบสอบถามการเลือกและไม่เลือกคณะ
ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์

ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก (i)	คัดเลือก
ด้านความตั้งใจในการเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์		
1. ท่านเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ตามความต้องการของท่าน	4.662*	คัดเลือกไว้
2. คณะศึกษาศาสตร์หรือคณะครุศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่น่าสนใจ	4.170*	คัดเลือกไว้
3. ท่านหวังที่จะประกอบอาชีพครู	6.525*	คัดเลือกไว้
4. ท่านสนใจในงานสอน	6.162*	คัดเลือกไว้
5. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ท่านพึงประสงค์	6.007*	คัดเลือกไว้
6. ท่านต้องการสอน	5.938*	คัดเลือกไว้
7. ท่านสนใจในการทำกิจกรรมต่างๆที่สามารถช่วยเหลือเด็กหรือบุคคลอื่นๆ	4.535*	คัดเลือกไว้
8. ท่านสนใจและชอบที่จะทำงานร่วมกับบุคคลอื่น	5.078*	คัดเลือกไว้
9. ท่านเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะไม่ทราบว่าจะเลือกเรียนอะไร	-.088	ตัดออก
10. ท่านไม่สนใจว่าจะต้องประกอบอาชีพอะไรในอนาคต	.220	ตัดออก
11. ท่านจะศึกษาว่าต้องเรียนวิชาอะไรบ้าง ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเลือกเรียน	2.571*	คัดเลือกไว้
12. ท่านเลือกคณะศึกษาศาสตร์ครุศาสตร์เมื่อไว้เป็นอันดับท้ายหรือไม่ได้เลือก ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ไว้เลย	.457	ตัดออก
ด้านความสามารถ ความถนัดในวิชาชีพครู		
1. ท่านสามารถอธิบายสิ่งต่างๆอย่างเป็นขั้นตอนได้	2.673*	คัดเลือกไว้
2. ท่านสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กได้	5.112*	คัดเลือกไว้
3. ท่านสามารถเป็นผู้นำกลุ่มได้	3.968*	คัดเลือกไว้
4. ท่านรู้สึกระดากอายเมื่อต่อพุดหน้าชั้น	.694	ตัดออก
5. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ตรงกับความถนัดของท่าน	2.746*	คัดเลือกไว้
6. ท่านมีความสามารถในการใช้ภาษาเป็นอย่างดี	3.327*	คัดเลือกไว้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก (I)	คัดเลือก
7. ท่านมีความมั่นใจในตนเอง	3.327*	คัดเลือกไว้
8. ท่านสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้	3.873*	คัดเลือกไว้
9. ท่านมีความสุขุมรอบคอบ	4.874*	คัดเลือกไว้
10. ท่านสามารถควบคุมอารมณ์ได้	3.077*	คัดเลือกไว้
11. ท่านศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ	4.051*	คัดเลือกไว้
ด้านค่านิยมต่อวิชาชีพครู		
1. ท่านเชื่อว่าการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์จะทำให้มีผู้คน นับถือ	3.895*	คัดเลือกไว้
2. ท่านเชื่อว่าการเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์จะทำให้ท่าน มีผู้คนรู้จักมากขึ้น	3.639*	คัดเลือกไว้
3. ท่านเชื่อว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้รับผลตอบแทนน้อยกว่าอาชีพอื่น	.000	ตัดออก
4. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ	1.052	ตัดออก
5. ท่านเชื่อว่าเมื่อเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์จะไม่ก่อให้เกิด ความเครียดในการเรียน	2.321*	คัดเลือกไว้
6. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น ได้ในสังคม	2.365*	คัดเลือกไว้
7. อาชีพครูต้องใช้ความอดทน	1.330	ตัดออก
8. อาชีพครูต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอด ในการคิดกิจกรรมต่างๆ ในการ สอน	5.318*	คัดเลือกไว้
9. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ทำงานไปแต่ละวันอย่างเรียบง่าย ไม่เร่งรีบ	-.393	ตัดออก
10. อาชีพครูถูกจำกัดลักษณะในการทำงานด้วยกฎระเบียบต่างๆ ขาดอิสระใน การทำงาน	.899	ตัดออก
11. เมื่อเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ท่านจะสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถให้ทัดเทียมกับบุคคลอื่นได้	4.795*	คัดเลือกไว้
12. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องอุทิศตนให้กับงาน	3.264*	คัดเลือกไว้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก (t)	คัดเลือก
13. ท่านต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม	2.225*	คัดเลือกไว้
14. ท่านคิดว่าการเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์นั้นเป็นการทำลาย ความสามารถของท่าน	4.180*	คัดเลือกไว้
เจตคติต่ออาชีพครู		
1. ท่านรู้สึกดีต่ออาชีพครู	2.209*	คัดเลือกไว้
2. ท่านชอบที่จะเป็นครู	4.540*	คัดเลือกไว้
3. ท่านชอบแสดงออก	2.060*	คัดเลือกไว้
4. ท่านรู้สึกกังวลเมื่อต้องเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	.403	ตัดออก
5. ท่านรู้สึกภูมิใจเมื่อท่านต้องเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ครุศาสตร์	4.083*	คัดเลือกไว้
ความต้องการของชุมชน		
1. ชุมชนของท่านต้องการผู้ที่ประกอบอาชีพครู	5.281*	คัดเลือกไว้
2. ชุมชนของท่านยกย่องผู้ที่เป็นครู	3.316*	คัดเลือกไว้
3. ในชุมชนของท่านสนับสนุนโดยให้ทุนการศึกษาแก่ผู้ที่เรียนคณะ ศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.464*	คัดเลือกไว้
4. ผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในชุมชนของท่านสำเร็จการศึกษาจากคณะ ศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.582*	คัดเลือกไว้
5. ท่านเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะคนส่วนใหญ่เลือก	2.306*	คัดเลือกไว้
6. ท่านเลือกคณะศึกษาศาสตร์หรือคณะครุศาสตร์เพราะเป็นคณะที่คนส่วนใหญ่รู้จัก	3.680*	คัดเลือกไว้
7. คณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เป็นคณะที่สังคมยอมรับ	4.525*	คัดเลือกไว้
8. โรงเรียนหรือสถาบันของท่านมีการจัดโควตาพิเศษสำหรับนักเรียนที่เลือก เรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	3.603*	คัดเลือกไว้
9. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ไม่ได้รับการ ยอมรับจากชุมชนของท่าน	1.439	ตัดออก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก (t)	คัดเลือก
10. อาชีพครูเป็นอาชีพที่สังคมต้องการ อิทธิพลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง	1.351	ตัดออก
1. ก่อนท่านจะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อท่านจะปรึกษากับบิดามารดา ญาติ ผู้ใหญ่ และครู อาจารย์ผู้สอน	3.237*	คัดเลือกไว้
2. ท่านปรึกษาเกี่ยวกับสถานศึกษา คณะ สาขาวิชา จาก อาจารย์แนะแนว บุคคลใกล้ชิด รุ่นพี่จากคณะที่ท่านต้องการเรียน กลุ่มเพื่อน	3.482*	คัดเลือกไว้
3. บิดา มารดาของท่านต้องการให้ท่านเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครู ศาสตร์	5.142*	คัดเลือกไว้
4. ญาติพี่น้องสนับสนุนท่านให้ท่านเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครู ศาสตร์	5.624*	คัดเลือกไว้
5. ท่านรับคำแนะนำจากอาจารย์ของท่านให้เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ หรือครูศาสตร์	6.639*	คัดเลือกไว้
6. กลุ่มเพื่อนของท่านชวนท่านให้เลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครูศาสตร์	4.213*	คัดเลือกไว้
7. ท่านต้องการทำตามความประสงค์ของบิดา มารดาของท่าน	.850	ตัดออก
8. มีสมาชิกในครอบครัวหรือญาติของท่านบางคนที่สามารถศึกษาจากคณะ ศึกษาศาสตร์หรือครูศาสตร์	4.557*	คัดเลือกไว้
9. มีสมาชิกในครอบครัวหรือญาติของท่านที่ประกอบอาชีพครูหรืออาจารย์	3.779*	คัดเลือกไว้
10. กลุ่มเพื่อนของท่านส่วนใหญ่เลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครูศาสตร์	5.466*	คัดเลือกไว้
11. ท่านเลือกเรียนคณะในระดับอุดมศึกษาตามเพื่อนของท่าน	5.092*	คัดเลือกไว้
12. คณะศึกษาศาสตร์หรือครูศาสตร์เป็นคณะที่ได้รับความนิยมในกลุ่มเพื่อนๆ ของท่าน	5.445*	คัดเลือกไว้
13. ท่านชื่นชมบุคคลที่สามารถศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ครูศาสตร์	2.698*	คัดเลือกไว้
14. ผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพครูแนะนำให้ท่านเลือกเรียนในคณะ ศึกษาศาสตร์หรือครูศาสตร์	6.468*	คัดเลือกไว้
15. ท่านเห็นความสำเร็จของบุคคลที่มีชื่อเสียงทางการศึกษาท่านจึงเลือกเรียน ในคณะศึกษาศาสตร์หรือครูศาสตร์	4.716*	คัดเลือกไว้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก (t)	คัดเลือก
16. ท่านเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะคนส่วนใหญ่ที่ท่านรู้จักเรียนในคณะนี้	5.102*	คัดเลือกไว้
17. เพื่อนของท่านเห็นว่าท่านเหมาะสมที่จะเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	6.887*	คัดเลือกไว้
18. ในกลุ่มเพื่อนของท่านไม่มีใครเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	2.494*	คัดเลือกไว้
โอกาสได้งาน		
1. ท่านเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ครุศาสตร์เพราะมีโอกาสสอบบรรจุสอบเป็นข้าราชการ	4.299*	คัดเลือกไว้
2. มีตำแหน่งงานว่างสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์	4.921*	คัดเลือกไว้
3. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์หางานทำได้ยาก	2.205*	คัดเลือกไว้
4. ท่านเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะสามารถหางานทำระหว่างเรียนได้โดยการสอนพิเศษ	5.878*	คัดเลือกไว้
5. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์นอกจากประกอบอาชีพครูแล้วยังสามารถประกอบอาชีพอื่นได้ด้วย	3.397*	คัดเลือกไว้
6. ท่านเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะสามารถเป็นนักวิชาการทางการศึกษาได้	5.611*	คัดเลือกไว้
7. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์มีโอกาสประกอบอาชีพที่มีความสำคัญต่อหน่วยงานการศึกษา	4.127*	คัดเลือกไว้
8. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์สามารถทำงานอิสระสร้างรายได้เพิ่มเติมได้ เช่น การแต่งตำรา เขียนหนังสือ จัดฝึกอบรม ฯลฯ	3.531*	คัดเลือกไว้
9. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์จะเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานต่างๆ	4.788*	คัดเลือกไว้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก (t)	คัดเลือก
ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ		
1. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์มีโอกาสได้รับ ค่าตอบแทนสูง	5.847*	คัดเลือกไว้
2. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์มีโอกาสเลื่อน ตำแหน่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว	4.843*	คัดเลือกไว้
3. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์มีโอกาสได้รับ ตำแหน่งทางวิชาการ เช่น เป็นอาจารย์ระดับ 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ช่วย ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ เป็นต้น	5.002*	คัดเลือกไว้
4. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้าในชีวิตการทำงาน	5.136*	คัดเลือกไว้
5. ท่านเลือกเรียนในคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์เพราะมีโอกาสทำให้ท่าน ทำงานเป็นผู้บริหารทางการศึกษา	6.199*	คัดเลือกไว้
6. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มั่นคง	3.090*	คัดเลือกไว้
7. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์มีรายได้ไม่ เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	1.756*	คัดเลือกไว้
8. เป็นอาชีพที่มีความปลอดภัยไม่เสี่ยงต่อการตกงาน	4.535*	คัดเลือกไว้
9. ผู้ที่ประกอบอาชีพครูสามารถมีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้	4.665*	คัดเลือกไว้

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายเมธี รัฐสมบุรณ์
วันเดือนปีเกิด	13 ธันวาคม พ.ศ. 2521
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานครฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	8/96 ซอยประดิพัทธ์ 15 ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท จังหวัดกรุงเทพฯ 10400

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
พ.ศ. 2544	ศษ.บ. (วิชาเอกจิตวิทยาและการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2547	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ